

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi 2 x dziennie

Przekroczyliśmy
60 000 zł

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego Stanisław Czapiewski, za inne działy odpowiada Zdzisław Antoniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Wydawnictwo: Drukarnia Polska Spółka Akcyjna
w Poznaniu, św. Marcin 70

Nr. 323

Wydanie P

Poznań, czwartek dnia 16 lipca 1936

Rok 31

Poznań, 15 lipca.

Propaganda

Według wiadomości prasowych ma powstać w najbliższym czasie w prezydium Rady Ministrów osobny podsekretariat stanu do spraw propagandy. Pisz się dalej, że jednym z jego departamentów będzie departament „ideologiczny”.

Nie wiemy, czy ta ostatnia wiadomość jest zupełnie ścisła, czy ten departament tak będzie się nazywał. Ale jeżeli ktoś naprawdę powziął zamiar utworzenia takiej instytucji, stworzył mimowoli satyrę na stan „ideologii” obecnego reżimu. Satyrę trafiającą w sedno rzeczy. Bo oto wszystkim rozporządza grupa rządząca, we wszystko obfituje, brak jej chyba ptasiego mleka; ma aparat rządzący, narzędzia władzy, posłusznych ludzi do stworzenia z nich partji, jaką tylko zechce stworzyć, ma środki materialne, ale brak jej tego, co się nazywa ideologią czy programem. I temu brakowi zapobiega się w łatwy sposób: tworzy się departament „ideologiczny”.

Lojalny obywatel może już spać spokojnie. Nie potrzebuje się kłopotać o „ideologię”. Dostarczy mu jej departament ideologiczny, w odpowiednim wymiarze, za opłatą lub z uwolnieniem od opłaty, w razie przedstawienia od opłaty, w razie przedstawienia świadectwa ubóstwa. „Ideologia” nie będzie już swobodnym dziełem obywateli; zgodnie z duchem etatyzmu także i ona zostanie zetatyzowana.

Osobny urząd, który ma się zajmować propagandą, powstaje w chwili, gdy sytuacja skarbu wymaga jak największej oszczędności, gdy właściwie należałoby skasować wiele istniejących już urzędów. Powie ktoś, że ta cała propaganda nie będzie wymagała wielu kosztów, że nie stworzy się zbyt licznych kadr urzędniczych, że będzie to niewielki wydatek. Ale nie jesteśmy tego pewni. Propaganda jest czemś bardzo kosztownym. A zresztą skarb nasz jest w takim stanie, że nie powinniśmy sobie pozwalać nawet na małe, nowe wydatki.

Propaganda ta ma pozyskać zwolenników dla obecnego systemu rządzenia. Jest rzeczą bardzo znamienną, że właśnie, w jedenastym roku istnienia tego ustroju, tworzy się osobny urząd do celów propagandy. Można by było rozumieć jego potrzebę wówczas, gdy ten ustrój dopiero powstawał, gdy ta grupa rządząca dopiero doszła do władzy. Wtedy zrozumiałe jest propagowanie nowych haseł, nowych zasad. Ale obecnie, po całym dziesięcioleciu, wydatek na ten cel jest zupełnie niepotrzebny, bo będzie to wydatek bezskuteczny.

Niema w Polsce człowieka, dla którego obecny system rządzenia jest czemś nieznanym — chyba świeżo narodzone dzieci, a te trudno objąć propagandą, choćby się utworzył osobny departament dla niemowląt. Wszyscy wiedzą, czego mogą oczekiwać, wszyscy odczuwają stosowane metody na wła-

Wielki plan pokojowy Mussoliniego?

Szef rządu włoskiego zamierza podobno zwołać na początku września nową konferencję z udziałem siedmiu lub ośmiu państw

London. (PAT.) „Daily Herald” zamieszcza pogłoskę o wielkim planie pokojowym Mussoliniego, twierdząc, że szef rządu włoskiego dąży do zwołania na początku września konferencji 7 lub 8 mocarstw. Celem tych narad byłoby:

- 1) Uzyskanie porozumienia we wszystkich bardziej niebezpiecznych sprawach, mogących zagrozić pokojowi europejskiemu;
 - 2) przygotowanie powrotu Niemiec do Ligi Narodów w październiku;
 - 3) osiągnięcie pewnego porozumienia co do planu reformy Ligi Narodów.
- We wspomnianej konferencji miałyby wziąć udział: W. Brytania, Francja, Niemcy, Włochy, Polska, Belgja, Z. S. R. R. i ewentualnie Mała Ententa. Plan ten jest rozszerzeniem idei paktu czterech mocarstw, którą Włochy wysuwały w r. 1933.

Niepowodzenia pierwszego projektu skłoniły Mussoliniego do rozszerzenia jego ram i przyciągnięcia również

mocarstw wschodnio-europejskich, tem bardziej, że zagadnienia Europy wsch. coraz bardziej, zdaniem dziennika, decydują o położeniu.

Celem zapewnienia udziału Niemiec w konferencji musiałaby ona odbyć się

nad Lemanem i nie jako narada ściśle ligowa. Toczyłaby się ona jednak pod auspicjami Genewy, podobnie jak konferencja rozbrojeniowa, lub światowa konferencja gospodarcza.

Miasto spłonęło w Bułgarii

Wiedeń (Tel. wł.) Donoszą z Sofji: Wielki pożar wybuchł we wtorek popołudniu w mieście bułgarsko-macedońskim Bance. Dopiero po przeszło 10-godzinnej wyczerpanej akcji ratowniczej zdołano zlokalizować ogień około północy. Straty spowodowane przez żywioł obliczają na 15 milionów lewów.

Wśród sześciu ofiar wydobytych z pod zgliszcz rozpoznano dwoje dzieci i trzy kobiety. Brak jeszcze wieści, co

do losu sześciu dalszych dzieci. Prace nad wydobyciem zwłok lub odnalezieniem ofiar trwały przez całą noc i w środę przed południem 137 domów mieszkalnych i kilkanaście szop większych oraz stodoł padło pastwą płomieni. Przeszło 700 osób jest bez dachu nad głową.

Jeszcze w ciągu nocy przybyły na miejsce okoliczne oddziały straży pożarnej, oraz wojsko. Ze stolicy wysłano na miejsce specjalne pociągi z pomocą. Przeszło 1300 żołnierzy i robotników z wojskowych oddziałów wyjechało do Banci, aby rozpocząć akcję odbudowy części miasta i nieść pomoc bezdomnym, dla których urządzone zostaną tymczasowe baraki.

Starosta oskarżony o łapownictwo

Warszawa (Tel. wł.) Władze sądowe rozpoczęły śledztwo w sprawie nadużyć b. starosty włocławskiego Murmyły, kapitana rezerwy, pozostającego pod zarzutem brania łapówek, nadużywania władzy i braku dozoru. Przeciwno Murmyłcie obywatele miejscowi złożyli skargę. Obecnie był on starostą w Borszczowie w woj. stanisławowskim. (w)

Zmiany w sądownictwie

Warszawa (Tel. wł.) W kołach warszawskich mówi się o mających nastąpić zmianach w sądownictwie. Dotychczasowy wiceprezes sądu okręgowego Gustaw Lauber ma objąć stanowisko wiceprezesa sądu apelacyjnego w Lublinie. Sędzia sądu grodzkiego Krasnodębski, który prowadził sprawę procesu adw. Hofmoki-Ostrowskiego ma być mianowany sędzią sądu okręgowego w Warszawie, wiceprokurator sądu apelacyjnego Müller ma ustąpić ze swego stanowiska. (w)

2.300 ofiar upałów

Nowy Jork. (PAT.) Liczba ofiar ostatnich upałów wzrosła do 2.300 osób.

Tropikalny żar w Moskwie

Moskwa. (PAT.) W ostatnich dniach nawiedziła Moskwę fala wielkich upałów.

W dniu 13 lipca temperatura w cień wznosiła 33,6 stopni Celsjusza. Jest to najwyższa temperatura notowana w ostatnich 50 latach.

„Queen Mary”

London. (PAT.) Parowiec „Queen Mary” przybył wczoraj do doków w Southampton, gdzie rzeczoznawcy mają obejrzeć jego śruby.

Prawdopodobnie zostaną one zmienione celem zwiększenia szybkości parowca. Usunięte będą również usterki, jakie się ujawniły w maszynierji w czasie pierwszego podróży.

W dniu zniesienia sankcji

Rzym. (Tel. wł.) Na dziś przypada termin zniesienia sankcji przeciw włoskich. Z tego tytułu w całym kraju zapanował nastrój odświeżony.

Pisma podkreślają, że Włochy odniosły zdecydowane zwycięstwo w walce z wrogiem nie tylko na placu boju. Wytrwałość i hart narodu — oto główne zalety obecnego Włoch. Te przymioty — zdaniem prasy — poza bitością i bohaterstwem żołnierzy, przy-

czyniły się w rezultacie do odniesienia ostatecznego zwycięstwa nad wspólnym wrogiem.

Wszystkie urzędy i gmachy publiczne przybrane są flagami. W całym kraju panuje ogromna radość. W urzędach odbywały się specjalne akademje, na których przypomniano znaczenie zwycięstwa, odniesionego przez naród włoski w tej nierównej walce z całym światem.

Samolot pasażerski rozbił się

Wiedeń. (Tel. wł.) Z Lublany donoszą, że rozbił się samolot pasażerski towarzystwa „Austroflug”, obsługujący linię Lublana i Białogród, przy czym poniosło śmierć siedem osób, w tem pięciu pasażerów, pilot i telegrafista. Jak stwierdzono, wśród zabitych znajduje się dwóch obywateli niemieckich z Berlina pewien adwokat i nie-

jaka panna Britter.

Według tymczasowych danych powodem tragicznego wypadku była silna mgła, z powodu której pilot stracił orientację. Uderzywszy o wysoki pagórek aparat runął na ziemię i rozbił się w drzazgi. Katastrofa wydarzyła się w środę rano tuż po starcie do Białogrodu.

snej skórze. Propaganda może zrobić bardzo wiele, ale nie dokona niczego naprzekór faktom. Fakty są najlepszą propagandą, ale na fakty natury ujemnej żadna propaganda nie poradzi. Nikt nie uwierzy w to, że jest dobrze, jeżeli co innego mówi mu doświadczenie dnia codziennego. Nikt nie nabędzie przekonania, że została przeprowadzona „sanacja moralna”, jeżeli nieustannie ujawniają się fakty bardzo przykre; propaganda, przekonująca o wielkich sukcesach polityki gospodarczej i finansowej, na nic się nie zda, gdy rzeczywistość mówi co innego.

To, co się nazywa w polityce propagandą, w handlu nosi nazwę reklamy. Zdarza się nieraz, że firma, której interesy idą kiepsko, która natrafia na coraz większe trudności w zbyciu swoich towarów, rzuca wszystkie rozporządzalne zasoby na reklamę, by utrzymać się na powierzchni. Może

się to udać, o ile towar, sprzedawany przez tę firmę, trafi do gustu publiczności. Ale jeżeli publiczność zna dobrze ten towar ze strony ujemnej, najkosztowniejsza nawet reklama nie poradzi.

W niektórych krajach „propaganda” jest istotnym pierwiastkiem składowym systemu rządzenia. Przy jej pomocy stwarza się zbiorową sugestię, a zarazem różnymi środkami przymusowymi uniemożliwia się szerzenie poglądów, przeciwnych idei państwa monopolicznego (totalnego). Czyżby obecnie chcieli iść w Polsce w tym kierunku? Na to już chyba zapóźno; brak jest elementarnych warunków urzeczywistnienia takiego państwa. I dlatego też o tych próbach „propagandy” trzeba powiedzieć: szkoda czasu i atlasu. Zwłaszcza, że za ten „atlas” płaci się z pieniędzy podatkowych.

Anglja wobec roszczeń kolonialnych Rzeszy

Znamienne oświadczenie min. wojny Południowej Afryki, Pirowa — W. Brytania byłaby skłonna przyznać kolonie Niemcom? — Zaniepokojenie wśród konserwatystów

Warszawa. (Tel. wł.). Korespondent „Kurjera Warszawskiego” donosi Londynu, że min. wojny Unji Południowo-afrykańskiej Pirow (Niemiec z pochodzenia, nie ukrywał nigdy swych germanofilijskich sympatyj), po powrocie do stolicy W. Brytanji złożył Agencji Reutera następane oświadczenie:

„Bardzo wpływowe koła angielskie zgadzają się, że nie może być mowy o trwałej podstawie pokojowego porozumienia z Rzeszą, dopóki Niemcy nie otrzymają dostatecznego wynagrodzenia za swe kolonie, t. zn. wynagrodzenia terytorjalnego nie w jakiejś innej części kuli ziemskiej, lecz właśnie w Afryce. Znalazłem w Londynie duże poparcie dla poglądu, że współdziałanie z Niemcami w Afryce jest konieczne dla utrzymania cywilizacji białej rasy na tym obszarze.

„Anglja chce absolutnego bezpieczeństwa na zachodzie Europy, t. zn. że bronić będzie niepodzielności Holandji, Belgji i Francji, ale Anglja nie ma zamiaru bić się o to, co się stanie w innej części Europy, szczególnie w Europie wschodniej. Jakkolwiek z konieczności Anglja musi utrzymywać możliwie najlepsze stosunki z Francją, nie zgodziłaby się na prowadzenie wojny w obronie martwego traktatu wersalskiego lub paktu lokarneńskiego. Ogółem nastrój Anglji jest taki, że obok chęci szczerzej współpracy z Francją istnieje tam przyjazne nastawienie w stosunku do Niemiec.”

Londyn. (ATE). — Oświadczenie min. obrony narodowej Unji Południo-

wo-afrykańskiej Pirowa, ogłoszono w Johannesburgu, w sprawie kolonii niemieckich, może spowodować pewne trudności dla rządu brytyjskiego.

Min. Pirow oświadczył, że bardzo wpływowe koła angielskie ustosunkowują się przychylnie do postulatów kolonialnych Rzeszy. Wywołało to

wielkie poruszenie wśród prawego skrzydła konserwatystów.

B. minister kolonii Amery zwołał swą grupę, liczącą 35 posłów, na naradę. Postanowiono domagać się od rządu wyjaśnień. W izbie gmin ogłoszono szereg interpelacji pod adresem ministra kolonii.

Zajścia przeciwżydowskie w Rembertowie

Warszawa (Tel. wł.) Wczoraj wieczorem w Rembertowie pod Warszawą doszło do zajść.

Wskutek zrzucenia czapki przechodzącemu Żydowi przez pracownika miejscowych zakładów pyrotechnicznych Żydzi podjęli alarm, wobec czego policjant zaczął gonić uciekającego.

Na trzykrotne ostrzeżenie uciekający się nie zatrzymał, wobec czego policjant wystrzelił z rewolweru i położył go trupem.

Kiedy wiadomość o tem doszła do miasta, na dworcu i w mieście pobito Żydów. (w)

W Palestynie wciąż wre

Jerozolima (PAT) Arabowie dokonali znów szeregu zamachów bombowych.

Jedna z bomb wybuchła w Betleem, nie czyniąc jednak szkód. Druga pękła pod wagonem kolejowym na stacji Acre, wyrządzając pewne straty materialne. Trzecią wreszcie rzucono w Jaffie. Wybiła ona szereg szyb w oknach.

W pobliżu Safad, policja i wojsko starły się z bandą Arabów, przy czem zabitych zostało dwóch Arabów. Anglicy nie ponieśli żadnych strat. Natomiast jeden sierżant zginął, gdy wojskowe auto ciężarowe uległo wypadkowi koło Nazaretu.

Podczas nocy wybuchły spora-

dyczne strzelaniny w osiedlach żydowskich wokół Tel Avivu, Ainharod, Kiryantsameul i Kfarsaba, jednak bez ofiar. Most kolejowy między Tulkarrem a Kalkilik został uszkodzony wskutek wybuchu. We wsi Kulak, gdzie strzelano do wojska, 4 domy zostały zniszczone.

Kair. (PAT.) Z Jerozolimy donoszą:

Z południowej Transjordanji wtargnęło do Palestyny paręset zbrojnych Beduinów, którzy posunęli się w głąb kraju aż ku Hebronowi.

Pomiędzy Bir-Szibą a Hebronem doszło do parogodzinnej bitwy z wojskami angielskimi. Straty Anglików miały być bardzo znaczne.

Dokoła konferencji państw lokarneńskich

Londyn (PAT) Min. Eden powrócił do Londynu i objął urzędowanie. Weźmie on udział w dziesiątym posiedzeniu gabinetu, które przeważnie będzie poświęcone sprawom zagranicznym.

Gabinet będzie się musiał zastanowić przedewszystkiem nad losem konferencji brukselskiej. Urzędowe stanowisko brytyjskie sprowadza się narazie do tego, że porozumienie niemiecko-austriackie wytworzyło nowe położenie, w obliczu którego należy podać rewizji powzięte w Genewie uchwały odbycia konferencji trzech mocarstw. Rząd brytyjski uważa odbycie takiej konferencji obecnie za znacznie utrudniające osiągnięcie celu i zaproponował Paryżowi wydanie wspólnego oświadczenia, w którym określone byłoby wyraźnie jednolite stanowisko programowe trzech państw, zarówno w stosunku do zagadnienia

nowego Locarna, jak i w sprawie powrotu Niemiec do Ligi Narodów.

Belgja propozycje te popiera. Francja jednak sprzeciwia się i wysuwa myśl nie odbycia narazie wogóle konferencji. Ze strony brytyjskiej myśl ta nie jest jednak przyjmowana zbytnie. Anglja nalega raczej na odbycie narad z udziałem Niemiec. W tych warunkach wydaje się prawdopodobnym, że Francja pójdzie na ustępstwa i zgodzi się na konferencję z Niemcami, ale tylko w składzie 5 mocarstw, t. zn. przy udziale również Włoch.

Naogół w brytyjskich kołach miarodajnych przeważa opinia, że konferencja brukselska dojdzie do skutku odrazu w składzie 5 mocarstw lokarneńskich, ale nie w terminie przewidzianym na 21 lipca lecz pod koniec bieżącego miesiąca.

Nowe trudności w Montreux

Montreux. (PAT.) W rokowaniach konferencji w sprawie cieśnin wyłonili się wczoraj wieczorem nowe trudności. Paul-Boncour i jego współpracownicy odbywali do godz. 1.30 kolejne narady z delegatami Rumunji, Związku Sowieckiego i W. Brytanji.

Uzgodnienia punktów widzenia Anglji i Sowieców w sprawie zamknięcia lub otwarcia cieśnin w czasie wojny,

przy zachowaniu neutralności przez Turcję, nie zdołano jeszcze osiągnąć. Jak wiadomo, W. Brytania w wiadomości naogół za otwarcie cieśnin, a Z. S. R. R. za ich zamknięciem przy zastrzeżeniu pewnych wyjątków.

Konferencja odbędzie dziś nowe posiedzenie plenarne, na którym omówi się przedewszystkiem sprawy, pozostające w zawieszeniu.

Skutki porozumienia Berlina z Wiedniem

Berlin (PAT) Jako pierwszy skutek podpisania porozumienia niemiecko-austriackiego, spodziewają się w Berlinie ogłoszenia amnestji politycznej w Austrii w terminie między 20 a 24 b. m. zaniechania na najbliższy okres procesów politycznych, wreszcie odroczenia rozprawy o zdradę stanu toczącej się przeciwko 10 przywódcom austriackim oddziałów S. S. i S. A.

Wskutek odciążenia w polityce wewnętrznej, jakiego doznał rząd Schuschnigga uważa partyjny organ „Angriff”, że Kanclerz będzie mógł stosować łagodniejsze metody rządzenia. W wyniku tego nastąpi usunięcie murów dzielących Austrię od Rzeszy. Wyrażają przytem w Berlinie nadzieję, że prace techniczne nad usunięciem momentów dzielących potrwać jeszcze tylko kilka dni. Opinia niemiecka

spodziewa się rychłego podjęcia obustronnego ruchu turystycznego, oraz ułatwień komunikacyjnych.

Wiednia (ATE) Zapowiedziana w przemówieniu radjowem Schuschnigga amnestja polityczna, ma być ogłoszona, jak twierdzą w kołach poinformowanych 25 lipca, t. j. w drugą rocznicę zamordowania kanclerza Dollfussa. Dekret amnestyjny obejmie m. in. b. min. Rintelena.

Echa wizyty „Leipziga”

Warszawa (Tel. wł.) W sferach dyplomatycznych oczekują w najbliższym czasie odpowiedzi rządu niemieckiego na notę polską w sprawie zajścia z „Leipzigem”.

Odpowiedź opracuje się w rezydencji Hitlera w Berchtesgaden. Ma być utrzymana ona w tonie ugodowym i odzignąć się wyraźnie od stanowiska Greisera. Rząd Rzeszy pragnie zlikwidować najszybciej zajście. (w)

Katastrofa kolejowa

Berlin. (PAT.) Z Helpup (Hannover) donoszą o katastrofie pociągu osobowego. Dwie osoby zostały zabite. Przyczyną katastrofy — złe nastawienie zwrotnicy.

Złoto na Uralu

Moskwa. (PAT.) W rejonie Kraśnouralskim odkryto złotonosne pola o obszarze kilkuset metrów kwadr. Wydobywanie złota rozpocznie się jeszcze w tym miesiącu.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 15. 7. 1936 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była słabsza.

Z pożyczek państwowych ofiarowano 5% pożycz. konwers. po 47,—, natomiast poszukiwano 4% premj. dol. po 47,— bez oddawców.

Z papierów lokacyjnych P. Z. K. handlowano 4½% złotowe listy zastaw. po 41,50—41,— w zaoferowaniu, natomiast obracano 4% listy zast. konwert. po 33,25. Z akcji bankowych poszukiwano Bank Polski po 100,— bez oddawców.

Cedula Urzędowa Giełdy Pieniężnej w Poznaniu

Kurs w procentach nominału wzgl. w złotych za sztukę.

Papiery procentowe

5% państw. pożycz. konwers. 47,— O.
4½% złotowe listy zastawne serji L. Pozn. Ziem. Kred. 41,50—41,— O.
4% listy zastaw. konwert. oSTEMPL. P. Z. K. 38,25 +
Tendencja słabsza.

Urzędowa cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej

Poznań, 15. 7. 1936 r.

Warunki: Handel hurtowy parytet Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg: STANDARTY: 1) żyto 700 g/l., 2) pszenica 753 g/l., 3) owies 420 g/l.

Ceny orientacyjne:

Żyto stare pod reką	14,25—14,50
Żyto nowe, zdrowe, suche	11,75—12,00
Usposobienie spokojne.	
Pszenica (Usposob. spokojne	19,00—19,25
Jęczmień zim. (Usposob. stałe)	14,75—15,00
Owies 450—470 g/l.	15,25—15,50
Owies standartowy	14,75—15,00
Usposobienie spokojne.	
Maka	
żytnia wyciąg. 0-30% wł. w.	21,75—22,00
żytnia gat. I 0-50% wł. w.	21,25—21,50
żytnia gat. I 0-65% wł. w.	20,25—20,75
żytnia gat. II 50-65% wł. w.	15,00—16,00
żytnia posł. pon. 65% wł. w.	13,50—14,50
Usposobienie spokojne.	
pszenna gat. I wyc. 0-20% wł. w.	32,25—34,00
pszenna gat. IA 0-45% wł. w.	31,50—32,00
pszenna gat. IB 0-55% wł. w.	30,50—31,00
pszenna gat. IC 0-60% wł. w.	30,00—30,50
pszenna gat. ID 0-65% wł. w.	29,00—29,50
pszenna gat. IIA 20-55% wł. w.	28,25—28,75
pszenna gat. IIB 20-65% wł. w.	27,75—28,25
pszenna gat. IID 45-65% wł. w.	25,25—25,75
pszenna gat. IIF 55-65% wł. w.	21,00—21,50
pszenna gat. IIG 60-65% wł. w.	19,50—20,00
pszenna gat. IIIA 60-70% wł. w.	18,00—18,50
pszenna gat. IIIB 70-75% wł. w.	17,50—18,00
Usposobienie spokojne.	
Otreby żytnie stand.	9,00—9,50
Otreby pszenne grube stand.	9,00—9,50
Otreby pszenne średni stand.	8,00—8,75
Otreby jęczmienne	9,50—10,75
Gorzyczka	52,00—34,00
Groch Folgera	20,00—22,00
Lubin niebieski	09'81—00'81
Lubin żółty	15,75—16,25
Inkarnatka	25,00—30,00
Makuch lniany w taflach	15,25—15,50
Makuch rzepak w taflach	13,00—13,25
Stoma pszenna luzem	1,40—1,65
„ pszenna prasowana	1,90—2,15
„ żytnia luzem	1,50—1,75
„ żytnia prasowana	2,25—2,50
„ owsiana luzem	1,75—2,00
„ owsiana prasowana	2,25—2,50
„ jęczmienna luzem	1,40—1,65
„ jęczmienna prasowana	1,90—2,15
Siano zwykłe luzem	4,25—4,75
„ zwykłe prasowane	4,75—5,25
„ nadnoteckie luzem	5,25—5,75
„ nadnoteckie prasowane	6,25—6,75

Ogólne usposobienie spokojne.

Ogólny obrót: 1385 tonn, w tem żyta 175 tonn, pszenicy 227,5 tonn, jęczmienia 240 tonn, owsa 30 tonn.

Rozkład Z. Z. Z.

Warszawa (Tel. wł.) Niespostrzeżenie dla szerokiej opinii publicznej dokonywają się liczne fermenty w łonie Z. Z. Z., organizacji b. premiera Moraczewskiego.

W Krakowie opuścił szeregi organizacji tamtejszy Związek Pracowników Samorządowych, który pod presurą mjr. Rutkowskiego usamodzielił się całkowicie. Związek ten cieszy się opieką prezydium miasta i poparciem władz administracyjnych.

We Lwowie została rozwiązana rada okręgowa Z. Z. Z., a wydział wykonawczy w Warszawie zarzucił jej niedołęstwo i niekarność organizacyjną. Podjęto starania o utworzenie nowej rady.

Szeregi Z. Z. Z. we Lwowie opuściły tramwajarze. Na czele rozłamowców, którzy utworzyli organizację samodzielną, stoją b. legjoniści, zatrudnieni w tramwajach. (w)

W wiadomości

—Zawinął do Tallina „Batory”. Na pokładzie odbyło się przyjęcie, na które przybyli m. in. poseł R. P. Przesmycki, min. sprawiedliwości Mueller, wicemin. komunikacji Jurgenson i sprawiedliwości Maddison oraz liczni przedstawiciele prasy. Wygłoszono szereg przemówień, utrzymanych w serdecznym tonie.

—Przybył do Hagi adm. Swirecki, szef polskiej marynarki wojennej, celem złożenia wizyty szefowi marynarki holenderskiej oraz dokonania inspekcji budujących się w stoczni rotterdamskiej polskich łodzi podwodnych.

—Z Berstengaden donoszą, że dwaj starsi strzelcy niemieckiego pułku górskiego, będąc na urlopie, zginęli w wyprawie na górę Watzmann podczas burzy śnieżnej.

—Z Halle w Niemczech donoszą o wykonaniu wyroku śmierci na Walterze Gelbke, który w maju r. b. zastrzelił członka oddziału szturmowego, gdy ten spieszył z pomocą policjantowi.

Łotewska Agencja Telegraficzna komunikuje, że prezydent państwa mianował dotychczasowego sekretarza m. s. z. Muntersa ministrem spraw zagranicznych.

—W Paryżu w czasie rewji wojskowej, odbywającej się z okazji święta narodowego, zabił nagle ambasador Stanów Zjednoczonych Straus. W stanie nieprzytomnym odwieziono go natychmiast do ambasady. Okazało się, że było to tylko chwilowe zaślabnięcie. Wczorajem amb. Straus już urzędował.

—W Aleksandrii pijany angielski marynarz wtargnął do bakteriologicznego laboratorium zarządu portu i rozbił m. in. kilka naczyń, zawierających bakterje cholery. Admiralicja i min. zdrowia wydały zarządzenia, mające na celu zapobieżenie rozprzestrzenieniu się bakterji.

Koniec i bilans sankcji

Z dniem 15 lipca upadają antywłoskie sankcje ekonomiczne. W ciągu bieżącego tygodnia następuje więc normalizacja stosunków handlowych Italii z resztą świata. Sankcje weszły w życie 18 listopada r. ub., trwały więc bezmała 8 miesięcy.

Wypada zrobić bilans sankcji, zdecydowanych przez Ligę Narodów, podsumować zyski i straty, wysnuć wnioski na przyszłość.

Najpierw więc strona handlowa sankcji. Wylimitowanie Włoch — bo temu miały być w praktyce sankcje przeciwwłoskie — ze współzycia gospodarczego z innymi narodami, nie mogło pozostać obojętnym dla obrotów światowych i europejskich, skoro Włochy stoją w handlu światowym na dziesiątym, zaś w handlu europejskim na piątym miejscu. Import włoski w pierwszym kwartale r. 1936 zmniejszył się w stosunku do roku poprzedniego o 46 proc., eksport — o 37 proc. Już samo to porównanie mówi o silnej ewolucji, będącej następstwem akcji Ligi Narodów, chociaż szereg państw, nieczłonków Ligi (U. S. A., Niemcy, Japonia), nie uczestniczyło w sankcjach.

Nie wszystkie państwa przestawiły się od razu z równą szybkością na politykę sankcyjną. Np. co się tyczy eksportu do Włoch, poszczególne państwa ograniczyły go w stopniu następującym: W. Brytania — 95 proc., Jugosławia — 89, Hiszpania — 83, Francja — 69, Holandia — 68 proc. W odsetkach łatwo dojrzeć miarę popularności polityki sankcyjnej, świeżą np. największe triumfy w Anglii. Anglia poszła w swym zapale tak daleko, że przyznała Jugosławii, jako silnie dotkniętej sankcjami, dodatkowe kontyngenty importowe na rynek angielski w sumie 100 milj. dinarów, które dopiero teraz z 15 lipca, wraz z zniesieniem sankcji, zostały odwołane.

Rozumie się, że powyższe ograniczenia handlowe musiały spowodować we Włoszech doniosłe skutki finansowe i strukturalno-gospodarcze. Przedewszystkiem odbiło się to na włoskich zapasach złota, które poczęły z miesiąca na miesiąc topnieć.

Według obliczeń zagranicznych, wobec braku oficjalnych włoskich danych, ocenia się odpływ zapasów złota i dewiz, spowodowany wprowadzeniem sankcji, na ponad 50 proc. zawartości skarbu. Gdy w październiku 1935 zapas złota i dewiz Włoch wynosił 4,3 miliardy lirów, spadł on obecnie do mniej więcej 2,5 miliardów. Cyfra ta będzie miała znaczenie dla przyszłych budżetów Italii.

Gdy mowa o skutkach sankcji dla przyszłego bilansu płatniczego Włoch, nie podobna pominąć faktu, że przez restrykcje sankcyjne weszły Włochy w silniejszym jeszcze, niż dawniej, stopniu na drogę polityki samowystarczalności. Nowe gałęzie produkcji prze-

mysłowej powstały dla fabrykowania namiastków. Wytwórczość rolnicza wzmożła się, uniezależniając Włochy w znacznym stopniu od zagranicy. Polityka autarkji, raz wprowadzona w życie, poczyna w przyszłości niezawodnie dalsze postępy, już choćby z uwagi na „memento“ sankcji, którego naród włoski tak prędko nie zapomni.

W ostatniej publikacji sekretarjatu Ligi Narodów, która jest rodzajem bilansu sankcji, powiedziano otwarcie, iż mechanizm sankcji nie funkcjonował tak, jak powinien. Sankcje były próbą — i tylko w ten sposób ocenić można ich rezultaty.

Wina niedomagań sankcji leży przede wszystkim w ich krótkim trwaniu: 8 miesięcy jest okresem zbyt małym, by móc sparaliżować byt gospodarczy 42-miljonowego narodu, opiera-

jącego się przytem na życzliwości kilku silnych partnerów, nie biorących udziału w akcji Ligi. Gdyby bowiem o tych „dziur“ w mechanizmie sankcyjnym nie było, a wojna abisyńska przeciągnęła się przez dłuższy czas, skutki utrudnień handlowych przerodziłyby się niezawodnie w stan dla Włoch wielce krytyczny. Byłyby czemś podobnym do blokady antyniemieckiej aliantów w czasie wojny światowej, — blokady, której w znacznej mierze przypisać trzeba klęskę Niemiec.

Refleksje te skłaniają ekspertów, pracujących dziś w stolicach europejskich nad projektami reformy Ligi Narodów, do zachowania sankcyj roli, jaką im dotąd wyznaczono w statucie Ligi. Nietylko nie przewiduje się, aby instrument ten miał być skasowany, lecz przeciwnie, liczyć się trzeba z możliwością obostrzenia procedury sankcyjnej. Doświadczenie z Włochami ma być nauką na przyszłość.

W kościele dominikańskim w Wiedniu spotkał się von Papan z nowym ministrem austriackiego gabinetu Glaise-Horstenau.

REWJA W BUENOS AIRES

W dniu święta niepodległości Argentyny odbył się w Buenos Aires pokaz nowych łodzi podwodnych floty argentyńskiej.

Żydzi a „obronność kraju“

Na marginesie audjencji żydowskiej u premiera

We wtorkowym wydaniu porannem przytoczyliśmy, za prasą żydowską, przebieg posłuchania u premiera, gen. Sławoj-Składkowskiego, delegacji „rady naczelnej kupiectwa żydowskiego w Polsce“, która zalała się na rozpowszechniający się w kraju antysemityzm gospodarczy. Delegacja podkreślała „konieczność zespolenia wysiłków całego życia gospodarczego w Polsce dla spełnienia doniosłych zadań aktywizacji gospodarstwa i wzmocnienia obronności kraju“.

Nawiązując do tego oświadczenia, „Warsz. Dziennik Narodowy“ określa w poniższy sposób rolę żydostwa w naszym życiu gospodarczym i rzeczywistością wartość podobnych deklaracji żydowskich:

„Wzmocnienie obronności kraju“ — wielkie hasło, na które wrażliwy jest każdy Polak, bez względu chyba na jego polityczne przekonania i orientacje. Ale zastanówmy się chwilę, czy można „ognać“ „wzmocnienie obronności“ i „zapewnić trwałe podstawy gospodarki i obrony narodowej, dopóki życie ekonomiczne kraju znajduje się zaledwie w drobnej części w ręku polskim?“

„Wszak zmobilizowane na wypadek wojny „życie gospodarcze“ musi prowadzić walkę z nieprzyjacielem z równą ofiarnością i samozaparciem, jak czyni to żołnierz w okopach. Aby zadaniom tym sprostać, życie gospodarcze nie tylko musi być usprawnione i znajdować się, w miarę możliwości, w stanie kwitującym, ale, co ważniejsze, musi posiadać jak największy charakter narodowy. Obecni czynnik w tem życiu, z natury rzeczy, są mniej pożądane i nie mogą się mierzyć pod względem swej moralnej wartości „obronnej“ z czynnikami rdzennymi, bratnimi tym, które walczą na froncie.

„Jakież te sprawy przedstawiają się w Polsce?“

„Oto Żydzi, którzy stanowią 10 proc. naszej ludności, skupili w swoim reku 75 proc. nieruchomości miejskich,

80 proc. zakładów przemysłowych, 85 proc. handlu i 90 proc. prywatnego kredytu. Opanowali oni niemal bez reszty całe życie gospodarcze kraju, pozostawiając ludności polskiej rolnictwo i nędzne ochłapy w handlu, przemysły i rzemiosło. W tym stanie rzeczy zagadnienie gospodarczej strony obrony narodowej dla każdego, kto trzeźwo i poważnie myśli o tej doniosłej sprawie, nastrożać musi wiele pesymistycznych refleksji.

„Z tych kilku cyfr, jakieśmy wymienili, wynika również, że ludność rdzenna w Polsce znajduje się w położeniu nigdzie w Europie niespotykanym. Jest ona w zupełności uzależniona gospodarczo od mniejszości żydowskiej i w całym szeregu dziedzin całkowicie zdana na jej łaskę.

„Czyż naród politycznie niepodległy, mający ponadto szerokie ambicje twórcze, może się pogodzić z takim niemoralnym położeniem? Nacjonalizm gospodarczy, na który Żydzi skarżyli się premierowi, jest następstwem odbudowania państwa, jest jednym z najcenniejszych przejawów odrodzenia narodowego.

„Nacjonalizm ten wskazuje jedyną skuteczną drogę dla przeludnionego kraju, który dusi się od nadmiaru swojej ludności, niemogącej znaleźć pracy i chleba w ojczyźnie. Strzeże on ludność przed rozpaczą i obraca jej energię na budowanie gospodarczej przyszłości kraju, nie pozwalając wyzyskiwać jej dla celów niszczycielskich i interesom polskim obcych.

„Sprawa żydowska jest dziś jednym z najważniejszych zagadnień w kraju i Żydzi oraz ich poplecznicy muszą pogodzić się z tem, że zostanie ona rozwiązana po myśli interesów polskich. Mamy, niestety, wśród nas sporo jeszcze jednostek i grup wpływowych, które zrozumieć tego nie mogą, czy też nie chcą. W ciężkiej walce, jaką prowadzi naród z zalewem żydowskim, stają oni chętnie po stronie Żydów, ale w obliczu rosnącego uświadomienia szerokich warstw i antyży-

Z życia

Autor feljetonu, zamieszczonego w nr. 313 pod rubryką „Z życia“ prosi nas o zamieszczenie poniższych uwag w związku z komunikatem ministerstwa skarbu, dotyczącym zadłużenia skarbu państwa:

Z 250 milj. zł nowego zadłużenia odnosi komunikat min. skarbu sumę 230 milj. zł do pożyczki inwestycyjnej jeszcze z ustawy z 26 marca 1935 roku. Przypominam jednak, że raty tej pożyczki ściągane były jeszcze przez 4 miesiące 1936 r. i wydawane poza budżetem — w tymże samym czasie. Część więc pożyczki inwestycyjnej obciąża I kwartał 1936 r.

O wchłanianiu przez rząd przeważającej większości kapitałów z rynku pieniężnego wiemy z odczytu b. min. skarbu Matuszewskiego. Informacje p. Matuszewskiego nie spotkały się z zaprzeczeniem rządu.

To, że rząd zabiera wszystkie wolne kapitały z rynku, uzależnionego od siebie, jak z ubezpieczalni społecznych, z Powsz. Zakładu Ubezpieczeń Wzaj., z Funduszu Rozbudowy Miast i t. p. jest wiadome każdemu. Przypominam dekret o 200 milionach zł renty wieczystej; albo zmianę niedawną statutu Banku Polskiego, pozwalającą na ulokowanie całego majątku własnego Banku w papierach; albo rozlokowanie 300 milj. zł w bonach skarbowych między P. K. O., banki państwowe, K. K. O. i t. p.

Uwagi N. I. K. podają resortami sumy zadłużenia administracji państwa z końcem roku budżetowego, a więc w większości niezapłacone rachunki. Wynoszą one ponad 100 milj. zł. „Polityka Gospodarcza“ podaje, iż Fundusz Drogowy wydaje już weksle z terminem płatności w roku 1942. Zapory wodne w Porąbce i Rożnowie budowane są częściowo na weksle dwu i trzyletnie. Poczta i kolej biorą z ograniczone pożyczki w towarach. Sam min. Kwiatkowski mówił w Sejmie i na naradzie gospodarczej o pożyczkach w towarach (cement, szyny, szuter i t. p.) na wiele milionów zł, czem przemysł ma się przychylnie do ożywienia konjunktury.

Oto przyczyny, dla których twierdzenie o dalszym zadłużeniu się państwa (obok państwa wymienić jeszcze trzeba osobno jego przedsiębiorstwa) nie jest twierdzeniem głośliwym.

dowskiej ich postawy, niebawem znikną zupełnie z powierzchni życia, pozostawiając po sobie tylko smutne wspomnienie.“

Według „Naszego Przeglądu“ premier Składkowski złożył w związku z pobytem delegacji żydowskiej z własnych funduszy dwa tysiące złotych na kredyt dla drobnego kupiectwa w okręgu kaliskim, z którego postuje. Z sumy tej połowę otrzymał kaliski związek drobnych kupców polskich, połowę zaś związek żydowski.

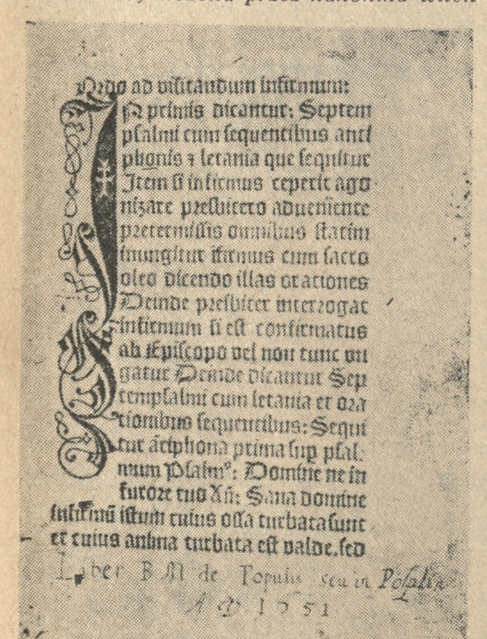
„Czyn ten — pisze „Warsz. Dziennik Narodowy“, — o ile miał miejsce, jest bardzo charakterystyczny. Zwążywszy stan posiadania Polaków i Żydów w kupiectwie oraz panujące w kraju nastroje — nabiera on specjalnej wymowy.“

O pobycie delegacji żydowskiej u premiera głucho było zarówno w urzędowej Polskiej Agencji Telegraficznej, jak i w prasie, zbliżonej do rządu.

Czyż i to nie ma swojej wymowy?

Łączność Gdańska z Polską na przestrzeni dziejów

Pierwszy druk gdański ukazał się w roku 1499. Drukiem tym była łacińska agenda kościelna, ułożona przez kanonika wileńskiego Marcina do użytku diecezji wileńskiej. Istnieje przypuszczenie, że agenda ta, drukowana w Gdańsku, była też w użyciu w innych diecezjach, zwłaszcza w kujawskiej, a więc i w archidiecezji pomorskiej.

Pierwsza strona agendy, Gdańsk, 1499.

Gdańsk rozpoczął swoją produkcję drukarską pracą polską.

KUPUJEMY DLA ARMJI POLSKIEJ SAMOLOT „CHROBRY“

Przekroczyliśmy 60 000 zł

W dalszym ciągu wpłynęły do administracji naszej następujące składki na samolot „Chrobry“:

- Marja Rutkowska, Częstochowa 3,—
- Kółko Rolnicze, Pakość, w myśl uchwały na zebraniu 10,—
- Zebrane w agenturze naszych wydawnictw u p. Czesława Pawlickiego w Borku: Antoni Stański 5,—, Wł. Twardowski 1,—, N. N. 2,—, razem 8,—
- Koło Stronictwa Narodowego w Skarbowszynie dziękując wspaniałomyślnym ofiarodawcom, przesyła dobrowolną składkę, zebraną na uroczystym zebraniu z okazji poświęcenia proporcja Mgr. farm. Marjan Jarecki, Szamotyły 5,—
- Starkowska, Buk 2,—
- Urzednicy Nadleśnictwa i Tartaku Ordynacji Czerniejewskiej: p. inżynier Kaczmarczyk Jul. (III rata) 10,—, Wiśniewska 2,—, Wąsowski 5,—, Bekasiński 2,—, Mazur 1,—, Jan Bilski 1,—, Stanisław Bilski 1,—, Antoni Bilski 1,—, Mikołaj Rubach 1,—, Michał Drapikowski 1,—, Józef Drapikowski 1,—, Stanisław Kulczyński 1,—, Kazimierz Kulczyński 1,—, Marjan Kwasek 1,—, Piotr Żurawski 1,—, Alfons Ciepluch 1,—, razem 31,—
- Zebrane w agenturze naszych wydawnictw u p. P. Ruszczyńskiej we Wronkach: Dentysta Fr. Baranowski 2,—, Tartak Andrzej Rzepecki 10,—, Fabryka Luboń-Wronki 10,—, kpt. E. Kemnitz 3,—, wójt St. Idziorek 2,—, Wincenta Mały 1,—, referent Wieczorek 2,—, restauracja St. Wróbel 0,50, ksiązkowy Feliks Ratajczak 0,50, kierownik „Rolnika“ Matyszewski 0,50, razem 31,50
- Zebrane w agenturze naszych wydawnictw u p. Leona Łukasiewicza w Trzemesznie: Józef Zawada 0,50, St. Lawrence 1,—, Ł. Łukasiewicz 5,—, W. Pertek 0,50, Ig. Mikulski 1,—, N. Baumgart 1,—, Wiechciński 0,50, L. Thomas 1,—, Szarzyńska 0,50, Jan Maciejewski 0,50, A. Skowroński 0,50, Józef Adamkiewicz 0,50, Cz. Bieliński 0,50, Jan Piechowiak 0,50, St. Gryśka 0,50, Kazimiera Mieczkowska 1,—, Teodor Chęciński 1,—, Nikodem Łuczak 0,50, Feliks Zieliński 1,—, Edw. Wilczura 0,50, Mieczysław Mielcarski 1,—, N. N. 0,50, Bronisława Kucicka 0,50, Jan Koźmiński 0,50, Marjan Majewski 0,50, Stanisław Nowak 3,—, F. Skrzypczyński 1,—, Wł. Napieralski 0,20, razem 25,20
- Z okazji otwarcia kawiarni przy ul. Strzeleckiej 3, właścicielka Pelagia Magiera, zebrano: Kazimierz Magiera 2,—, Stanisław Wieczorek 2,—, Jarosław Średziński 2,—, Stanisław Wegner 2,—, Bolesław Gryczyński 2,—, Michał Kowal 2,—, Leon Litwin 1,—, Józef Grzegorski 1,—, Franciszek Rychlewski 2,—, Stanisław Starzyński 3,—, razem 19,—
- Polskie Towarzystwo Księgarni Kolejowych „Ruch“ Sp. Akc. oddział w Poznaniu 20,—
- Leszek Łopiński 2,—
- Firma Tow. „Alfa-Laval“, Poznań 100,—
- Zebrane przez pracowników firmy Tow. „Alfa-Laval“, sp. z o. o. w Poznaniu: p. dyr. Lewicki 25,70, R. Kozubek 2,—, A. Kotasowa 1,—, I. Ubyszówna 0,50, M. Grajewski 3,—, A. Czyż 1,50, I. Górka 0,50, Fr. Komorowski 3,—, Wł. Zieliński 1,—, Cz. Organizacyjna 0,50, M. Kochanowska 1,50, J. Czajka 0,50, J. Malzahn 3,—, M. Chruścińska 0,30, E. Juszczyk 1,—, Ł. Pilarska 0,50, J. Wargin 3,—, K. Małecki 0,50, L. Nowakowa 0,50, St. Jaśkowiak 0,50, razem 50,—
- Józef Tolkać, Poznań 1,—
- Józef Kaczmarski, Górna Wilda 41 3,—
- Adam i Józef Jeske, szkółki drzew, Jelonek, p. Złotniki 15,—
- Stanisław Narożyński, Oborniki 10,—
- J. W., Poznań 10,—
- Cech Piekarzy w Śmiglu 10,—
- Zebrane w agenturze naszych wydawnictw przez p. Konrada Wlekińskiego w Krobi: Konrad Wlekiński 5,—, Maciej Urbański 10,—, Leon Werbel 2,—, Antoni Wach 2,—, Balcerek 0,20, Jan Tomaszewski 0,50, Marja Mulczyńska 0,50, Paweł Majewski 0,20, Roman Markowski 0,50, Wojciech Nowak 0,20, Józef Szydłowski 0,50, Marceli Urbański 0,50, Roman Urbański 0,20, Feliks Majewski 2,—, Stanisław Szymański 2,—, Władysław Weinert 1,—, Jerzy Chmielewski 5,—, Jan Litwin 5,—, Piotr Drabecki 10,—, Antoni Zak 1,—, Mateusz Tefelski 0,50, Wiktor Rogowski 2,—, Zofja Strońska 0,20, Jan Kossowski 0,50, Wacław Balcerek 0,50, Hieronim Kołodziejczak 2,—, Fr. Zwierzycki 0,50, Stanisław Olejniczak 1,—, Antoni Jakubiak 2,—, Stanisław Szydłowski 0,25, Fran-

- ciszek Andrzejewski 0,25, Stefan Urbański 2,—, Walenty Krohnschmidt 2,—, Józef Wujczak 2,—, Marjan Giezek 1,—, Tomasz Bartkowiak 0,20, Franciszek Łagodziński 2,—, Władysław Ziemiński 0,50, Józef Kaczmarek 0,50, Jan Uciechowski 0,20, Ludwik Polaszek 2,—, Ludwik Mendyka 1,—, Aleksander Wlekiński 1,—, Michał Zjeżdźka 0,50, Sylwester Ziemiński 2,—, Florian Plessner 1,—, Roman Olejniczak 0,50, Stanisław Figas 1,—, Adam Czyczynski 5,—, razem 81,40
- W agenturze naszych wydawnictw w Łodzi złożyli w dalszym ciągu: Drobnicy Kucy Chrześcijańscy branży bieliźnianej, manufaktury i galanterji z Zielonego Rynku m. Łodzi: A. Chinczewski 2,—, J. Kaczmrowicz 2,—, Wł. Badek 2,—, Stefania Rogacka 1,—, J. Różvcki 2,—, M. Kwiecińska 0,50, Darmach 1,—, M. Kolodziej 1,—, W. Hau 1,—, M. Siwerd 0,50, P. Reinhold 0,50, Linczpan 0,50, Karolina Ledzianowa 1,—, Józef Kapka 0,30, St. Gronowski 0,30, razem 15,60
- Mac. T. Z. zebrane wśród znajomych 15,—
- Dobrowolna składka robotników firmy „Scott i Bowne“, Łódź: 31,—

- Cech E. 0,50, F. Powalski 0,50, F. O. 0,50, H. Hemens 0,50, M. Spaczyński 0,50, I. Szymański 0,50, J. Gidelski 0,50, St. Nazarczyk 0,50, St. Łazuchiewicz 0,50, Szymańska 0,50, H. Kraszewska 0,50, W. Ptasńska 0,50, Z. Maciaszczyk 0,50, St. Ogińska 0,50, razem 6,50
- Aleksander Lutrosiński, Łódź 5,—
- Mazur z nad Bzury, Łódź 5,—
- Członkowie Str. Nar. z Przemysła Mikuś i Junikiewicz 2,—
- Razem z poprzednio kwitowanymi 53,565,75
- Uchwalono wypłacić: Członkowie Cechu Mistrzów Rzeźniczych w Poznaniu 1000,—
- Poznański Sejmik Wcjewódzki 5000,—
- Bank Ludowy w Wągrowcu 250,—
- Bank Ludowy w Szamocinie 100,—
- Staraniem narodowej „Gazety Polskiej“ w Kościanie zebrano (wpłacone i zadeklarowane) 571,46
- („Gazeta Polska“ zebrała dotąd 1 071,46 zł, jednak z kwoty tej 500 zł figuruje już w liście składek, wpłaconych do administracji „Kurjera Poznańskiego“ w Poznaniu).
- Razem wpłacono, zadeklarowano i uchwalono wypłacić 60.487,21

Zasłużony odpoczynek

Pan Beck: — Ale się przez ten rok napracowałem!

Niemcy uchylają się od służby wojskowej

Toruń (z). „Pomorski Dziennik Wojewódzki“ ogłosił ostatnio list gończy za dezertarami, uchylającymi się od służby wojskowej. Na 1200 nazwisk zamieszczonych w spisie znaleźć można aż 780 nazwisk niemieckich, co stanowi 65 procent.

Jeżeli zważyć, że Niemcy w województwie pomorskim stanowią 10 procent ogółu ludności, to odsetek przestępców wojskowych jest tak wymowny, że wartoby nareszcie zaprzestać wszelkich dalszych deklamacji na temat lojalności niemieckiej do państwa polskiego.

Przed manewrami w Czechosłowacji

W roku bieżącym armja czechosłowacka przeprowadzi ćwiczenia manewrowe w dwu grupach, mianowicie na Słowacyznie i w Czechach. Manewry w Czechach odbywać się będą pod dowództwem szefa sztabu generalnego generała Krejczego. Ustanowiono już także dowódców poszczególnych armij manewrujących tak w Czechach jak i na Słowacyznie.

W Czechach manewry odbywać się będą w drugiej połowie sierpnia, na Słowacyznie natomiast w pierwszej połowie września. Ludność w krajach, w których odbywać się będą manewry, ma czynnie współdziałać z manewru-

jącem wojskiem. Właściciele samochodów ciężarowych oddadzą swe środki komunikacyjne do dyspozycji władz. W tym celu mają ułożyć swą pracę tak, aby w czasie manewrów mieli swe wozy do dyspozycji.

Ze Stronictwa Narodowego

W dniu 7 lipca br. odbyło się plenarne zebranie Koła S. N. Jeżyce. Po odśpiewaniu „Pieśni Bojowej“ kierownik p. Bukowski powitał przedstawicieli władz S. N. Następnie odbyła się uroczystość przyjęcia 150 nowych członków, uświetniona deklamacją Ireny Dajerlinzanki. Po referacie na temat dzisiejszych stosunków na terenie między-narodowym i wewnętrznym zakończono zebranie śpiewem „Hymnu Młodych“.

Czytajcie i abonujcie „Ilustrację Polską“

Nacjonalizacja filmów w Rumunji

Rząd rumuński przystąpił do ostrej walki z trójjęzycznością, panującą dotychczas na rynku filmowym w Rumunji. Wszystkie filmy zagraniczne wyświetlane dotąd były w Transylwanji i na Bukowinie z napisami rumuńskimi, węgierskimi i niemieckimi. Ministerstwo spraw wewnętrznych wydało obecnie rozporządzenie, na mocy którego cenzurowane będą wyłącznie filmy, posiadające tylko rumuńskie napisy. Protesty właścicieli kin z Transylwanji nie odniosły skutku.

CHORZY! LECZCIE SIĘ W KRAJU! Silniejsza i skuteczniejsza w działaniu, niż podobne środki zagraniczne, jest nasza **SÓL MORSZYŃSKA** lub **GORZKA WODA MORSZYŃSKA**. Stosujcie się w niedomaganiach żołądka, przy zaparciu stolca i cierpieniach wątroby. Żądać w aptekach i składach aptecznych.

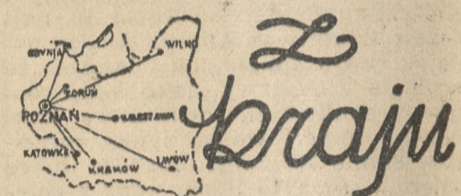
zg 12 015

„PRASA“ Miesięcznik Polskiego Związku Wydawców Dzienników i Czasopism

Wyszli z druku zeszyty 6—7 (czerwiec—lipiec).

Treść zeszytu:

- Stefan Krzywoszewski — O najbliższych celach i zadaniach Związku.
 - Stanisław Kauzik — Kryzys gospodarczy a sytuacja prasy zagranicą i w Polsce.
 - Franciszek Głowiński — Aktualne zagadnienia administracyjne prasy. Przebieg Walnego Zgromadzenia.
 - Jan Mokrzycki — Na marginesie statystyki pocztowej.
 - Jerzy Gutsche — Prasoznawstwo jako przedmiot wykładowy na wyższych uczelniach.
 - J. M. — Przemysł papierniczy w r. 1935.
 - Pierwszy okres działalności holenderskiego „Biura Centralnego dla spraw ogłoszeniowych“.
 - Sprawy kolportażowe.
 - Stanisław Zieliński — Czasopiśmiennictwo polskie zagranicą.
 - Jacek Wnęć — Prasa harcerska.
 - Prace Polskiego Związku Wydawców Dzienników i Czasopism.
 - Organizacje dziennikarskie.
 - Prasa polska zagranicą.
 - Kronika krajowa.
 - Prawo a prasa.
 - Prasa na szerokim świecie.
- Cena zeszytu 1 zł. — Do nabycia w administracji „Prasy“, w większych księgarniach i kioskach „Ruchu“. — Prenumerata roczna: w kraju zł 10,—, zagranicą zł 12,—. — Adres administracji Warszawa, Zgoda 8 m. 4, tel. 540-00. Konto rozrachunkowe Nr. 751, Warszawa 1. zg 409

ZATRUTE JEZIORO

Od kilku dni nad brzegami jeziora Bezezwecz koło Głębokiego zaobserwowano nienotowany dotąd objaw masowego wymierania ryb i raków, których wielkie ilości fale jeziora wyrzucają na brzeg. Jest to prawdopodobnie skutkiem zanieczyszczenia wody wobec wyjątkowo silnego w tym roku przekwitania podwodnych i nadwodnych roślin. Woda w jeziorze od tygodnia stała się cuchnąca i przybrała zielony kolor. Takie same zjawisko zanotowano na jeziorach w gminie prozorskiej i pliskiej. (PAT)

GROŹNY POŻAR

Z nieustalonych narazie przyczyn wybuchł w Ejszykach koło Lidy pożar. Pożar powstał w drwalce znajdującej się w pobliżu domu Trochimowa. Ogień strawił 5 dużych murowanych domów mieszkalnych i sklep spożywczy. Straty są bardzo znaczne.

Z powodu wadliwej konstrukcji komina wybuchł pożar we wsi Strzyżynieta gm. domskiej. Ogień w szybkim tempie ogarnął 9 domów mieszkalnych i kilka stodoł. Straty są bardzo duże. (PAT)

BARWNE CHMURY

Nad środkową, Lemkowszczyzną przeszedł wczoraj od Czechosłowacji w kierunku północnym huragan połączony z piorunami, gradem i ulewą, który powalił wiele drzew, uszkodził sady oraz poniszczył częściowo plony w polu. Huragan został poprzedzony niezwyklej zjawiskiem fioletowych chmur na tle jasno-zielonych obłoków.

ŻYD HANDLARZEM NARKOTYKÓW

W Kielcach w składzie aptecznym Lebensztajna policja wykryła w piwnicy większą ilość narkotyków i trujących substancji. Klientami Lebensztajna byli zamieszkańcy okolicznych miast. Skład apteczny Lebensztajna opieczetowano.

ŚMIERĆ W PŁOMIENIACH

We wsi Kamienna Góra w powiecie rówieńskim 7-letni Jan Safcenko, korzystając z nieobecności rodziców udał się z 3-letnią siostrą Heleną na strych domu, gdzie bawiąc się zapalkami wznieciły pożar. Dom spłonął doszczętnie. W ogniu zginęła Helena Safcenko.

RUCH POCZTOWY I TELEGRAFICZNY

Według ostatnich zestawień Głównego Urzędu Statystycznego, w okresie pierwszych pięciu miesięcy r. b. wysłano z ważniejszych miast Polski 221.117 tys. przesyłek listowych zwykłych, 5.581 tys. poleconych, 2.633 tys. listów wartościowych i paczek, 69.510 tys. dzienników i czasopism, oraz 637 tys. telegramów. W tym samym okresie nadeszło do ważniejszych miast 140.109 tys. przesyłek listowych zwykłych, 6.178 tys. poleconych, 1.904 tys. listów wartościowych i paczek, 9.639 tys. dzienników i czasopism, oraz 749 tys. telegramów. Suma wpłaconych przekazów telegraficznych wyniosła 201.1 milj. zł, wpłaconych 185,5 milj. złotych.

VERDUN

W 20-lecie ofensywy nad Sommą

La bataille de Verdun a marqué l'un des points culminants de la guerre. (Bitwa pod Verdunem była jednym z punktów kulminacyjnych wojny.)
Marechal Pétain.

Z końcem grudnia 1915 r. i początkiem stycznia dowódca V armii niemieckiej, następca tronu, skoncentrował pod najsilniejszą, obok Belfortu, twierdzą francuską — Verdun, kilkadziesiąt baterii artylerii ciężkiej i najcięższej, kalibru od 10 do 42 cm, nie licząc baterii dział polnych.

Początek ataku na fortecę był wyznaczony na dzień 12 lutego 1916 r. Ponieważ jednak z powodu zawiei śnieżnych obserwacja była nadzwyczaj utrudniona, odkładano, przygotowany w najdrobniejszych szczegółach, atak, który miał Francję moralnie zniszczyć, a front niemiecki poważnie skrócić. Wreszcie 20 lutego przyniósł odchmurzenie i odpowiednią dla obserwacji pogodę. To też z dniem 21 lutego o godzinie 7 zrana rozpoczęło się na prawym brzegu Mozy bombardowanie niemieckiej artylerii ciężkiej nie tylko na cele, przewidziane do najbliższego

Pomnik La Chapelle Saint Fin, postawiony w krańcowym punkcie ofensywy niemieckiej.

szturmu, ale i nad dalej położone forty, na samo miasto, oraz jego krańce zachodnie, drogi przemarszu i odwrotu.

Dowódca sił francuskich, marsz. Pétain, nie mógł wobec wściekłych szturmów żołnierzy kronprinca — na pierwszy ogień francuski poszły niemieckie dywizje poznańskie — powstrzymać głównych ataków. Już po kilku dniach byli Niemcy w posiadaniu fortów, górujących nad twierdzą od północy i wschodu, na szerokości 10 km. Zdobyli wzgórze Hardaumont, forty Douaumont, już w przeciągu kilku zaledwie dni. W czasie dalszych walk, które trwały od marca do czerwca, zdobyli Niemcy jeszcze dwa forty, a mianowicie trudny do zdoby-

cia fort Vaux i Thiaumont, oraz wioskę Fleury.

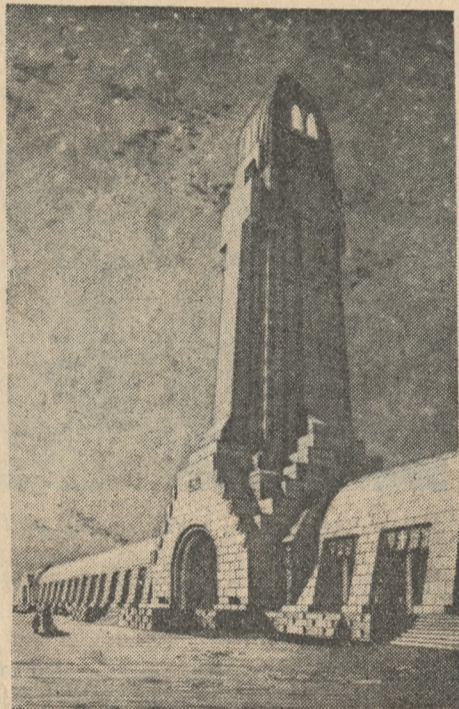
Dalsze swoje wysiłki skierował kronprinca na forty Souville, Tavannes i Moulainville. Wszystkie jednak szturmowały zostały przez oblężonych mężnie odparte.

Równocześnie rozpoczęły się ataki Niemców na Côtes-Lorraines. Dnia 6 marca przystąpili Niemcy także po lewej stronie rzeki do ataku na Côte de l'Oie i na wzgórze „Morte Homme”. Ataki niemieckie na zchodzie Verdunu trwały do 7 maja, a każdy krok naprzód musieli Niemcy okupić niezmiernymi stratami. Wszystkie wysiłki Niemców nie doprowadziły ich do wytkniętego celu. Przeciwnie, już w czerwcu Niemcy nie postępowali ani o krok naprzód.

W międzyczasie gen. Pétain, który 1 maja oddał na rozkaz głównodowodzącego dowództwo II armii w ręce gen. Nivelle'a, otrzymał rozkaz odebrania wszelkimi siłami fortu Douaumont. Wystąpił on z całą energią, wstrzymując dalsze ataki V armii niemieckiej. Uzupełnił armię pod Verdun do siły 24 dywizyj, jedynie przy pomocy zasobów środkowej grupy armii. I z temi siłami, z początkiem lipca, rozpoczął swą kontrofensywę. Dnia 23 lipca Francuzi odebrali szczęśliwie Fleury i fort Thiaumont. 21 października zdobyli, po ciężkich walkach, z

Przy cierpieniach hemoroidalnych, objawach obrzęku wątroby, obstrukcji, popękaniach kiszki grubej, owrzodzeniach, parciu na mocz, bólu w krzyżu, ucisku w piersiach, niepokoju serca, zawrotach głowy, stosowanie naturalnej wody gorzkiej **Franciszka-Józefa** sprawia zawsze przyjemną ulgę, a niekiedy i zupełne wyleczenie.
Tg 1221

powrotem fort Douaumont, a dn. 1 listopada odebrali nareszcie nieprzyjacielowi fort Vaux. Wojska niemieckie wycofały się na linie tylne. Linia z dnia 20 lutego była więc znowu w posiadaniu Francuzów.

Pomnik pod Douaumont słaui bohaterką śmierć poległych obrońców Francji.

Kto tego piekła nie przeżył, nie może sobie wyobrazić okropności nowoczesnej bitwy artylerii. Jako przykład warto podać, że fort Douaumont w przeciągu kilku dni ataku niemieckiego otrzymał około 120 tys. pocisków artylerii ciężkiej i najcięższej.

GALMANIN ZABIJA POT

Galmanin Kapińskiego usunął pot i jego nieprzyjemny zapach, zabezpiecza przed odparzeniami skóry, zwilżając pomiędzy palcami nóg. Błazanka wystarczająca na całe lato — ZL 1.80

Tg 1222

Straty po stronie francuskiej wyniosły podczas bitwy z r. 1916 ponad 400 tysięcy, a po stronie niemieckiej około pół miliona walczących.

Pola bitwy pod Verdun pokryte są dzisiaj dziesiątkami pomników, wzniesionych poległym w obronie granic Francji. Armia francuska wykazała wtedy nie tylko wielkie wartości bojowe, ale przede wszystkim duże wartości moralne. Wstrzymanie ofensywy niemieckiej było początkiem załamania się armii państw centralnych, w której wyniku wojska sprzymierzone zwyciężyły.

Rocznica krwawych walk pod Verdun zbiega się ze świętem narodowym Francji, świętem 14 lipca. Upadek Bastryli rozpoczął we Francji nową erę w jej stosunkach wewnętrznych, upadek ofensywy niemieckiej pod Verdun dał narodowi francuskiemu zwycięstwo w wojnie światowej.

Sto dni wojny arabsko-żydowskiej

W tych dniach upłynął pierwszy kwartał strajku arabskiego w Palestynie. Strajk — jak wiadomo — został ogłoszony dla uzyskania od władz angielskich zakazu imigracji Żydów do Palestyny.

W toku kampanji strajk zamienił się w otwarte powstanie Arabów przeciwko Żydom i angielskim władzom mandatowym. Od chwili wybuchu powstania padło we walce prawie 200 osób z pośród Arabów, Żydów i wojsk angielskich, a około pół tysiąca odniosło większe lub mniejsze rany i okaleczenia. Ośrodkiem oporu arabskiego są związki młodzieżowe, pod których kontrolą pozostaje również cała akcja strajkowa.

Jak dotąd uzyskali Arabowie swym uporczywym stanowiskiem to, że

Londyn zaczyna się skłaniać do rewizji dotychczasowej polityki imigracyjnej. Zwrot ten niepokoi ze zrozumiałych względów światowe żydostwo. Gdyby bowiem Anglja uległa naciskowi nacjonalistów arabskich, deklaracja Balfura o stworzeniu żydowskiej siedziby narodowej w Palestynie straciłaby praktycznie na znaczeniu. Inwestycjom kapitałowym światowego żydostwa w Palestynie grozi przepadek. Zresztą już obecnie na skutek nieprzebiegającej w środkach kampanji arabskiej żydowskie sadyby oraz plantacje, stworzone mozolną pracą i wielkim nakładem kapitałów w ciągu szeregu lat, uległy zniszczeniu.

Anglja, której obecnie więcej niż

Nowi biskupi chińscy

Prócz ks. Józefa Tchang, który mianowany został wikariuszem apostołskim Süanhwafu, dwóch jeszcze pralatów chińskich dostąpiło zaszczytu godności biskupiej. Ks. Paweł Yupin, w latach 1929—1933 profesor języka i literatury chińskiej w Ateneum Propagandy, powołany został na stanowisko wikariusza apostołskiego w Nankinie, a ks. Fabian Yutehguen na katedrę wikariusza apostołskiego w Yachow.

Biskup Yupin był od r. 1933 pierwszym dyrektorem chińskiej Akcji Katolickiej i wielce zasłużył się zwłaszcza przy organizacji pierwszego krajowego kongresu chińskiej Akcji Katolickiej w Szanghaju we wrześniu r. ub. Biskup Yutehguen, wychowanek seminarium chińskiego w Chengfu, całe życie spędził w Chinach, działając jako profesor seminarium, później proboszcz wreszcie sekretarz biskupi. (KAP).

kiedykolwiek zaley na pokojowych stosunkach na wybrzeżach Morza Śródziemnego, nie zechce zapewne dopuścić do istnienia stałego ogniska arabskiego niezadowolonia i buntu w Palestynie. Narażałoby to bowiem Anglję, przy nieuwzględnieniu żądań arabskich, na konflikt z całym światem muzułmańskim. Wiadomo zaś, że arabscy sąsiedzi powstańców palestyńskich nie szczędzą funtów, aby ich współwyznawcy wygrali wojnę z żydowskimi intruzami. Można więc przypuszczać, że wojna palestyńska nie przeciągnie się o dalszych sto dni.

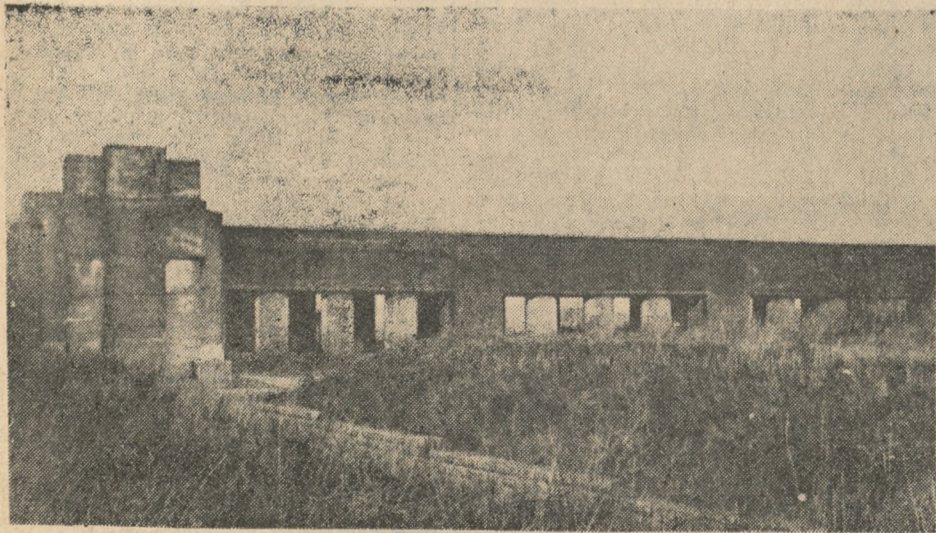
Od fundamentów

Sławna piramida Cheopsa w Egipcie nie przetrwałaby tysięcy lat, gdyby ją zbudowano na fundamentach słabym. Podobnie też instytucje, mające przetrwać pokolenia, wymagają fundamentów, zdolnych oprzeć się wpływowi szkodliwym.

Spółeczności ludzkiej fundamentem jest rodzina. By fundament ten stale umacniać najbardziej powołany do czuwania nad tem czynnik, Kościół, przez swój organ, Archidiecezjalny Instytut Akcji Katolickiej, rzucił jako hasło tegorocznego Zjazdu Katolickiego w Bydgoszczy „Chrystus uświęca rodzinę”. Uwieńczeniem obrad bydgoskich w dniu 28 i 29 czerwca br. był uroczysty akt ofiarowania rodzin Najświętszemu Serca Jezusowemu.

Niewątpliwie każda rodzina polska przyłączy się do tego religijnego aktu. W dowód zaś szczerości swego oddania Boskiemu Sercu zechcą też wszyscy dorzucić ofiarę na resztę kosztów budowy Pomnika Najsw. Serca Pana Jezusa w Poznaniu.

Ofiary uprasza się nadsyłać pod adresem Komitetu Budowy tegoż pomnika w Poznaniu, ul. św. Marcina 69 m. 17 za blankietem P. K. O. na konto czekowe nr. 207-470. (KAP)

Słynny pomnik La Tranchée des Baionettes pod Thiaumont. Tu zasypana została cała kompania piechoty francuskiej, przyczem ponad powierzchnią sterczały tylko bagnety, osadzone na karabinach. Stąd Tranchée des Baionettes

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Czwartek | Piatek
KALENDARZ RZYMSKO-KATOLICKI
 M. B. Szkaplerznej | Aleksiego
KALENDARZ SŁOWIAŃSKI
 Dzierżysławy | Dzierżykraja

Słońca: wschód 3.48, zachód 20.08
 Długość dnia 16 godz. 20 minut.
 Księżyc: wschód 1.12, zachód 18.33
 Faza: 2 dzień przed nowiem.

Lipiec

16

Czwartek

Ważne numery telefonów:
 Pogotowia ratunkowe: 66-66
 i 55-55
 Straż ogniowa 19-57, 30-50
 Policja: 42-21
 Taksówki: Postój przy ulicy
 Grunwaldzkiej 77-72, przy
 Rynku Jeź. 77-08, przy ul.
 Marsz. Focha (naróżn. Nie-
 golewskich) 77-82
 Biuro Posłańców 23-36
 Pocztowe biuro słańców: 49-27
 Dokładny czas: 55-66

Stan wody: — 0.14 mtr.

NOCNY DYŻUR APTEK

Śródmieście: Apt. św. Marcina, ul. Fr. Ra-
 tajczaka 12; Apt. pod Białym Orłem, St. Ry-
 nek 41; Apt. św. Piotra, pl. Świątokrzyski;
 Apt. przy Rynku Śródeckim 1. **Jeżyce:** Apt.
 Mickiewicza, ul. Dąbrowskiego 10; — Apt. pod
 Opactwem ul. Dąbrowskiego 76 róg (Staszi-
 ca) **Łazarz:** Apt. im. Matejki, ul. Matejki 1;
 Apt. Plucińskiego, ul. Marsz. Focha 72. **Gór-
 czyn:** Apt. Karpińskiego, ul. Marsz. Focha 158.
Wilda: Apt. przy Bramie Wildeckiej, ul. G.
 Wilda 3; Apt. Fortuna, ul. G. Wilda 96. **So-
 łacz:** Apt. przy ul. Mazowieckiej 12. **Główna:**
 Apt. przy Krzyżu, ul. Główna 19. **Staroleka:**
 Apt. miejscowa.

KRONIKA MIASTA POZNAŃ

W Poznaniu przed 10 laty

Dnia 16 lipca 1926 r.

W konkursie literackim dla młodych, z okazji uroczystego otwarcia kółka literackiego „Towarzystwa młodych zwolenników literatury i sztuki”, z pośród 30 utworów, nadesłanych z całej Polski, pierwszą nagrodę przyznano Stanisławowi Stepieniowi z Poznania za utwór p. t. „Jestem dziwnym człowiekiem”. — Magistrat powziął uchwałę utworzenia komisji do badania cen przetworów zbóż chlebowych.

WYCIEZKI

— * Pociąg „dancing-bar” do Gdyni. Dyrekcja Okr. Kolei Państwowych w Poznaniu uruchamia dnia 17 b. m. pociąg popularny z Poznania do Gdyni. Odjazd z Poznania nastąpi dnia 17 b. m. o godz. 23.20, przyjazd do Gdyni 18 b. m. o godz. 5.10. Powrotny odjazd z Gdyni 19 b. m. o godz. 24.00 i przyjazd do Poznania 20 b. m. o godz. 6.00.

Cena przejazdu w obie strony w kl. III wynosi 9,60 zł Karty kontrolne sprzedają P. B. P. „Orbis” i Wagons-Lits Cook w Poznaniu.

Uczestnikom z prowincji przysługuje 50 proc. ulga dojazdowa w promieniu od 20 do 150 km od stacji wyjścia pociągu popularnego.

WIECZORY, KONCERTY

— * Następny wielki koncert popularno-symfoniczny Orkiestry Symfonicznej stoł. m. Poznania pod dyrykcją dr. Zygmunta Latoszewskiego odbędzie się jutro, w czwartek, dnia 16 bm. wieczorem o godzinie 8 w Ogrodzie Zoologicznym. W programie celujące utwory Thomasa, Glucka, Beethovena, Rossini'ego, Zeleńskiego, Griega, Straussa oraz Czajkowskiego „Symfonia patetyczna”.

KRONIKA MIEJSCOWA

— * Grom spowodował przerwę w ruchu tramwajowym. Podczas wczorajszej burzy uderzył grom w wyłącznik odcinkowy tramwajów na Sołacz w pobliżu Placu Spiskiego. Wskutek uderzenia gromu przewody elektryczne na przestrzeni około 300 metrów zostały pozbawione prądu, co spowodowało godzinną przerwę w komunikacji tramwajowej. Z ludzi na szczęście nikt nie odniósł obrażeń. (kl)

— * Wczoraj nie było koncertu z powodu niepogody. Wczoraj koncert symfonicznej orkiestry m. Poznania w Ogrodzie Zoologicznym nie odbył się. Orkiestra grała natomiast... w teatrze Wielkim. Jak podało radio, które transmitowało wczorajszy koncert, przyczyną odwołania występu orkiestry w Ogrodzie Zoologicznym była niepewna pogoda. Tymczasem jednak wczoraj po południu pogoda nie zawiodła. Swieciło nawet słońce. (sk)

— * Nowe okazy w Ogrodzie Zoologicznym. Przed paru dniami przybył do naszego zwierzyńca nowy transport zwierząt egzotycznych. Jest to piękna para strusi afrykańskich jeszcze nie zupełnie wybarwionych. Dostarczyła ją firma Christoph Schulz, Aruscha, Tanganika, Afryka wschodnia. Równocześnie ze strusiami przysłała podana firma parę małych czarnych makaków z młodem oraz kilka mniejszych zwierząt z rodziny mangustów, ichneumonów i cywetek afrykańskich. Do wielkiej wójki zawitało kilka przepięknych czerwonych ibisów z nad wybrzeży rzeki Amazonki. W jednej z zagród słońniarni pokazuje się pony szkockie — najmniejszy koń.

— * Żebrak rozsądkiem strasznej choroby. Czytelnicy nasi zwracają nam uwagę na los odrażającego niewiedomego żebraka, który przebywa stale na placu Wolności i na Moście Teatralnym i zwraca się do przechodniów ze słowami „niewiedomy proszę o wsparcie”. Żebrak ten, który, jak stwierdziła komisja sanitarna, cierpi w najwęższym stopniu na chorobę weneryczną mieszka z żoną i dziećmi, posyłanymi

Herb miasta Poznania bez korony

Jak doniosła dzisiaj Polska Agencja Telegraficzna, minister spraw wewnętrznych zatwierdził następujący herb miasta Poznania:

W polu błękitnym mur miejski srebrny z trzema basztami, środkowa wyższa z oknem barwy pola. Nad basztą środkową — orzeł biały (srebrny) bez korony, w tarczy czerwonej, zwrócony w prawo. Na skrzydłach orła przepaska złota z trójlistkami. Na baszcie prawej — postać św. Pawła, na baszcie lewej — postać św. Piotra. Postacie świętych — srebrne. Symbole obu

świętych (miecz i klucz) oraz aureole — złote. Po prawej stronie św. Pawła i po lewej św. Piotra sześciopromienne gwiazdy złote, pod gwiazdami półksiężycy złote. W bramie otwartej, barwy pola, dwa klucze złote skrzyżowane. Nad nimi — krzyż złoty.

„Jak wynika z powyższego, min. spraw wewnętrznych zmienił projekt herbu m. Poznania nadesłany przez zarząd miejski, usuwając koronę z orła, oraz wprowadzając na skrzydłach orła „przepaskę złotą z trójlistkami.”

Wycieczka austriacka w Poznaniu

Wczoraj, we wtorek, o godz. 16.30, przybyła do Poznania z Częstochowy, własnym autokarem turystycznym, wycieczka profesorów i nauczycieli z Wiednia, zorganizowana przez towarzystwo n. „Akademische Studien- und

tusz, park Wilsona i ogród zoologiczny. Wieczorem byli podejmowani przez honorowego konsula austriackiego w Poznaniu, p. Pawła Mrozowskiego.

Dzisiaj rano wycieczka profesorów i nauczycieli austriackich wyjechała o

Wycieczka austriackich profesorów i nauczycieli w Poznaniu.

Uczestnicy wycieczki przed ratuszem. Na pierwszym planie kierownik wycieczki p. Deschka (x) i prof. dr. Forstner (xx).

Autokar turystyczny, którym profesoria i nauczyciele austriacy zwiedzają Polskę, własność organizacji „Akademische Studien- und Pilgerfahrten”.

Pilgerfahrten”, będące pod protektorem J. Em. ks. kard. Innitzera i austriackiego ministra związkowego dr. Czernaka.

Wycieczce, która liczy 21 osób, przewodzi radca magistratu m. Wiednia, Henryk Deschka. Z uczestników wycieczki należy wymienić radcę administracji związkowej dr. Birknera, prof. uniwersytetu wiedeńskiego dr. Forstnera, dr. Halledauera, dyrektora gimnazjum dr. Feichtingera, dr. Schmidta i radcę dworu Weesego.

Goście z Wiednia zwiedzili w Poznaniu katedrę ze złotą kaplicą, ra-

godz. 7.15 do Gniezna, skąd uda się do Torunia, poczem przez Bydgoszcz pojedzie do Gdańska i Gdyni. W powrotnej drodze goście austriacy zamierzają zwiedzić Warszawę, Lwów, Kraków i Zakopane, poczem przez Bratysławę i Węgry powrócą do Wiednia. Pobyt wycieczki austriackiej w Polsce, mającej na celu tak turystykę, jak i zapoznanie się z życiem społecznym i umysłowym Polski, obliczony jest na dni 15.

Uczestnicy wycieczki z Wiednia wyrazili się bardzo pochlebnie o Poznaniu i o nader przychylnym ich traktowaniu w Polsce. (z)

Listowi i poczta

już rozpoczęli przyjmować abonament na „Kurjer Poznański” na miesiąc sierpień (lub sierpień i wrzesień).

Kto zatem nie chce utracić ciągłości w dostawie niechaj pamięta o zamówieniu gazety najdalej do dnia 25. bm.

Abonentów, zamawiających gazetę wprost w administracji, prosimy o przekazanie przedpłaty na konto P. K. O. 200 149 również przed 25. bm. Na odcinku prosimy zaznaczyć „za abonament”.

również na zebranie, przy ul. Poznańskiej 21. Mieszkańcy tego domu zwracają uwagę powołanym władzom, iż mieszkaniu tego żebraka, którego ciało jest jedną wielką ropiejącą raną, stanowi niebezpieczne siedlisko choroby dla bliźszych i dalszych sąsiadów. Według stwierdzeń opiek społecznej choroba żebraka objęta jest również jego rodziną. Uważamy, że w interesie zdrowia publicznego — żona żebraka zajmuje się n. p. sprzedażą masła na targu — władze sanitarne winny co rychlej izolować zżartego chorobą żebraka i zbadać niehigieniczne warunki bytowania jego rodziny i sublokatorów, których utrzymuje on jeszcze w swoim mieszkaniu.

— * Na marginesie koncertów w Ogrodzie Zoologicznym. Koncerty orkiestry symfonicznej, odbywające się czasowo w Ogrodzie Zoologicznym, zyskują coraz więcej uznania. I słusznie zresztą. Dowodem wrastającej popularności tych koncertów jest zwiększająca się z dniem każdym liczba ich słuchaczy. Niestety, jednak warunki, w jakich odbywają się występy naszej orkiestry, wzbudzają zastrzeżenia ze strony tych, którzy przychodzą wieczorem do Ogrodu Zoologicznego, aby chłonąć czar muzyki symfonicznej. Oto jeden z głosów. Już sam teren restauracyjny Ogrodu Zoologicznego — brzmia słowa listu — nie nadaje się do koncertów. Biegania kelnerów, przestawianie stołów, krzesel, targowanie się o miejsca przy stołach — to rzeczy aż nazbyt zrażające słuchaczy. Gorszą wszakże rzeczą, której nie można zrozumieć, to bardzo niekulturalne zachowanie się pewnych jednostek na tych koncertach. Np. siada towarzystwo do stołu (w dodatku ludzie, którzy chcą siebie uważać za

bardzo kulturalnych — Żydzi) i zabiera się najspokojniej do gry w karty. Również głośno rozmowy starszych, biegania dzieci, które winny już o tej porze (wieczór) spać, jak i kręcące się nie wiedzieć pociągające podejrzane typy — to zwykłe rzeczy podczas wieczornych koncertów, lecz jak denerwujące słuchaczy, a niewątpliwie także dyrygenta i orkiestrę. Kończąc swój list, Czytelnik nasz zauważa, że może wskazanem byłoby, dla zapewnienia odpowiednich warunków tym koncertom, pobieranie minimalnej opłaty wstępu (20 gr). Nie mniej pożądaną jest większa ilość programów, obecna bowiem ich liczba jest zgoła niewystarczająca.

Na szczęście koncerty orkiestry symfonicznej w Ogrodzie Zoologicznym, gdzie istotnie warunki pozostawiają wiele do życzenia, dobiegają końca. Jeszcze kilka dni, a orkiestra przeniesie się do parku Wilsona. Tam chyba znajdą się odpowiednie warunki dla popularyzacji muzyki symfonicznej. (sk)

Z TARGU

— Dnia 15 b. m. na placu Sapieżyńskim placono (w złotych za pół kg wżg. za sztukę):

Nabiał: masło wiejskie 1.10—1.20, masło mlecz. 1.20—1.30, twaróg 20—25, śmietana (litr) 1.00—1.20, mleko (litr) 17 — 20, jaja (miodel) 90—95 gr.

Mięso: wieprzowina 75 — 1.00, wołowina 50—90, cielęcina 60—1.20, skopowina 80—1.20, słonina 85—90, smalec 1.15—1.20, męz. cielęc. 40—50.

Ryby: szczupak 1.30—1.50, węgorz 1.30 — 1.40, lin 0.90—1.00, leszcz 50—50, białe ryby 20—40, sandacz 2.20, sun (dziel) 1.30—1.40, węz. śnieć 20—30 gr. męz.

40 KRONIKA POWIATOWA

Restauracja w Hotelu Polonia, Grunwaldzka 18 poleca bezpłatnie salę nowo-odrestaurowaną i pokoje klubowe na wszelkie uroczystości. Kuchnia wyborowa. Ceny niskie. Wieczorem dancing. Ng 9846

Obchód święta narodowego Francji

Wczoraj w godz. od 17—19 z okazji święta narodowego francuskiego odbyło się w salonach konsulatu przy ul. Berwińskiego uroczyste przyjęcie, na którym byli obecni przedstawiciele władz państwowych, samorządowych, Uniw. Poznańskiego, wojska z gen. Knoll-Kownackim, kolonja francuska w Poznaniu i członkowie Stow. Polsko-Francuskiego z prezesem prof. U. P. dr. Dembińskim. Szczególniej licznie reprezentowane było wojsko.

Podczas przyjęcia konsul Dutard udekorował za zasługi na polu współpracy kulturalnej polsko-francuskiej prezesa Stow. Polsko-Francuskiego prof. dr. Dembińskiego wstęgą komandora Legji Honorowej, prof. dr. Peretiatkovicza, prof. dr. Krygowskiego, prof. dr. Laskiewicza krzyżami oficerskimi Legji Honorowej.

Wieczorem o godz. 21 w „Bazarze” urządzony został przez Stow. Polsko-Francuskie uroczysty obiad dla odznaczonych.

Podczas bankietu, który upłynął wśród miłego i serdecznego nastroju, wygłoszono szereg przemówień na temat łączności historycznej i kulturalnej Francji i Polski.

Raki: mendel 8)—2.00.
 Drobb i dzicyzna: kura 1.60—3.20; kaczka 2.00—2.50, geś 2.50—3.50, gołebie (para) 80—0.90, perlica 2.00—2.40, królik 1.00—1.20, para kurczak 1.60—2.50.
 Jarzyny (w groszach): ziemniaki 4 — 5, szpinak 10 — 15, buraki (peczek) 10, pietruszka (peczek) 10, seler (sztuka) 10—30, rabarber 5—10, zielona sałata 3—5, rzodkiewki (peczek) 5 ml. marchew (peczek) 5, kalafior 10—40, cebula m. 5, ziemniaki młode 5—6, groszek 10—15, pomidory 70—80, fasola żółta 20—25, zielona 15 — 20, ogórki mendel 20—40, kapusta biała (główka) 10, włoska 10 do 15.

Owoce: agrest 20—40, owoce suszone 80 do 1.00, czeresnie 20—45, czarne jagody 20, maliny 40—45, porzeczki 10—15, wiśnie 20—25, Grzyby: borowiki 30—45 gr, kurki (lisice) 25—30 gr. (hu)

RÓŻNE

— * Rozporządzenie o sprzedaży czasopism. W Poznańskim Dzienniku Wojewódzkim ukazało się obowiązujące już rozporządzenie policyjne wojewody poznańskiego o sprzedaży czasopism.

Kolportaż czasopism, tak trybem obnośnym przy pomocy kolporterów ulicznych, jak i przy pomocy osób, posiadających stałe punkty sprzedaży, dozwolony jest tylko na podstawie zezwolenia właściwej powiatowej władzy administracji ogólnej. Kolportaż czasopism własnych przez wydawnictwa nie wymaga zezwolenia, o ile przestrzegane będą niektóre postanowienia rozporządzenia. Zezwolenia na prowadzenie przedsiębiorstwa kolportażu czasopism nie mogą uzyskać cudzoziemcy, cudzoziemskie osoby prawne, osoby w wieku poniżej lat 21, oraz osoby pozbawione sądownie praw obywatelskich. Przy kolportowaniu czasopism niewolno zatrudniać osób, mających poniżej lat 15, jak również osób, pozbawionych praw honorowych.

W obzernem rozporządzeniu jest mowa m. in. o tem, iż kolporterom ulicznym nie wolno przy sprzedaży wywoływać tytułów i wiadomości, wprowadzających publiczność w błąd lub wzbudzających niepokój publiczny. Winni przekroczenia wydanych przepisów będą karani administracyjnie karą pieniężną do wysokości 60 złotych.

— * Nowe państw. gimn. żeńskie w Poznaniu. Zarządzeniem ministra Oświecenia z dnia 1 lipca przekształcono dotychczasową filję państwowej uczelni im. Dąbrowski na samodzielne państwowe gimnazjum pod nazwą: Państw. Gimnazjum im. Klaudivy Potockiej w Poznaniu. Jako numer tarczy szkolnej uczniowskiej ustaliło Ministerstwo WR. i OP. nr. 795. Gimnazjum mieści się we własnym budynku, Młyńska 11. Nowa patronka szkoły Klaudivy z Działyńskich Potocka nawiązuje do tradycji regionalnych.

— * Karty uczestnictwa przy zniżkowych przejazdach na kresy. Indywidualna zniżka 50-procentowa na przejazd tam i z powrotem przy najmniej tygodniowym pobycie na Wileńszczyźnie, Grodzieńszczyźnie, Suwalszczyźnie, Polesiu i Wołyniu obowiązuje do 324 stacji leżących na tym obszarze. Natomiast taka sama zniżka do stacji Wilno stosowana jest niezależnie od długości pobytu.

— * Praca doraźna, miast pomocy doraźnej. Z dniem 15 bm. lokalny Komitet Funduszu Pracy na miasto Poznań będzie wydawał zamiast boków chlebowych bony na doraźną pracę, płat-

na w gotówce. Bony na prace wydawać będzie sekcja ewidencyjno-rozdzielcza biura lok. Komitetu Fund. Pracy przy ul. P. Wawrzyniaka 43 w dotychczasowym porządku alfabetycznym.

— * **Dyrekcja Okr. Kolei Państw.** podaje do wiadomości, że jest do nabycia Rozkład jazdy najdogodniejszych pociągów towarowych, pospiesznych i dalekobieżnych, z najważniejszych kierunków wewnętrznych i międzynarodowych ważny do 15 maja 1937 r. Cena za egzemplarz wynosi 3 zł. Sprzedaż odbywa się w godzinach urzędowych kasy dyrekcyjnej, t. j. od 8.30 do 13.00 a w sobotę od 8.30 do 12.00 w gmachu Dyrekcji Wąly Zygmunta Starego 4, pokój 111.

KRONIKA WYPADKÓW

— * **Cykliści ofiarą motocyklu i samochodu.** Przy zbiegu Wierzbiciej i Żupańskiego cyklista Jan Musielski (Marszałka Focha 183) zderzył się z motocyklem, prowadzonym przez p. Edmunda Stefanowicza (ul. Staszica 9). Podczas zderzenia rower uległ uszkodzeniu. Obaj jadący wyszli bez szwanku. — Również na Wierzbicjach, przy ul. Jakóba Wujka, najechał samochód, prowadzony przez p. Skibińskiego (Wrocławską 10), jadącego na rowerze 25-letniego pomocnika handlowego Józefa Tobolskiego (ul. Stefana Czarnieckiego 15). Podczas zderzenia p. Tobolski uległ kontuzjom na lewym boku. (kl)

KRONIKA POLICYJNA

— * **Ujęcia.** W areszcie policyjnym osadzono za opilstwo i awantury 23-letniego ślusarza Stefana Orskiego, bez stałego mieszkania. Orski jest poszukiwany listem gończym prokuratury sądu okręgowego w Łodzi. — Komisarjat II ujął 40-letnią Konstancję Andrzejakównę, poszukiwaną przez wydział śledczy w Poznaniu, jako podejrzaną o kradzież. (kl)

KRONIKA SĄDOWA

— * **Jeszcze echa manifestacji kwietniowych.** W sądzie okręgowym w Poznaniu znalazły się znowu dwie sprawy o rozruchy bezrobotnych, które miały miejsce w dniu 21 kwietnia w Poznaniu. Na ławie oskarżonych zasiadł Władysław Nowicki, oskarżony o udział w manifestacji, oraz o wygłaszanie przemówień podburzających. Sąd skazał go na łączną karę 9 miesięcy więzienia. Oskarżeni również o udział w zajęciach Ignacy Przybylski oraz Józef Komółka zostali uniewinnieni, gdyż główny świadek, zresztą sam oskarżony o branie udziału w manifestacjach, Wilhelm Kasper cofnął swe zeznania, złożone w czasie dochodzeń. (m)

— * **Uzupełnienie.** W związku z naszą notatką „6 miesięcy więzienia za pobicie”, zamieszczonej w dniu 13 b. m., informujemy, że wyrok został wydany z zawieszeniem kary na przeciąg 3 lat i, że zasądzony, p. Zygmunt Kownacki (ul. Niegolewskich 22) wniósł apelację.

Wykopaliska wczesnohistoryczne

Śrem (sn). Przy przekopywaniu ulicy przez wzgórze, na którym stoi wieża ciśnień, robotnicy znaleźli kilkanaście szkieletów. Wykopaliskami zainteresował się Państw. Instytut Konserwacji Zabytków w Poznaniu i wydelegował na miejsce odkryć p. dr. Cichoszewską. Dotychczas wykopano 23 szkielety bez trumien, zwrócone głowami w kierunku wschodnim.

Z uwarstwienia ziemi, wyglądu monet i skorup dawnych naczyń domowych można wnioskować, że wykopaliska pochodzą z XIII w. względnie z epoki jeszcze wcześniejszej.

Z Pomorza

— * **TORUŃ.** Przy Placu Bankowym najechała została przez samochód 11-letnia Krystyna Justówna, doznając okaleczenia rąk i biodra. Winę wypadku ponosi rowerzystka.

— Znany na toruńskim bruku Bolesław Luks wraz z Józefem Misiarczykiem, osadzonym w więzieniu pod zarzutem kradzieży i włamań zostali doprowadzeni do więzienia na rozprawie do sądu grodzkiego. Przed wejściem sędziego na salę Luks chwycił nagle krzesło i rzucił w stronę policjanta. Krzesło roztrzaskało się o rame otwartego okna, a policjant zdołał obezwładnić awanturnika.

Ujawnienie zbrodni z przed dwóch lat

Witkowo. (wł.) Mieszkańcy Witkowa poruszeni zostali aresztowaniem przez policję znanego na tut. terenie kupca Oskara Mikołajewskiego (Niemca) z Witkowa, jednego z kierowników organizacji „Jungdeutsche Partei”, pod zarzutem popełnienia zbrodni w Nekli w pow. średzkim w r. 1934.

W r. 1934 znaleziono zwłoki mężczyzny w Nekli i według przeprowadzonych dochodzeń ustalono, że mężczyzna padł ofiarą najechania przez samochód. O dokonanie tego czynu podejrzewano kupca Oskara Mikołajewskiego, który w tymże dniu miał przejeżdżać szosą na trasie Witkowo—Nekla—Poznań własnym samochodem ciężarowym. Mikołajewski twierdził, że w tym dniu wogóle samochodem nie wyjeżdżał, co w prowadzonych dochodzeniach policyjnych potwierdził pracownik jego, szofer Augustyn Grzesik z Witkowa. Naskutek zeznania

Grzesika, że samochód w tym dniu był zamknięty w garażu, a klucze on miał przy sobie, prowadzone dochodzenia przeciwko Mikołajewskiemu zostały umorzone.

W ub. tygodniu zgłosił się na posterunku P. P. w Witkowie szofer, Augustyn Grzesik, celem wycofania złożonego zeznania w r. 1934. Obecnie złożył nowe sensacyjne zeznanie, że Mikołajewski faktycznie w krytycznym dniu kierował sam samochodem ciężarowym na szlaku szosowym Witkowo—Nekla—Poznań i przejechał człowiekiem, a następnie szybko się oddalił. Dalej G. zeznał, że pracodawca nakłonił go do fałszywych zeznań przed policją pod groźbą utraty posady.

Naskutek tego zeznania Mikołajewski został w dniu 13 bm. aresztowany, a w dniu 14 bm. przewieziony pod eskortą policyjną do więzienia przy sądzie grodzkim w Gnieźnie.

Z WIELKOPOLSKI

— * **BUK.** W Dobieżynie paraf. bukowskiej odbyło się odnowienie poświęcenia figury Najświętszego Serca Jezusa i oddanie całej gromady Dobieżyn pod opiekę Serca Jezusa.

— Wakacje rozpoczął prob. paraf. Sedziny ks. Zimny. Zastępstwo na czas nieobecności objął ks. prob. Kuliszak w Buku.

— Okradziono w czasie nieobecności nauczyciela p. Marjana Garstke w Grodzieczku.

— Napadł na idącą o 5-tej rano żonę rolnika p. Wawrzynowiczową z Witkowa do kościoła w Buku nieznany osobnik żądając od p. W. wydania pieniędzy na papierosy. Osobnik ten ukryty był w życie i zbiegł, zoczywszy nadchodzącą napadniętą niespodziewaną pomoc.

— * **KEPNO.** W ub. niedzielę odbyła się piękna uroczystość obchodu 800-lecia istnienia miejscowości ongiś śląskiej Bralina w pow. kepnojskim.

Uroczystość rozpoczęto nabożeństwem na Polku przed ołtarzem, gdzie znajduje się cudami słynący obraz Bogarodziecy, ubrany bogato w piękna srebrną szatę i kołono, oraz mnostwem wot ozdobił. Msze św. celebrował rodak z Bralina ks. kanonik i prałat Lewek z Tarnowskich Gór. Przy bocznym ołtarzu odprawił icha msze św. ks. misionarz Drobig. Okolicznościowe piękne kazanie wygłosił ks. Zimmer z Turków. Pienia wykonał chór braliński.

Następnie udano się w pochodzie do Bralina, gdzie przed pomnikiem poległych przedstawiciele władz i duch. odebrali orędzie, poczem na rynku kier. szkoły p. Kutzner zajął akademię, witając przedst. władz świeckich i kościel. Liczne organizacje społeczne oraz licznie przybyłych mieszkańców. W dobrze ujętym referacie zilustrował p. Kutzner całokształt dziejów Bralina. Akademię przepłatano występami chórowi i deklamacjami. Po akademii odbył się na rynku pokaz Str. Poż. i O P G. Ulewny deszcz uniemożliwił wykonanie dalszego programu na boisku, wobec czego ograniczono się tylko do zabawy w sali K. K. O. Zabawę urozmaicono różnymi występami.

Wspomnieć należy o wystawie regionalnej, urządzonej w ubikacjach szkoły powsz., a zorganizowanej przez domorostego kronikarza i dzięjopisarza p. Rybarka z Bralina. Wystawa obejmowała obrazy olejne, rzeźby, kolowrotek, ornaty z przed 250 lat, akta i dokumenty dotyczące dziejów Bralina i jego mieszkańców. Wśród eksponatów zwracał powszechną uwagę mszał pochodzący z roku 1638. (km)

— * **OSTRÓW.** Na stadionie W. F. i P. W. w Ostrowie odbył się mecz towarzyski w piłkę nożną pomiędzy R. K. S. „Naprzód” a W. K. S. 60 p. p. z wyśnikiem 1:3 dla drużyny wojskowej.

— W ub. niedzielę na boisko „Sokola” przybyło kilkunastu osobników, którzy usiłowali przy bufecie wywołać awanturę, aby później kraść. Istotnie w trakcie likwidowania bufetu, gdy upominano się o zapłacenie wypitych trunków, przybyłe zrobili awanturę, pobijwszy dotkliwie pp. Kujawę Andrzeja, Głape Stanisława

i Molskiego. Na pomoc zawezwano policję. Napastnicy rozbiegli się, zabrawszy butelkę wiśnówki. Napastnicy są policji znani.

— Główn. drużyna harc. im. Tomasza Zana wyjeżdża pod przewodnictwem komendanta Kamińskiego na 4-ro tygodniowy obóz letni do Połwina (Wileńszczyzna). (rp.)

— Ludność naszego miasta wzrosła do przeszło 30.000 osób, a miasto rozrasta się w tempie amerykańskim. W ostatnich paru latach wybudowano tu przeszło 1400 nowych budynków.

— Do parafii w Skalmierzycach Nowych przylączono mieszkańców Podkoc, którzy należeli dotychczas do parafii Skalmierzyc Starych.

— W rozrywkach tenisowych o tytuł mistrza w singlu pań zwyciężyła p. Maria Kuntzówna, w singlu panów p. Bolesław Jezierski w dublu pań: W. Szembekówna i Matyskiewiczówna, w dublu panów: Jezierski i Halwiński, w mieszta: pp. Ertel i Matyskiewiczówna.

— Rozpoczęły się tu w konwiktie arcybiskupim rekolacje zamknięte dla członkiń Kat. Stow. Kobiet okr. ostrowskiego. Nauki głosi salezjanin ks. dr. Cieślak z Marszałków. (os)

— * **OBORNKI.** Otworzył tu przy ul. Marszałka Piłsudskiego magazyn obuwni p. Stanisław Narodziński z Obornik. Z okazji otwarcia magazynu przeznaczył p. N. na rzecz samolotu „Chrobry” zł 10.—.

— * **PNIĘWY.** Zw. Inwalidów Woj. obchodził 15-lecie istnienia. Po nabożeństwie udano się na cmentarz, gdzie uczestnicy złożyli wieniec na grobach poległych. Po południu odbył się koncert, a wieczorem zabawa taneczna.

— Kolo śpiew. urządził w dn. 19 bm zabawa letnią w ogrodzie Strzelnicy. (wp)

— * **SREM.** Gospodyni Stanisława Heuzlik z Rusocina sprzedala na targu w Śremie kure pochodząca z kradzieży. Sąd grodzki wymierzył jej za powyższy występki surową karę — 6 miesięcy więzienia i grzywnie w kwocie 20 zł.

— P. Aleksander Danielewicz zdał egzamin państwowy i otrzymał dyplom technika budowlanego na wydziale architektonicznym Państw. Szkoły Budowlanej w Poznaniu.

— * **WRONKI.** W związku z naszą wiadomością z Wronki p. t. „Fatalne zderzenie”, nadsyła nam p. Cyryl Grupiński wyjaśnienie, w którym zaznacza, że do zderzenia nie doszło, gdyż p. Kandulska dzwoniła. Pan Grupiński dodaje przytem, że choć sam był pokaleczony i krwawił, przewiózł jednak na swym rowerze p. K. do jej mieszkania, odległego o 3 km. od miejsca wypadku. (m)

— * **WRZEŚNIA.** W tut. kościele paraf. pobłogosławiony został związek małżeński p. Janny Banaszakówny z p. Witoldem Rajewiczem, urzędnikiem wójtostwa wrzesińskiego i p. Cecylii Tyranowskiej z p. mgr. Stanisławem Wypychowskim, profesorem gimn. z Konina.

— W czasie od 20 lipca do 10 sierpnia odbędzie się we Wrześni w łazienkach miejskich kurs pływacki dla kobiet. Lekcje będą się odbywały codziennie od godz. 15—17. Uczestniczki korzystają bezpłatnie z łazienek miejskich.

Nauczycielstwo z Małopolski wschodniej w Poznaniu

W Poznaniu bawi od trzech dni — jak już donosiliśmy — wycieczka nauczycielstwa okręgu szkolnego lwowskiego w liczbie 140 osób.

Wycieczka wyjechała ze Lwowa 6 lipca — zwiedzając po drodze do Poznania: Kraków, Wieliczka, Ojców, Katowice, Cho-

zotkniecia się z kulturą zachodniej Polski. Wejherowo będzie dla uczestników miejscem wypadkiem do wielu wycieczek po ziemi pomorskiej, a nawet wycieczki morskiej do Danii.

Powrót wycieczki z Wejherowa nastąpi w pierwszej połowie sierpnia — przez

Uczestnicy wycieczki nauczycielstwa z lwowskiego okr. szkolnego przed Teatrem Wielkim w Poznaniu.

rzów i Częstochowę. W Poznaniu wycieczka zatrzyma się do piątku b. m. Po zwiedzeniu Gniezna, Kruszwicy i Torunia — uda się do Wejherowa, gdzie zostanie zorganizowany dla niej trzytygodniowy kurs nauczycielski.

Wycieczka-kurs ma charakter po części krajoznawczy, po części zaś dokształcający i uspołeczniający. Uczestnicy bowiem — rekrutujący się przeważnie z Małopolski Wschodniej — mają możliwość naocznego

Warszawę, w której wycieczka zatrzyma się 2 — 3 dni.

Kierownictwo wycieczki spoczywa w rękach dr. Jana Konopnickiego, inspektora szkolnego w Górkach Jagiellońskich. Prelegentami na kursie będą pp. insp. Jan Gerlach, Stanisław Rudnicki, mg. Tadeusz Nowogrodzki i referendarz kuratorium o. s. L. Feliks Koralewicz.

Kurs i wycieczka zostały zorganizowane kosztem własnym nauczycielstwa.

Do czytelników naszych!

Zdarza się, że ten i ów z Szanownych Czytelników nie otrzymują regularnie „Kurjera Poznańskiego” w następstwie czego mógłby zarzucić nam niedbalstwo. Prosimy zatem o powiadomienie nas każdorazowo i jak najspieszniej o wszelkich niepunktualnościach lub innych usterkach w dostawie naszego pisma a postaramy się o ich usunięcie. Wszyscy Czytelnicy nasi otrzymywać winni „Kurjera Poznańskiego” regularnie i punktualnie.

Administracja „Kurjera Poznańskiego”,
Poznań, św. Marcin 70.

Nowy herb m. Inowrocławia

Inowrocław (c). Na ostatnim posiedzeniu rady miejskiej uchwalono nowy herb miejski, używany przez m. Inowrocław przy końcu niezależnego bytu politycznego dawnej Rzplitej. Nowy herb ma wygląd następujący: tarcza herbowa jest barwy czerwonej, na niej są umieszczone 2 baszty o trzech blankach i dwu oknach. Baszty są koloru białego, okna czerwone. Między basztami wznosi się orzeł z rozwiniętymi skrzydłami bez korony i tarczy. Szpony i dziób są złote. Nad orłem znajduje się lilja heraldyczna.

Pieczczę z powyższym herbem występuje na materiałach archiwum państwowego w Poznaniu w latach 1785 do 1805, a więc już po rozbiórce Polski. Jednakże według nowszych badań wizjerunku tej pieczęci używano już wcześniej.

Zgłoszenia przyjmuje powiatowa komenda P. W. i W. F. Starostwo od godziny 8 — 12.

— Dn. 19 bm. przybędzie do Wrześni prezes W. Z. P. redaktor Wiedza i urządzi kurs hodowli matek pszczelich. Kurs jest bezpłatny dla członków W. Z. P., nieczłonkowie placą 1 złoty.

— W Marzeńnie wybuchł pożar w piekarni Guziółka. Dzięki energicznej akcji wrzesińskiej straży pożarnej ogień stłumiono w zarodku.

— Dnia 12 bm. odbyła się tu wielka uroczystość poświęcenia sztandaru żeńsk. Tow. Gimnastycznego „Sokol” we Wrześni, fundacji p. prez. Zofji Zychlińskiej z Gorazdowa. W czasie nabożeństwa aktu poświęcenia sztandaru dokonał ks. Warkoczewski. Następnie w pochodzie przez całe miasto pochod ruszył na uroczystą akademię do Hotelu Polskiego. Akademię zajął prezeska „Sokola” p. Jakubowska Władysława. Akademią była urozmaicona śpiewem „Lutni”, oraz deklamacjami. Sekr. p. Sobczakówna odczytała sprawozdanie z 6-letniej działalności „Sokola” żeńsk. Przystąpiono do wręczenia sztandaru. Prezeska p. W. Jakubowska odebrała przysięgę i wręczyła sztandar chorążance dh. Kozłowskiej. Następnie przystąpiono do składania życzeń i wzbijania gwóźdźki pamiątkowych. Po złożeniu życzeń sekretarka odczytała nadesłane telegramy. Między innymi odczytano telegram od honorowego członka Sokolstwa Wielkop. Ignacego Paderewskiego, komendanta okr. Weteranów Armii Polskiej, Walussa z Ameryki i od p. prezyd. Zofji Zychlińskiej z Gorazdowa. Po południu odbyła się na sali Hotelu Polskiego zabawa. (r. w.)

JARMARKI

— * **SREM.** Jarmark na bydło i konie odbędzie się 21 bm. na nowej targowicy.

Składki i pokwitowania

W administracji naszej złożyli w dalszym ciągu:
Na pomnik Serca Jezusowego: M. P. z podziękowaniem za doznane łaski i dobrodziejstwa, prosząc gorąco o dalszą pomoc 2.—, Cecylja Gralińska, Łódź. 2.—, razem z poprzednio pokwitowanymi 189,50.
Na proteze dla nieszcześliwego narodowca: Kmiecik, Łódź 0,50, Roman Lorenc 0,50, razem z poprzednio pokwitowanymi 176,22.
Na rodzine po śp. Wiśniaku: Kiecik 0,50, J. Śledź za P. K. 10.—, razem z poprzednio pokwitowanymi 107,94.

KSIEGI STANU GWILNEGO

Zapowiedzi.
Dnia 14 b. m. wywieszono następujące zapowiedzi (osoby, przy których nie jest podana miejscowość, mieszkają w Poznaniu):
Rob. Czesław Bulczyński i służ. Marjanna Mościńska; magaz. Stefan Machnicki i eksp. Pelagia Skóblewska; budown. Bogdan Kubicki i modystka Czesława Sobierajska; blach. instal. Wacław Matuszak i Leokadja Kinzelówna; nauczyc. Franciszek Kielski i urzęd. przyw. Helena Domińska; mazajkarz Wojciech Stulgrosz w Starolece Welkiej i pracown. Władysława Wiśniewska; ogrodn. Józef Skowronski i Stanisława Polakówna w Wirach, pow. pozń.; owdow. rob. Bartłomiej Kacmarek i rob. Bronisława Kruszewska w Łukowie, pow. oborn.

Zgony.

W Urzędzie Stanu Cywilnego zgłoszono dnia 14 lipca 1936 r. następujące zgony: Weronika Schulzowa, z domu Chudzińska, 60 lat; Konstancja Skrzyżczakowa, z domu Bienkowska, 51 lat; Alfreda Weglewska, 2 mies. 2 dni; Leon Ryżalski, plut. zaw. 7 dyw. art. konnej, 36 lat; Edward Mały, bez zawodu, 28 lat; Aleksander Jankowiak, krawiec, 22 lat; Bronisława Tirke, z domu Kandulska, 59 lat; Marja Gucka, z domu Radziejewska, 31 lat; Marja Musiał, 15 minut.

STAN POGODY W POZNAMIU
15 lipca 1936

Temperatura 7 godz. + 14,8
Ciśnienie 7 godz. 752,9 mm. umiark.
Zachmurzenie 7 godz. pochmurno
Wiatr 7 godz. kierunek połud.-zach., szybki 5 m/sek.
Opad w ciągu poprzedniej doby (od godz. 7 rano dnia wczorajszego do godz. 7 rano dnia dzisiejszego) 18,7 mm., rodzaj opadu: deszcz.
Temperatura w dniu 14 lipca br. była: najwyższa + 20,7 o godz. 17 najniższa + 14,5 o godz. 11
Prognoza pogody na dzień jutrzejszy:
Pogoda nadal nieustalona i naogół zmienna, dość chłodno, nieznaczny wzrost zachmurzenia, miejscami przerywane opady, wiatr południowo-zachodni i zachodni.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

ŻYCIE KULTURALNE

TATRZAŃSKI PARK NARODOWY MA ZAISTNIEĆ W PRZYSZŁYM ROKU

Z Krakowa donoszą nam (krt.):
Donosiłem już czytelnikom Działu, że profesor, a teraz rektor Uniw. Jagiellońskiego, dr. Władysław Szafer zgodził się przyjąć na nowo obowiązki delegata Ministerstwa Oświecenia do spraw ochrony przyrody, który był złożył na znak protestu przeciw słynnej budowie kolejki na Kasprowy. Zwrócenie się do dr. Szafera było jednym z pierwszych posunięć obecnego ministra, prof. dr. Świętosławskiego, przyjęcie zaś tego zaproszenia przez rektora Szafera pozwala na pewność, że sprawy ochrony przyrody będą traktowane obecnie z takim naciskiem i autorytetem, jaki posiada nasz znakomity uczonec, i tyle zasłużony organizator.

Widać to po tempie, jakie wzięła za niedbana tak długo kwestja Parku Narodowego w Tatrach. W Krakowie odbyło się pierwsze posiedzenie Komisji Organizacyjnej do spraw Parku. Przewodniczył dr. Szafer, powołano ośm podkomisji. Mają one wyznaczony termin do ukończenia swych prac, mianowicie, koniec sierpnia, a zadaniem ich jest opracować ostateczne rozporządzenia o utworzeniu Parku i postanowienia

wykonawcze. Zasiadają w podkomisjach najwybitniejsi fachowcy naukowcy i turyści. Pracować one będą przeważnie na terenie samychże Tatr. A w drugiej połowie sierpnia zaczną się w Zakopanem prace pełnej Komisji Organizacyjnej wraz z wszystkimi podkomisjami.

Wobec tego należy się spodziewać, że Park Narodowy w Tatrach Polskich będzie mógł być otwarty już w połowie roku przyszłego. W ten sposób będzie chociaż w części nadrobione spóźnienie, jakie wskutek niedbalstwa jednego z czynników, a celowej w pewnych wypadkach „przeciwności” innych, uległo ochronie Tatr przed wandalizmem spekulantów. Kto wie, czy Komisja Organizacyjna i jej przewodniczący rektor Szafer, nie natkną się jeszcze po drodze na te lub inne przeszkody i plany. Ze sfer, które obdarzyły Tatry kolejką na Kasprowy ciągle jeszcze dochodzą wieści o nowych apetytach. Ale dzięki Bogu, można mieć pewność, że tym razem zbyt gorliwi impresariowie obejdują się już smakiem, chociażby powoływali się na wiadomo, jak wysokie konsekwencje. Zwłaszcza że o deficycie kolejki rozchodzą się coraz wyraźniejsze wieści.

NAUKA

Dwie nagrody naukowe po 450 złotych każda będą wypłacane od roku przyszłego przez szpital św. Łazarza w Warszawie. Jest to fundacja lekarzy szpitalnych imienia dr. Władysława Kopytowskiego i dr. Ksawerego Watraszewskiego. Nagrody będą przyznawane co trzy lata, tematem prac ma być anatomia patologiczna skóry oraz syfilidologia. Obecnie należy zgłaszać do dyrektora szpitala św. Łazarza w Warszawie, do 15 marca 1937, prace takie, które ukazały się w polskiej prasie lekarskiej w latach 1934, 1935 i 1936. Konkurs będzie rozstrzygnięty 15 maja 1937. Warunki w dyrekcyj szpitala.

Pięć nowych zapisów otrzymała w ubiegłym roku Kasa Mianowska. Cztery na cele naukowe, jeden na stypendja.

LITERATURA

W Brazylii o Reymonie. Brazylijska Akademia Literatury urządziła za staraniem sfer polskich odczyt o Reymonie, ogłoszony przez prof. Uniw. Paryskiego Roberta Garrica. Odczytowi przewodniczył prezes Akademii w towarzystwie Nuncjusza Apostolskiego.

TEATR

„Josie Kalb“ w... Burgtheaterze! Czemś sensacyjnie niespodziewanem jest fakt, że w słynnym wiedeńskim Burgtheaterze, który był przez wiek XIX pierwszą sceną niemiecką wogóle, przyjęto na występ gościnne żydowską trupę Morrisa(?) Schwarza, aktora żargonowego z Ameryki, który grał sztukę „Josie Kalb”, osnutą na tle galicyjskiego ghetta z czasów przed samą wojną. Schwarz przyjechał do Wiednia ze Lwowa, gdzie przez kilka tygodni grał ze swoją trupą, ale w teatrze żydowskim. Dopuszczenie go do „Burgu”, wychodzi na skandal.

SZKOLNICTWO

40 magistrów wypuścił obecnie z wdziału humanistycznego uniwersytetu wiedeńskiego. Najwięcej magistratów przypadło na filologię polską (9), jeden tylko na filozofję ścisłą.

VARIA

O przemyśle ludowym. Ważną dla gospodarczego życia polskiej wsi sprawę przemysłu ludowego oświetlił Roman Woyczyński w książce p. t. „Śladami rozwoju przemysłu ludowego w Polsce”, wydanej nakładem Instytutu Administracyjno-Gospodarczego i Tow. Przemysłu Ludowego Małopolski Zachodniej i Śląska w Krakowie. Autor oświetlił stan poszczególnych działów przemysłu ludowego, m. in. koszykstwa, przemysłu drzewnego, kowalstwa, przmysłu metalurgicznego, hafciarskiego, koronkarskiego, ceramicznego i garncarskiego, Inniarskiego i przedziałniczego, omówił metody organizowania tego przemysłu. Autor konkluduje, że polski przemysł ma przed sobą duże widoki rozwoju i powinien być otoczony większą opieką i zainteresowaniem. W wywodach swych i w materiałach zajmując się autor przede wszystkim Małopolską i Śląskiem, inne dziedzice traktując mniej szczegółowo. Roman Woyczyński, zasłużony publicysta krakowski, umarł przedwcześnie, w kilka dni po ukazaniu się tej pracy. Zostanie ona trwała pamiątką po sympatycznym człowieku i najszczerzym entuzjście ekonomicznego podniesienia kraju. (tk.)

„Polska ulica“ w Cleveland. Na „Wystawie Wielkich Jezior” odbywającej się w Cleveland, urządzono t. ulice różnych narodów. Na „ulicy polskiej” zbudowano w miniaturze wioskę krakowską, krakowskie Sukiennice i wieżę Mariacką z której będzie rozbrzmiewał popularny w Ameryce, dzięki radju, hejnał. W Sukiennicach mieści się wystawa dzieł sztuki, oraz wzory polskich wyrobów.

MUZYKA

Saska Opera Państwowa z Dreznia da jesienią cykl przedstawień w londyńskim Covent Garden, zaś Saska Orkiestra Państwowa dwa koncerty w Queens Hall. Opera wystąpi z własnymi dekoracjami i całym aparatem scenicznym.

Defiladę wielkich batut urządził w przyszłym sezonie Filharmonja wiedeńska. Zaangażowani zostali: Toscanini, Brunow Walter, Klemperer, Victor de Sabata i Feliks Weingartner.

OCHRONA PRZYRODY

Niszczenie „korony“. W wschodniej Małopolsce, zwłaszcza we Lwowie, sprzeda się masowo przepiękne purpurowo-brunatne kwiaty t. zw. korony. Obecnie zajęto się ich... eksportem. Dotarły już do Krakowa, sprzedawane jako „lwowskie kwiaty”. Grozi im zupełne wyniszczenie, tak jak zniknęły prawie całkiem z okolicy wielkich miast, wiosenne kwiaty w rodzaju wilczego łyka, przebiśniegu i śnieżycy. (jm)

GO SŁYCHAĆ PRZEZ RADJO?

Kto zarabia najwięcej na radju? Amerykańskie pismo radjowe „Wireless World” obliczyło, że na każdego dolara, którego zarabiają artyści, pracownicy radjofoniczni, autorzy, oraz rozgłośnie, przypada w Ameryce dwa dolary, które otrzymują zakłady elektryczne, dostarczające prądu. (Należy przypomnieć, że w Ameryce nie płaci się abonamentu radjowego). Zużycie prądu w Europie na odbiorniki radjowe, oblicza to samo pismo na prawie 2 miliony kilowatogodzin rocznie. Tak w Ameryce, jak w Europie, prąd zużyty nie idzie wyłącznie na rachunek odbiornika, głównie konsumują go lampy oświetleniowe, przy których się radja w nocy słucha.

RUCH REGIONALNY

„Tekę pomorską“. Pod takim tytułem wydała Konfraternia Artystów w Toruniu pierwszy zeszyt swego organu. Ma to być kwartalnik regionalny, poświęcony zagadnieniom kultury i sztuki. Zgodnie z zapowiedzią zamieszczoną w wydanym obecnie zeszycie artykuł ks. A. Mańkowskiego, prezesa Towarzystwa Naukowego w Toruniu, w którym zasłużony nestor historyków pomorskich nakreślił zarys historjografii pomorskiej od XIII wieku poczynając. Poza tem M. Sydow zamieścił obrazek o flisakach na postoju w Toruniu, a J. Ginnert-Wojnarowiczowa żywo przedstawiła dzieje pierników toruńskich. Kilka szczegółów biograficznych, odnoszących się do pastora gdańskiego Mrongowjusza, podał W. Pniewski, a T. Pietrykowski umieścił życiorys Józefa Stańciewskiego, literata brazylijskiego, rodem z Pomorza. W zakończeniu Z. Bogusławska w notatce p. t. „Toruń o nowej epopei wspaniałej” omówiła książkę H. Boguszewskiej i J. Korneckiego p. t. Wisła. Ponadto J. Korczakowska zamieściła dwa wiersze. Tekę pomorską jest wydana starannie i estetycznie. Należy jej życzyć pomyślnego rozwoju i działalności. (J. St.)

ZE ŚWIATA FILMU

Garibaldi na filmie. Nowozałożone towarzystwo filmowe włoskie „Aprilia” wypuści jako pierwszy film udratyzowane dzieje Garibaldi, pod tytułem „Dramma di Luigi Caroli”.

Książki nadesłane

Zygmunt Drzewica Wasilewski: „Co to jest wartość?” — Stryj 1936. Z zasiłku Banku Gospodarstwa Krajowego, skład w księgarni K. Czechaka w Stryju.

Marian Szyjowski: „Polskie peregrynacje do Pragi i Karłowic Warów”. Od Augusta Mocnego do Adama Mickiewicza. Instytut Wydawniczy Biblioteka Polska. 1936.

OLIMPIADA I MIĘŚNIE... DUCHA

Sport, a sztuka — Program berliński — Już nie „kątem” — Sposobność do propagandy — Plastyka, muzyka i literatura — Rzeźba na pierwszym miejscu — Gdzie kompozycje polskie? — Tysiąc śpiewaków i 250 muzyków — Olbrzymia inauguracja — Pięć tysięcy tancerek — Ośmdziesiąt solistek — Polska uczestniczy w festiwalu tanecznym.

Berlin, 13 lipca

Pierre de Coubertin, który jest odnowicielem i twórcą nowożytnych igrzysk olimpijskich na wzór Grecji, wyraził swego czasu życzenie, by w razie odbycia gier olimpijskich w Niemczech, nadane im były stosowne ramy muzyczne. Miał na myśli zespolenie sportu ze sztuką, a jeśli wymienił w pierwszej linii muzykę, miał to być gest kurtuazji wobec tradycyji muzycznych narodu niemieckiego.

Organizatorzy olimpiady berlińskiej nie zapomnieli o życzeniu francuskiego ojca nowożytnych gier olimpijskich. Raczej nawet pobili najśmielsze jego marzenia. Patrząc na program imprez, ma się przed sobą nie tylko pokaz konkursów ściśle sportowych, które wypełnią czas od 1 do 16 sierpnia na różnych stadionach i bieżniach, lecz nieomal równy co do objętości i niemniej wszechstronny program imprez kulturalnych, pośrednio tylko związanych ze sportem, a których przedmiotem będzie literatura, sztuki plastyczne, wreszcie muzyka.

Już podczas dawniejszych olimpiad słyszało się o konkursach artystycznych, związanych z ideą sportową. Prawdę mówiąc, były owe imprezy kulturalne tylko „kątem” tolerowane obok właściwej olimpiady sportowej i cieszyły się znacznie mniejszym rozgłosem niż równoległe zawody tężyzny fizycznej. W Berlinie zajdzie pod tym względem zmiana. Tak znakomitej okazji propagandowej, jaką stanowią dla Rzeszy niemieckiej nadchodzące igrzyska, nie popuszczą gospodarze olimpiady, by nie wyszukać wszystkich źródeł oddziaływania na przyjezdnych. „Olimpiada ducha” jest niezmiernie podatnym do tego terenem! Nietylko, że pozwoli cudzoziemcom, zaznajomić się z wszechstronną akcją Trzeciej Rzeszy na polu kultury i sztuki, ale zarazem ściągnie do Berlina wielu takich przyjezdnych, których nie skusiłby sam tylko sport.

Tradycyjnie z olimpiadą odbędą się więc przede wszystkim konkursy sztuk plastycznych, muzyki i literatury. Już w maju zgromadził warszawski IPS pokaz prac polskich malarzy i plastyków, z pośród których najlepsze zakwalifikowane zostały do wysyłki do Berlina. W podobny sposób i inne narody dokonały selekcji eksponatów, a choć Max Bihan na łamach francuskiego „L'Auto” skarży się, że próbný pokaz, przeprowadzony w galerji „Beaux-Arts” w Paryżu, nie rokuje nadziei na wysokie nagrody dla artystów francuskich, będzie niewątpliwie całością wystawy berlińskiej interesującym przekrojem tematów sportowych w sztuce współczesnej.

Wiadomo już dziś, że rzeźba cyfrowa będzie dominowała. Następnie idzie malarstwo, wreszcie architektura, pośród której zapowiedzianych jest sporo ciekawych projektów budowli sportowych i urządzeń dla celów wychowania fizycznego. Warto przy tej sposobności nadmienić, że berlińskie „Deutsches Museum” przygotowuje osobną wystawę, przedstawiającą sport w dawnej sztuce Hellenów. Stosunkowo najmniej do tej pory słyszało się o konkursie poetów, zato muzyka zaspiewa sobie pobożne wrazenie. Przeważają kompozycje na orkiestrę, których nadesłano ogółem 19. Wśród kompozytorów, którzy staną do konkursu olimpijskiego, najliczniej prezentują się Austriacy (7), dalej Włosi i Japończycy (po 5). Niestety, spostrzegamy w rubryce polskiej miejsce puste. W przeddzień zamknięcia Olimpiady zaprodukowane zostaną owe dzieła muzyczne, po raz pierwszy w ramach uroczystego „koncertu olimpijskiego”. Koncert ten, wykonany przez berlińską orkiestrę filharmoniczną pod kierunkiem prof. Raabego, razem z Händlowskim oratorjum „Herakles”, przy współudziale ponad 1000 śpiewaków i 250 muzyków, będzie osią berlińskich

imprez muzycznych, które już od szeregu tygodni zajmują tutejszy świat muzyczny.

Wreszcie przygotowuje się na otwarcie stadionu olimpijskiego wielkie widowisko taneczno-muzyczne, oparte na IX symfonji Beethovena, która kończy się jak wiadomo „Oda do radości”, oraz na deklamacji poezji Schillerowskiej. Stanowiec ona będzie wstęp do wszystkich imprez tegorocznych, pomyślany w skali, na jaką sobie jedynie pozwolić mogą rozmiary olimpiady. W dniu 1 sierpnia, po zachodzie słońca, rozpocznie się owo misterjum, zapelniające stadion olimpijski kilkoma tysiącami tancerzy i gimnastów, wybranych z pośród młodego narybku tanecznego całych Niemiec.

Rozpocznie się to widowisko wejściem na arenę 3000 młodzieńskich dziewcząt, tworzących na murawie stadionu symboliczny obraz pięciu kół olimpijskich, przy akompanjamentie fanfar i bicia dzwonu olimpijskiego. W następnym obrazie rozwija się żywsza akcja. Dwa tysiące starszych dziewcząt towarzyszyć będzie solowemu występom znanej tancerki Palucci. Następnie wkroczą młodzieńcy, wykonując rytmiczne ćwiczenia gimnastyczne z chorągiewkami wszystkich narodów. Harald Kreutzberg wykona taniec miecza, a Mary Wigman przewodzić będzie 80 solistkom w tanecznym kulcie starogreckim, by wkońcu rozwinąć misterjum „znicia olimpijskiego” przy grzmiejącej orkiestrze, feerycznego oświetlenia i fanfarach.

Niezależnie od tego widowiska masowego, przygotował Berlin jeszcze przed oficjalną datą otwarcia olimpiady wielki międzynarodowy festiwal tańca artystycznego — tańca solowego i zespołów — na który zjedzie się wiele znanych w świecie Terpsychory nazwisk z wszystkich pięciu kontynentów. O imprezie tej, w której wezmą także udział Polacy (Olga Sławska, Leon Wójcikowski, Złuta Buczyńska i grupa Parnella), doniesiemy wkrótce osobno. B. L.

Westfalski teatr pod gołem niebem. Pięć nam z Berlina (bt.): Regime hitlerowski szczególnie staraniem otacza budowę i utrzymanie teatrów pod gołem niebem, jako terenów, na których odbywają się przedstawienia dramatyczne, a zwłaszcza obchody ruchu narodowo-socjalistycznego. Ostatnio otwarto taką nowo zbudowaną scenę w mieście górniczym, Mittelstadt w Westfalji. Widownia mieści 3000 osób.

Tan żydowski... Na scenie leśnej „Nannenkamp” w Mueniden będzie wystawiony szekspirowski „Sen nocy letniej”. Ale nie z muzyką Mendelssohna, którą usunięto. Nową muzykę skomponował Julius Weismann.

Jutro:

GO NOWEGO W NAUKOWYM POZNANIU?

przez

Dr. Jana Ujdy — i
Mgr. Jana Baumgarta

Pisma nadesłane

Przegląd Pedagogiczny. Nr. 11. Treść: Protokół XVI Dorocznego Walnego Zgromadzenia T. N. S. W. — 165. Sady w obrocie nauczycielstwa szkół prywatnych. — 187. Jan Szwemin: O twórczej pracy dydaktycznej i dokształcaniu nauczycieli. — 188. T. N. S. W. a jubileusz Pana Prezydenta. — 190. T. N. S. W. a jubileusz J. E. Kardynała Al. Kakowskiego. — 191. Nowy wiceminister oświaty. — 191. Komunikaty Zarządu Głównego T. N. S. W. — 191. Z działalności Zarządu Okręgu Lwowskiego T. N. S. W. — 192.

„Arkady“. Zesz. 7. Treść: Z. Niesiołowska-Rothertowa: „St. Ostoja-Chrostowski”. — M. Walicki: „Klejnot polskiej sztuki gotyckiej”. — J. M. Leykam: „W wnętrzu współczesnym”. — St. Świerż Zaleski: „Mebel renesansowy na Wawelu”. — F. Studziński: „Wystawa sztuki chińskiej w Londynie”. — P. M. Lubiński: „Pierwszy „apartament house” w Warszawie. — W. Telakowska: „O gobelinie”. — Cz. Olszewski: „Pałac muzyki”. — „Srebro współczesne”. — Pod Arkadami. — Adr. Red. Warszawy, Krakowska 5.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Lokale handlowe w obliczu terminu 30 września

W tych dniach Związek Izb Przemysłowo-Handlowych wystosował do zainteresowanych ministerstw obszerny memoriał w sprawie wyłączenia z pod działania ustawy o ochronie lokatorów — lokali przemysłowych i handlowych, w stosunku do których — na mocy dekretu z dnia 14 grudnia ub. roku — dopuszczalne jest wypowiedzenie umów najmu na dzień 30 września rb. Związek Izb P.-H. w zakończeniu swego memoriału domaga się przesunięcia wymienionego terminu o trzy lata, tj. na dzień 30 września 1939 r. Równocześnie Związek Izb nadmienia, że część izb P.-H., uważając za konieczne danie pewnego równoważnika za ubytek dochodów, spowodowany obniżką czynszów lokali mieszkalnych, wypowiedziała się za tem, by w okresie trzyletniego vacatio legis dozwolona była podwyżka czynszu za lokale handlowe w granicach 5—10 proc. podstawowego komornego; natomiast pozostałe izby były przeciwnie zezwoleniu na podwyższanie czynszu lokali handlowych w okresie przejściowym, uważając, iż byłoby rzeczą niesłuszną i gospodarczo nieusprawiedliwioną obciążanie sfer przemysłowo-handlowych ciężarami z tytułu obniżki czynszu za lokale mieszkaniowe.

Natomiast wszystkie izby P.-H. stanęły na jednomyślnym stanowisku, wypowiadając się za trzyletnim odroczeniem terminu wejścia w życie omawianego dekretu w odniesieniu do lokali przemysłowych i handlowych. To swoje stanowisko izby uzasadniają następującymi względami:

Dekret z dnia 14. 12. 1935 r. był wydany w okresie t. zw. ostrej deflacji i związanej z tem drożyzny pieniądza; stosunki lokatorskie tak się wówczas układały, że właściciele domów niejednokrotnie nawet obniżali komorne przedsiębiorstwom przemysłowym i handlowym, chcąc tylko utrzymać dobrego lokatora. Jednakowoż niedługo po ogłoszeniu dekretu właściciele nieruchomości okazali dążność do wyzyskania ustawodawczej koniunktury; z licznych miast napływają zażalenia, że właściciele nieruchomości bądź żądają nieprawdopodobnie wysokich podwyżek czynszu, bądź też wypowiadają masowo lokale, by w ten sposób stworzyć sytuację, sprzyjającą układowo o znaczne nadwyżki. Nadto właściciele nieruchomości objawiają niechęć do zawierania kontraktów na dłuższe terminy, co wytwarza niepewność u handlującego, naraża go na kłopoty i czyni go w wysokim stopniu zależnym od właściciela nieruchomości.

Rozumie się, że tego rodzaju stosunki kryją w sobie poważne niebez-

pieczeństwo dla istnienia wzgl. rozwoju przedsiębiorstw przemysłowych i handlowych. Kwestja punktu, w którym lokal się mieści, jest dla całego szeregu branż rzeczą pierwszorzędną wagi, dla niektórych zaś przedsiębiorstw (jak np. aptek) — kwestją bytu. Opuszczenie lokalu, zamiana go na inny, zajęcie lokalu przez konku-

rencję itp. muszą ciężko zaważyć na losach firm.

Trzeba więc stworzyć dłuższy okres przejściowy, w którym — bez szkodliwego pośpiechu — będą mogły być zawierane ugody i polubowne załatwienia, bez atmosfery niepokoju, bez zjawiska masowych wypowiedzeń lokali i związanych z tem wstrząsów. W obecnej natomiast sytuacji miarą żądanych podwyżek stał się — nie stopień powodenia handlującego — tylko stopień jego zależności od punktu.

Odpowiedź czynników rządowych na wyżej streszczony memoriał nie jest jeszcze znana.

Konwersja pożyczek państwowych

rozpoczyna się w dniu dzisiejszym

Z dniem dzisiejszym uruchomione zostają wszystkie placówki, wyznaczone do przeprowadzenia konwersji dawnych pożyczek państwowych na nową 4 proc. pożyczkę konsolidacyjną. Konwersji, jak wiadomo, podlegają: 5 proc. renta ziemska serji I, 4 proc. premjowa pożyczka inwestycyjna i 3 proc. premjowa pożyczka budowlana serji I. Poza tem konwersją objęte są trzy pożyczki, których obligacje znajdują się wyłącznie w posiadaniu instytucji kredytowych, a mianowicie: 5 i pół proc. pożyczka budowlana serja II, 5 proc. renta wieczysta serja I oraz 6 proc. pożyczka inwestycyjna.

Ponadto do dobrowolnej konwersji przyjmowana będzie pożyczka narodowa lecz jedynie od subskrybentów jej oraz osób, które otrzymały jej obligacje na podstawie formalnego przelewu zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Obligacje 5 proc. państwowej renty ziemskiej serji I powinny być złożone do konwersji wraz z kuponem płatnym w dniu 1 czerwca r. b.

Obligacje 3 proc. premjowej pożyczki budowlanej oraz 4 proc. premjowej pożyczki inwestycyjnej mogą być składane do konwersji bez żadnych kuponów.

Obligacje pożyczki narodowej, przyjmowane do konwersji z kuponem nr. 5, płatnym dnia 1 lipca r. b. uprawniają do otrzymania obligacji pożyczki konsolidacyjnej ze wszystkimi kuponami. Obligacje pożyczki narodowej, złożone bez kuponu nr. 5, płatnego dnia 1 lipca r. b., przyjmowane będą również do wymiany, jednak wydawane za nie obligacje pożyczki konsolidacyjnej nie będą miały dwóch pierwszych kuponów. Obligacje pożyczki narodowej bez kuponów dalszych t. zn. poczynając od nr. 6 itd. wzywać nie będą przyjmowane do konwersji.

Konwersja następować będzie drogą wymiany obligacji dawnych pożyczek na obligacje pożyczki konsolidacyjnej o tej samej wartości nominalnej, a więc 100 za 100.

Konwersje przeprowadzają wszystkie kasy urzędów skarbowych, Bank Polski, Bank Rolny, B. G. K., P. K. O., i ich oddziały banków prywatnych, należących do Związku Banków w Polsce, a wreszcie wszystkie komunalne kasy oszczędności. Konwersja wymienionych wyżej pożyczek jest przymusowa z wyjątkiem pożyczki narodowej, której konwersja jest dobrowolna.

Obligacje pożyczek objętych przymusową konwersją z dniem wejścia w życie dekretu, t. zn. z dn. 15. 1. br. przestały być umarzane według dotychczasowych planów oraz przynosić odsetki i premje, z wyjątkiem odsetek przypadających za ostatni kupon, którego bieg rozpoczął się przed wejściem w życie dekretu. Kuponu płatne po 15. 1. br. są zatem unieważnione.

Posiadacz pożyczki, podlegającej konwersji, który nie przedstawi swych obligacji do wymiany, traci oprocentowanie kapitału, włożonego w pożyczkę, podczas gdy posiadacz pożyczki konsolidacyjnej — otrzymywać będzie odsetki, płatne już dnia 15 lipca r. b. za pierwszy kupon, a drugi kupon w dniu 15 listopada rb.

Wykup nieprzedłożonych do konwersji obligacji dawnych pożyczek nastąpi stopniowo w okresie 30 lat według specjalnych planów, które zostaną ogłoszone w rok po zamknięciu konwersji. Posiadacz więc obligacji, niezgłoszonej do wymiany, uwięzi swój kapitał bezprocentowo do czasu wylosowania jego obligacji, co w najgorszym wypadku może nastąpić nawet po 30 latach.

Kierownik Działu Gospodarczego, dr. Marjan Chelminowski, rozpoczął z dniem dzisiejszym urlop miesięczny. Do jego powrotu kierownictwo Działem Gospodarczym sprawuje p. red. Stanisław Czapiński, który w sprawach redakcyjnych przyjmuje od godz. 10 do 12.

budowa współpracy izb przemysłowo-handlowych, rolniczych i rzemieślniczych na zasadach organizacyjnych, których dodatnie strony zostały już wypróbowane w pracach rady traktatowej, da również wyniki pomyślne dla państwa i całokształtu życia gospodarczego. Zreby organizacyjne między samorządowej komisji handlu wewnętrznego, która rozpocznie pracę we wrześniu, są już ustalone.

(k) **Wystawa przemysłu hotelarskiego, gastronomicznego i cukierniczego w Gdyni.** 15 sierpnia w Gdyni otwarta będzie wielka wystawa przemysłu hotelarskiego, gastronomicznego i cukierniczego. Wystawa ta ma na celu wykazanie postępu, jaki dokonał się w ciągu ostatnich lat w dziedzinie modernizacji i przystosowania urządzeń do wymagań dzisiejszej klienteli, oraz zaznajomienie szerokiej publiczności z różnymi nowościami z zakresu wyrobów alkoholowych, sztuki kulinarnej, przemysłu spożywczego, różnych maszyn i aparatów używanych w zakładach gastronomicznych, cukierniach i hotelach, i z całym szeregiem przyrządów gospodarstwa domowego. Wystawę organizuje Zw. Towarzystwo Restauratorów, Właściciele Hotelu i Kawiarni na Pomorzu, którzy technicznie wykonanie Wystawy złożył w ręce Towarzystwa Wystaw i Targów w Gdyni, ul. Rybacka 1. Tam też należy przesyłać zapytania o informacje. Powodzenie wystawy jest zapewnione, gdyż w czasie jej trwania odbędzie się w Gdyni na terenach targowych kongres bractw kurkowych z całej Polski, oraz zjazd restauratorów Pomorza, Wielkopolski wraz z delegatami z całej Polski.

Z ZAGRANICY

(z) **Zmniejszenie tranzytu przez Rumunję z Polski i Europy Środkowej.** W kołach gospodarczych zwracają uwagę na spadek ruchu tranzytowego z Polski i Europy Środkowej przez Rumunję na Wschód i w odwrotnym kierunku. Podkreślają, że spowodowały go wygórowane opłaty od środków transportowych rumuńskich. Gospodarcze koła rumuńskie domagają się obniżenia opłat kolejowych od transportów zagranicznych. Sprawa ta jest obecnie dyskutowana przez rumuńskie urzędy i jest prawdopodobnym, że wkrótce opłaty tranzytowe zostaną obniżone.

(z) **Zmiana ustawy o urzędzie zbożowym przez komisję senatu francuskiego.** Senacka komisja rolnicza, badając projekt ustawy o utworzeniu urzędu zbożowego we Francji, przyjęła w wyniku dyskusji całość ustawy, uchwalonej przez Izbę, wprowadziła jednak szereg zmian natury dość podstawowej, zdających bowiem do rozszerzenia reprezentacji rolnictwa w Centralnej Radzie oraz do wprowadzenia handlarzy zbożem do aparatu wymiany zbożowej pod kontrolą komitetów departamentalnych.

(z) **Podwyżka ceł w Stanach Zjednoczonych od przywozu artykułów niemieckich.** Dnia 12 bm. weszły w życie nowe stawki celne od przywozu niektórych towarów niemieckich do Stanów Zjednoczonych. Wzrost stawek waha się od 22 do 56 proc. Rząd amerykański odrzucił oficjalne protesty ambasady niemieckiej w tej sprawie. Nowe stawki celne mają na celu zniwelowanie skutków premij, przyznawanych przez rząd niemiecki przy eksporcie pewnych produktów.

(z) **Powstanie gospodarczej organizacji polskiej w St. Zjedn.** W Cleveland odbyła się niedawno konferencja kupców polskich, przyczem postanowiono założyć organizację gospodarczą p. n.: „Federation of Polish Business Organizations of America”, w której uczestniczyć będzie około 7 tys. polskich kupców. Siedzibą organizacji zostało wybrane Cleveland. Do zarządu weszła grupa wybitnych przedstawicieli gospodarczych z ośrodków handlowych i przemysłowych w Stanach Zjednoczonych. Stowarzyszenie to zamierza popierać wywóz towarów polskich do St. Zjedn.

(z) **Światowa produkcja złota w roku 1936.** Statystycy amerykańscy, opierając się na wynikach produkcyjnych z pierwszych kilku miesięcy r. b., obliczają, że tegoroczna produkcja złota w Afryce Południowej, Kanadzie i Stanach Zjednoczonych przekroczy znacznie produkcję tych państw w roku 1935. Rosja sowiecka chce podwoić w r. b. swą produkcję i odprowadzić ją do 300 tys. kg. Jeśli jednak nawet tylko częściowo uda się Sowietom przeprowadzić swój program produkcyjny, to światowa produkcja złota wzrośnie z 1 miliona kg. w r. 1935 do przeszło 1,1 milj. kg. w roku bieżącym.

Chleb dla Polaków

Dwu członków S. N., lub sympatyków, dobrych tokarzy żelaza, znajdzie zajęcie od zaraz. Bliższych wiadomości udzieli Wydział Gospodarczy Stronnictwa Narodowego, Łódź, Piotrkowska 86, m. 10.

KRONIKA GOSPODARCZA

Z KRAJU

(k) **Oslabienie kursów dolara i funta.** Na wczorajszych giełdach walutowych panowała tendencja wyraźnie słabsza dla funta oraz nieco słabsza dla dolara. Zaznaczyć jednak należy, że giełda paryska była w dalszym ciągu — z uwagi na francuskie święto narodowe — nieczynna. Pozostałe dewizy nie wykazały poważniejszych zmian.

(k) **Handel zagraniczny Polski w czerwcu.** Bilans handlu zagranicznego Rzeczypospolitej Polskiej i w. m. Gdańska przedstawiał się w czerwcu r. b. jak następuje: przywóz 210.610 tonn wartości 61.957 tys. zł, wywóz 850.065 tonn wartości 70.356 tys. zł. Dodatnie saldo wynosi więc w czerwcu 8.399 tys. zł. W porównaniu z majem r. b. nastąpił poważny spadek obrotów, wywóz bowiem spadł o 14.818 tys. zł, przywóz zaś o 19.171 tys. zł.

(k) **Obrót czekowy w P. K. O. Stan** na 76.622 kontach czekowych P. K. O. wyniósł w końcu czerwca r. b. zł 180.053.321,01; wzrósł zatem w ciągu miesiąca o 7.746.828,14. Ogólny obrót czekowy za pierwsze półrocze r. b. osiągnął kwotę złotych 13.343.196.394,26 wobec zł 13.199.813.800,98 w analogicznym okresie r. ub. Równolegle do wzrostu obrotu ogólnego zwiększyła się ilość załatwionych w ciągu półrocza pożyczek wpłat i wypłat, która w porównaniu z pierwszą połową ub. r. wzrosła o przeszło 551 tys. i wynosiła do dnia 30 czerwca rb. 22.757.673 pożyczek.

(k) **Wywóz zbóż z Polski w czerwcu.** W czerwcu r. b. wywieziono z Polski następujące ilości zbóż (w tonnach) — w nawiasie dane za maj): pszenica 2.287 (6.642), żyto 11.667 (15.497), jęczmień 15.476 (32.599), owses 9.215 (7.327). Jak widać z tych liczb, wywóz zbóż wykazał w czerwcu w porównaniu z majem spadek i tylko wywóz owsa wykazał pewien wzrost.

(k) **Wzrost ruchu statków w porcie gdyni w pierwszym półroczu.** W pierwszym półroczu b. r. zawinęło do portu gdynińskiego 2.314 statków wobec 2.259 w tym samym okresie czasu r. ub., tj. o 2,4 proc. więcej. Pojemność statków na wejściu wyniosła w okresie sprawozdawczym

2.295,8 tys. trn. wobec 2.127,8 tys. trn. w pierwszym półroczu r. ub., czyli wzrosła o 7,8 proc. Port gdyniński opuściło w pierwszym półroczu b. r. 2.315 statków wobec 2.164 statki w tym samym czasie r. ub., tj. więcej o 6,9 proc. Pojemność tych statków wyniosła 2.286,8 tys. trn. wobec 2.127,4 tys. trn. w r. ub. (wzrost o 7,4 proc.). Ogółem na wejściu i wyjściu tonnaż statków w pierwszym półroczu b. r. wyniósł 4.582,6 tys. trn. wobec 4.255,2 tys. trn. w analogicznym okresie czasu r. ub. Ogólny więc tonnaż statków zawijających do portu i odpływających wzrósł w pierwszym półroczu b. r. w porównaniu z pierwszymi 6 miesiącami r. ub. o 7,6 proc. Należy przypomnieć, że statystyka wykazuje równocześnie — jak już donosiliśmy — wzrost ogólnego obrotu towarowego portu gdynińskiego w ciągu pierwszych 6 miesięcy b. r. w stosunku do pierwszego półrocza r. ub. o 3,1 proc. Liczyby te świadczą o dalszym rozwoju portu gdynińskiego.

(k) **Prowadzenie i nadzorowanie katastru gruntowego.** Zarządzeniem z dnia 8 b. m. minister skarbu przydzielił do kompetencji Głównej komisji klasyfikacyjnej załatwianie spraw, związanych z prowadzeniem i nadzorowaniem katastru gruntowego. Wskutek tego zarządzenia połączone zostały w jednym organie wszelkie sprawy pomiarowe, wchodzące w zakres działania min. skarbu. Poza min. skarbu pozostają jednak nadal sprawy pomiarowe w różnych ministerstwach: komunikacji, rolnictwa i reform rolnych, sprawiedliwości, spraw wewnętrznych, spraw wojskowych oraz przemysłu i handlu.

(k) **Pogłębienie współpracy izb przemysłowo-handlowych z izbami rolniczymi i rzemieślniczymi.** Współpraca samorządów gospodarczych przemysłu i handlu, rolnictwa oraz rzemiosła uległa ostatnio poważnemu pogłębieniu. Wyrazem tego jest stworzenie dwóch form organizacyjnych, które stanowią będą podstawę współdziałania izb przemysłowo-handlowych, rolniczych i rzemieślniczych na odcinku handlu zagranicznego i handlu wewnętrznego w postaci rady handlu zagranicznego samorządów i organizacji gospodarczych oraz międzysamorządowej komisji handlu wewnętrznego. Dotychczas jedyną stałą formą organizacyjną współpracy samorządów gospodarczych była rada traktatowa. Roz-

Krótkie informacje gospodarcze

— Polsko-gdański komitet do spraw dewizowych wyjaśnił szereg wątpliwych spraw, powstałych w międzyczasie, oraz ujął w nowa redakcje załącznik do art. 3 porozumienia z dnia 9 czerwca br.

— W rb. rozpoczyna się w Z. S. R. R. szereżo zakrojona akcja budowy traktorów z motorami Diesla. Z biegiem czasu mają one zastąpić dotychczasowe motory.

— Dn. 11. bm. w Moskwie dokonana została wymiana not, na której podstawie przedłużony został na dalszy okres roczny układ handlowy, podpisany między ZSRR. i Stanami Zjedn. z dn. 13 lipca r. ub.

— Austria zawarła z Bułgarią w ciągu rb. transakcje kompensacyjne na: przedzę bawełnianą, tkaniny jutowe, płyty izolacyjne, gwoździe, pompy wodne, fortepiany, sierpy i kosy, towary metalowe i żelazne, aparaty radiowe. Wzajemian za to Austria zakupi w Bułgarii owce, warzywa i odpadki zwierzęce.

— Fabryka syntetycznej benzyny w Liévin (Francja) przystąpiła do masowej produkcji, obliczonej na 10.000 tonn rocznie.

— Spłaty zaległości handlowych Włoch wobec krajów sankcyjnych będą mogły nastąpić nie w dewizach, lecz w towarach i innych świadczeniach.

— W Rzymie założono spółkę akcyjną A. N. I. C. (Azienda Nazionale Idrogenazione Combustibili) z kapitałem 400 milj. lirów (gotówka wpłacono 250 milj. lirów), mająca za zadanie budowę zakładów do wyrobu syntetycznych materiałów pędnych, głównie zaś benzyny. Rząd włoski gwarantuje akcjonariuszom dywidendę minimalną 6% w ciągu 10 lat.

— Bawiąca obecnie w Holandji delegacja rosyjska zamierza zamówić większą ilość statków handlowych w stocznicach holenderskich, angielskich, francuskich i duńskich. Oddanie zleceń na budowę statków stocznicom zagranicznym tłumaczy się dużym przeciążeniem stoczni sowieckich

FELJETON KULTURALNY

Sienkiewicz miał rację

Napisał dr. Feliks Pohorecki

Spór o „Ogniem i Mieczem” — Jego akta — Szarża dr. Olgierda Górki — Mocna obrona — Można już podsumować — Kropelka słuszości w drugorzędnej kwestji — Dwie główne kolubryny — I ich wysadzenie — Sienkiewicz był sprawiedliwy — Światła i cienie równomierne — Zupełna obiektywność — Jak trzeba patrzeć na „Jarema”? — Skrzetuski był Wielkopolaninem — Arcydzielo zawsze młode.

W WYDANYCH ostatnio przez Ossolineum, przygotowanych do druku jeszcze przez zmarłego niedawno autora, dwutomowych „Zagadnieniach Historycznych” (Lwów 1936, T. I. str. 330 + XVI i T. II str. 274) zamieścił śp. prof. Stanisław Zakrzewski, obok różnych ponownie zebranych i przedrukowanych artykułów i studiów, niedrukowany dotąd swój odczyt p. t. „Ogniem i Mieczem Sienkiewicza w świetle krytyki historycznej”, wygłoszony w lutym 1934 r. w Instytucie Wschodnim w Wilnie (T. I 69 nast.) Pięćdziesięcioletnie arcydzieło Sienkiewicza stało wtedy w ogniu najwyższej dyskusji, wywołanej feljetonami prof. O. Górki, zamieszczanymi od października 1933 r. w warszawskim „Pionie”.

Dzisiaj można już to podniecenie i tę gorączkę dyskusyjną na temat „Ogniem i Mieczem” uważać za definitywnie zwalczoną. Kryzys minął. Mimo długich operacyjnych zabiegów dr. O. Górki, arcydzieło sienkiewiczowskie nie straciło nic ze swych młodzieńczych rumieńców, chociaż wkroczyło już w drugie półwiecze swego istnienia. Obecnie nikt chyba już nie będzie miał ochoty wystąpić z twierdzeniem, że „Ogniem i mieczem” — „jest dziełem na stałe niepedagogicznym”, że należy je usunąć „z pomiędzy środków, niejako przymusowych, formowania duszy obecnego i przyszłego narodu polskiego”, bo dzieło to „zaciążyło w sposób wyjątkowo sugestywny, a ujemny, na polskim odczuciu sprawy kozackiej, czyli, mówiąc po dzisiejszemu — ukraińskiej”.

Wobec tego, że — mimo wielokrotnych zapewnień — znikła zupełnie nadzieja, by dr. Górka na temat „Ogniem i Mieczem” napisał osobne, źródłowo ugruntowane dzieło naukowe, można już dzisiaj przedstawić i podsumować wyniki całej tej dyskusji, zwłaszcza, że wyszedł drukiem odczyt śp. prof. Zakrzewskiego, w którym podważone i zbite zostały najbardziej zasadnicze zarzuty dr. Górki, który znowu ułatwił niejako orientację w materiałach, wydając osobno swoje artykuły i polemiczne odpowiedzi na zarzuty A. Czolowskiego, W. Konopczyńskiego i M. Kukiela *), a osobno jeszcze polemizował z Z. Lasockim, E. Lataczem i Kuczyńskim. O prawdzie tła dziejowego w „Ogniem i mieczem” pisał też J. Pogonowski w „Naszej Przeszłości” (1934), ukazały się, już po książce dr. Górki, trzy bardzo cenne studia Z. Lasockiego, a ostatnio prof. dr. W. Ziembicki pisał, ze stanowiska medycznego, o śmierci Jaremy Wiśniowieckiego w „Ziemi Czerwieskiej” (t. II zes. 1). W ten sposób byłyby zebrane wszystkie ważniejsze momenty tej ognio-mieczowej i nieraz naprawdę jakby ogniem i mieczem prowadzonym dyskusji, o której zawartości i wyniku nietrudno już sobie zdanie wyrobić **).

Przez swój ostry ton wywołała ona bądź co bądź ożywienie w szerszych kręgach czytelników, i zmusiła je do chwilowego choćby zainteresowania się naszą siedemnastowieczną, tak ciekawą i pouczającą przeszłością. Sprawiedliwość nakazuje również przypomnieć, że słusznie np. wystąpił dr. Górka z ostrą krytyką owych rzekomo olbrzymich, bo kilkaset tysięcy wojsk kozacko-tatarskich, jakimi to cyframi zbyt lekkomyślnie posługiwała się dotąd nasza historiografia w o-

pisie wojen polsko-kozackich. Tu rewidzja była słuszną; ale i tu dr. Górka w swych liczbowych redukcjach zbyt- nio przesadził, jak mu to słusznie wytknął Z. Lasocki, powiększając zbytnio zredukowane cyfry do właściwej liczby. Dyskusja ta również spowodowała ukazanie się drukiem kilku naprawdę cennych studiów, jak przedewszystkiem wyżej wymienionego odczytu śp. prof. Zakrzewskiego, oraz trzech źródłowych przyczynków Z. Lasockiego, poważnego i sumiennego badacza, którego tak niesprawiedliwie potraktował dr. Górka w swej drukowanej polemice.

Impuls do wystąpienia z krytyką „Ogniem i mieczem” w jubileuszowym roku tego arcydzieła dały dr. Górcie niewątpliwie silnie występujące w pewnych sferach przesadne tendencje filoukraińskie, oraz dalekie już echa krytyk Prusa, Jeża i Świętochowskiego z r. 1884/1885. Pod temi wpływami powstał on tezę o wiekowo błędnym, odwróconym obrazie historycznym w „Ogniem i mieczem” oraz tezę o bezideowości tego utworu. Stąd zarzut niezrozumienia przez Sienkiewicza sprawy kozackiej, niedocenienia takich pierwszorzędnych postaci, jak króla Jana Kazimierza, Ossolińskiego czy Kisiela, a przesadnego wyidealizowania „zdrajcy” — ks. Jaremy Wiśniowieckiego! Bezideowość a raczej późniejsze doczepienie idei powstało zdaniem dr. Górki przez to, że dzieło pod innym nawet początkowo pomyslane tytułem („Wilcze Gardło”), było pierwotnie zakrojone na jeden tom; a gdy zaczął je drukować pod właściwym już tytułem w odcinkach gazetowych, które komponował z dnia na

dzień, pod wpływem rosnącego entuzjazmu czytelników poczył Sienkiewicz odczuwać swą odpowiedzialność wobec narodu i historii. To go skłoniło do głębszego uwzględnienia źródeł historycznych i do doczepienia do zwykłego romansu (wplecionego w obraz historyczny) i wskazań dla narodu.

Obydwie tezy dr. Górki zbił bezapelacyjnie śp. prof. Zakrzewski, udowodnił przedewszystkiem, że rzekome „antiruskie” przejawskrawienia w „Ogniem i mieczem”, to poprostu iluzja dr. Górki, który niedostatecznie wczytał się w to dzieło. Dowodem tego nieporozumienia są choćby takie typy z ruskiego obrazu, jak Zaćwilichowski, Zachar czy Burlaj, a przedewszystkiem Bohun, drugi obok Skrzetuskiego — bohater powieści, stojący pod względem szlachetności uczuć dla Heleny Kurcewiczówny może wyżej od tego polskiego bohatera. Zdaniem Sienkiewicza: „To nie zbój, to nie watażka, to wódz”.

Podobnie umiał Sienkiewicz głęboko wnikać w postacie Jana Kazimierza, Ossolińskiego i Wiśniowieckiego. Potrafił i tutaj sprawiedliwie rozmięścić światła i cienie. Wiśniowiecki to dla niego przedewszystkiem wojownik i wódz, a nie polityk; wielki kanclerz koronny Ossoliński, to znowu tylko wielki statysta, a nie wódz. Polska zaś ówczesna potrzebowała wybitnej jednostki, któraby łączyła talent wodza z talentem statysty i umiała przywiązać do siebie i pociągnąć za sobą całe społeczeństwo. Ten tragizm ówczesnego położenia zrozumiał i dobrze odtworzył, zdaniem śp. prof. Zakrzewskiego, autor „Ogniem i mieczem”, przez co stanął na wysokim stopniu nietylko artystycznym, ale i historycznej obiektywnej bezstronności.

Teraz Jarema Wiśniowiecki. Dla

Katolicyzm w krajach Północy

Sztokholm, w lipcu.

Ze wszystkich państw europejskich Szwecja, Danja, Norwegja, i Finlandja najbardziej może jaskrawo reprezentują kraje, gdzie katolicyzm, ilościowo przynajmniej, nie odgrywa w życiu publicznym poważniejszej roli. Na ogólną ludność tych krajów, wynoszącą około 16 milionów, katolików jest zaledwie ponad 40 tysięcy, t. j. około ¼ proc.

Przyczyną tak stosunkowo nikłego stanu posiadania katolickiego jest to, że wolność — i to dość ograniczoną — katolicy tych krajów uzyskali stosunkowo niedawno. Do dziś w Szwecji np. prawo zabrania proboszczom katolickim prowadzenia rejestrów stanu cywilnego, przyczem małżeństwa, chrzty i zgonu katolików zgłaszane być muszą u pastorów luterskich. W Finlandji do niedawna katolik nie mógł zajmować żadnego stanowiska w urzędach, wojsku i szkolnictwie. Nawet w najbardziej pod tym względem tolerancyjnej Danji katolik do dziś nie może być nauczycielem w państwowych szkołach.

Są jednak oznaki, że katolicyzm w krajach skandynawskich oczekuje — kto wie, czy nie w bliskiej już przyszłości pomyślnego i potężnego rozwoju. Ludy skandynawskie, mniej od innych narażone na wstrząsy polityczne, mniej zainteresowane w zatargach międzynarodowych, żyjąc przytem w warunkach bardziej ustabilizowanych, większą mają sposobność do interesowania się problemami ducha, ustalania światopoglądów, zastanawiania się nad zagadnieniami religijnymi. Prowadzi to z jednej strony do zbytniego, rozsadzającego luteranizmu skandynawskiego, racjonalizmu, z drugiej jednak do ruchów Söderbloma a dalej za przykładem Jahannesa Jörgensena i Sigridy Undset, do nawrócenia na katolicyzm.

Znamienny etap na drodze do katolicyzmu znaczą niedawno opublikowane dwa głosy protestantów o katolicyzmie. W pracy p. t. „Protestant w katolicyzmie” dr. Bahr Religius, były profesor protestanckiego uniwersytetu w Upsali, usiłuje obalić uprzedzenia swych współwyznawców przeciw kościołowi katolickiemu i przekonać ich o wielkiej jego żywotności.

„Wzrastający w dniach naszych wpływ i rosnąca siła żywotna kościoła katolickiego, pisze prof. Religius, jest rzeczą w najwyższym stopniu oczywistą. Nawet pisarze protestancy, kiedy omawiają dzieje kościoła katolickiego, z podziwem zwracają uwagę na tę, zdaje się niewyczerpaną jego siłę żywotną i mówią o genialnym jego kierownictwie, które potrafi z najbardziej powikłanych sytuacji znaleźć wyjście, zawsze w następstwie okazujące się właściwem”.

Na takich i podobnych faktach opierając się, prof. Religius domaga się reformy w stosunkach religijnych Szwecji, przedewszystkiem zaś skasowania przepisów zabraniających egzystencji klasztorów katolickich.

Z innego nieco stanowiska podchodzi do sprawy katolicyzmu znany filozof norweski, Richard Eriksen. „Katolicyzm — twierdzi on — w potężniejszej sile jest wyposażony niż jakakolwiek inna organizacja religijna. Nie wielu zdaje sobie z tego sprawę i nawet nieliczni tylko uczeni mają pojęcie o głębi i niewzruszalności dogmatów katolickich oraz opartej na nich filozofji życia. Dogmatyka i filozofja katolicka — dowodzi dalej dr. Eriksen — dzięki bogactwu idei odpowiada najlepiej wszystkim potrzebom serca ludzkiego i w godny podziwu sposób łączy powszednie naturalne życie z życiem religijnem. Nietylko niewykształceni katolicy znajdują się pod urokiem katolicyzmu, pociąga on także ludzi o wysoko rozwiniętej inteligencji i fantazji przez piękno i szacunek nakazujące nabożeństwa a również przez logikę i konsekwencję katolickiego sposobu myślenia”.

Tymczasem już nawet w Norwegji rozwija się liturgiczny ruch wzorowany na katolickich obrzędach, już w Danji w radio słycać katolickie śpiewy religijne, już szerzy się, skromna na razie prasa katolicka. Wśród samych zaś katolików wzrasta poczucie siły w organizacjach katolickich. „Caritas” duńska uchodzi za instytucję wzorową, godną naśladowania przez podobne organizacje protestanckie, szpitale katolickie prowadzone w tej samej Danji przez katolickie siostry zakonne są za najbardziej nowoczesne w Europie. (KAP)

Wszelkie artykuły kąpielowe po cenach najniższych
KALAMAJSKI

Pg 546-27.108

dr. Górki to Rusin, świeżo nawrócony na katolika i nic nie mający wspólnego z polskością, a przytem banita, podstępny rabuś, okrutnik i zdrajca. Śp. prof. Zakrzewski rozprawił się z wszystkimi temi zarzutami, udowadniając, że Sienkiewicz wcale nie zamykał oczu na ujemne strony charakteru Wiśniowieckiego. Wybitną tę postać trzeba rozpatrywać na tle całego ówczesnego możnowładztwa, na tle całej galerji żywych i wybitnych figur, a wtedy znikną wszystkie te jaskrawości i przesadne cienie, jakimi posługuje się dr. Górka w malowanym przez siebie obrazie księcia. Przy omawianiu tych spraw wskazał śp. prof. Zakrzewski w pouczający sposób na ewolucję, jaką inny młodszy od Jaremy, ale daleko większy bohater, Sobieski, przeszedł od rokoczanina, do zwycięzcy z pod Wiednia.

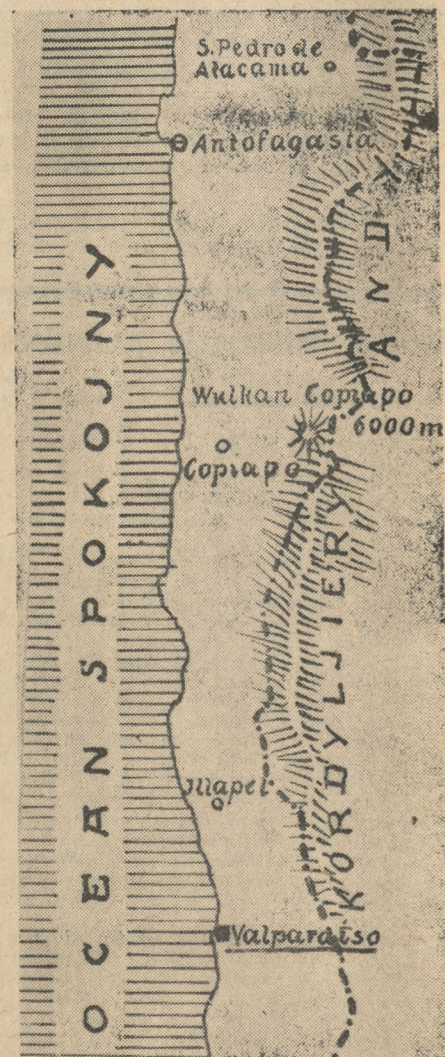
Zarzucone Sienkiewiczowi nieporozumienia co do osoby Skrzetuskiego, uważanego za Kozaka, starał się śp. prof. Zakrzewski źródłowo podważyć, ale gruntowną, na ogromnym materiale opartą odprawę dał dr. Górcie dopiero w zeszłym roku Z. Lasocki w osobnym studjum p. t. „Czy Skrzetuski był Kozakiem?” Udowodnił on na podstawie materiałów z Państwowego Archiwum Poznańskiego, że historyczny Skrzetuski miał na imię Mikołaj, był Wielkopolaninem, bo synem Jana Skrzetuskiego, dziedzica części Rożnowa (w pow. poznańskim). Nieporozumienie powstało stąd, że Skrzetuski służył w polskiej chorągwi kozackiej; ale chorągiew taka to jedno i to samo, co chorągiew pancerna i nie ma nic wspólnego z Rusinami-Kozakami.

Tak się przedstawia w najogólniejszych zarysach obecny stan dyskusji nad nieśmiertelnym „Ogniem i mieczem”. Cóż z niej wynika? Z całą pewnością to, że dzieło, które w 50 lat po swem ukazaniu się potrafiło wywołać tak żywą i aktualną dyskusję, pozostanie zawsze młodem.

Dr. Feliks Pohorecki

L w ó w.

Tereny nawiedzone kataklizmem w Chile

Jak doniosły wczoraj depesze, gwałtowne trzęsienie ziemi nawiedziło republikę Chile w południowej Ameryce. Najwięcej ucierpiał miasta Ilaapel, Coppiapo i port Antofagasta.

Wilimowski skreślony z drużyny olimpijskiej

Na wczorajszym posiedzeniu zarządu PZPN uchwalono skreślić z listy drużyny olimpijskiej Wilimowskiego za złamanie przysięgi olimpijskiej przez złożenie fałszywych zeznań w sprawie meczu Ruch — Cracovia.

Postanowiono również, wbrew uchwałom ligi, zawiesić Ruch w prawach członka do czasu zbadania ksiąg kasowych tego klubu. (PAT)

Wilimowski po decyzji PZPN opuścił obóz olimpijski i wyjechał wczoraj do Katowic. Skreślenie Wilimowskiego, komplikuje sytuację kapitanowi związkowemu, który z ustaleniem ataku olimpijskiego będzie miał obecnie bardzo duże trudności.

Obok sprawy kontroli ksiąg kasowych Ruchu zawieszenie utrzymane będzie również do czasu wytoczenia przez Ruch sprawy sądowej pp. Skrzypczakowi (autorowi ataków na Ruch) i graczowi Kurkowi, który był głównym informatorem p. Skrzypczaka, — jak wiadomo Kurek został przez ligę zdyskwalifikowany na 2 lata.

Zarząd P. Z. P. rozpotrywał także sprawę dyskwalifikacji Wilimowskiego przez zarząd ligi. Ponieważ powodem dyskwalifikacji były przewinienia, które spowodowały

przekroczenie przysięgi olimpijskiej, postanowiono Wilimowskiego skreślić z obozu olimpijskiego i wystąpić do pol. kom. olimpijskiego z wnioskiem o skreślenie go z drużyny olimpijskiej. Uchwała ta zakomunikowana została Wilimowskiemu we wtorek na obozie. Jednocześnie postanowiono zawiadomić go że o ile okaże wyraźną poprawę i dobrą formę, nie będzie on pominięty przy ustawianiu składów reprezentacji Polski na jesienne mecze między państwowe z Jugosławiją, Niemcami i Danją.

Węgierska drużyna piłkarska Phoebus, która rozegra 18 i 19 bm. mecze sparingowe z polską drużyną olimpijską, przyjeżdża do Warszawy we czwartek wieczorem. Phoebus zajmuje obecnie czwarte miejsce w pierwszej lidze węgierskiej.

Po meczach z Phoebusem piłkarze polscy rozjadą się do domów i wrócą do Warszawy 25 bm.

W charakterze kierowników naszej olimpijskiej drużyny piłkarskiej pojadą do Berlina pp.: plk. dr. Zołędziowski i kapitan związkowy p. Kałuża. Poza tem do Berlina pojadą: gen. Bończa-Uzdowski, kpt. Nikolski i p. Mallow. (PAT)

Mistrzostwa lekkoatletyczne Niemiec nie przyniosły rewelacyjnych wyników. Na zdjęciu finał w biegu 800 m w chwili, gdy zwycięzca Harbig przerywa w czasie 1:54,1 taśmę.

METROPOLIS

SEANSE: 5¹⁵ 7¹⁵ 9¹⁵

OD JUTRA CZWARTKU 16 b. m.

NAJWIĘKSZY TRAGIK EKRANU

CONRAD VEIDT

W NAJSŁYNNIEJSZYM ARCYDZIELE FRYDERYKA SCHILLERA

„WILHELM TELL“

ng 13186

• EPOKOWY FILM NAJNOWSZEJ PRODUKCJI SZWAJCARSKIEJ •

— DZIŚ w środę poraz ostatni — przepiękny film eskimoski „NAVARANA“ —

O WEJŚCIE DO LIGI

W nadchodzącą niedzielę rozpoczną się grupowe rozgrywki piłkarskie o wejście do ligi państwowej. Rozgrywki odbywać się będą w czterech grupach, a mianowicie:

W grupie I: Skoda (Warszawa), Brygada (Częstochowa), Unja (Lublin) i ŁTSG (Łódź). W grupie tej odbyło się już jedno spotkanie, w którym Skoda zremisowała z ŁTSG 1:1.

W drugiej grupie grać będą: HCP (Poznań), Gryf (Toruń) oraz mistrz Śląska.

W trzeciej: Pogoń (Stryj), RKS (Hajduki), Polonia (Przemyśl) i Chacovia.

Czwarta grupa składa się z dwóch podgrup: w pierwszej podgrupie Smigły (Wilno) i mistrz okręgu białostockiego (Warszawa z Grajewa, lub WKS z Grodna), w drugiej podgrupie — WKS (Równe) i Kotwica (Pińsk).

Terminarz spotkań na najbliższe tygodnie przedstawia się następująco:

19 b. m. Brygada i ŁTSG; Unja i Skoda; Gryf i mistrz Śląska; RKS (Hajduki) i Polonia; mistrz Białegostoku i Smigły; Kotwica i WKS (Równe); 26 b. m.: Skoda i Brygada; ŁTSG i Unja; Pogoń i RKS (Hajduki); Polonia i Cracovia; Smigły i mistrz Białegostoku. (PAT)

Lekka atletyka

Na stadionie w Centralnym Instytucie W. F. odbędzie dziś o godz. 16.30 eliminacja przedolimpijska w sztafecie 4 × 400 m. Na starcie staną dwie sztafety w składach: I: Sliwak, Maszewski, Kucharski, Biniakowski, II: Kozłicki, Szeffler, Brochocki, Hanke ewentualnie Gasowski. (PAT)

Gierutto zgłosił za pośrednictwem Warszawianki do PZLA próbę bicia rekordu Polski w dziesięcioboju. Gierutto w ten sposób będzie się chciał niewątpliwie zrehabilitować za poniesioną w mistrzostwie porażkę i w razie udania

się próby ewentualnie zakwalifikować do drużyny olimpijskiej. Próba ma odbyć się 17 i 18 b. m.

Mjr. Sterba z Krakowa, od 10 lat członek zarządu i komisji technicznej Międzynarodowej Federacji Sportów Kobiecych, ostatni wiceprezes federacji, zgłosił na ręce prezesa federacji pani Milliat swoją dymisję. O rezygnacji powiadomił równocześnie PZLA.

Piłka nożna

HCP, który jako mistrz kl. A okręgu poznańskiego za niepełne dwa tygodnie staje do walk międzyokręgowych o wejście do ligi nie próżnuje. Chcąc utrzymać swoją drużynę w formie i treningu HCP rozegra jeszcze ciekawe spotkanie z poznańską Pogonią. Zawody powyższe odbędą się o godz. ... na łazarskiej arenie.

Cracovia mistrzem KOZPN

Uchwała PZPN Cracovia została mistrzem kl. A okręgu krakowskiego. Postanowienie takie powziął PZPN na poniedziałkowym posiedzeniu zarządu, motywując to tem, że Cracovia w sumie zdobyła wraz z punktami uzyskanymi przez jej rezerwy w kolejkach jesiennej więcej punktów, aniżeli Grzegórzecki i Podgórze. Tem samym ostatecznie został rozstrzygnięty spór, jaki trwał na tem tle pomiędzy KOZPN a centralnymi władzami w Warszawie.

Kraków pokonał w powtórnym spotkaniu międzyokręgowym o pułkarz repr. Lublina 3:0 (2:0). Pierwsze spotkanie jak wiadomo dało mimo przedłużenia wynik 4:4.

Mistrzem okręgu stanisławowskiego definitywnie została stryjska Pogoń. Pokonała ona w finałowym spotkaniu eliminacyjnym SKS GORKE z Stanisławowa 4:0 (2:0).

O wejście do ligi pokonał w spotkaniu międzyokręgowym mistrz Wołynia WKS Równe mistrza Polesia, Kotwiec z Pińska, 5:0 (2:0).

W dniach 1 i 2 sierpnia gościć będzie w Warszawie w drodze powrotnej z tournée po krajach bałtyckich wiedeńska drużyna piłkarska Flo-

riadorf. Wiedeńscy w pierwszym dniu rozegrają zawody z reprezentacją robotniczą w ramach uroczystości 15-lecia Skry, na boisku tego klubu. W drugim dniu goście spotkają się z Warszawianką na boisku gospodarzy.

Tydzień później zaledwie, 8 i 9 sierpnia, grać będzie na stadionie Wojska Polskiego w Warszawie węgierska drużyna Budafok z Budapesztu z drużyną Legia oraz nazajutrz z Warszawianką. Budafok zajmuje w lidze węgierskiej szóste miejsce. (PAT)

125 tys. widzów na zawodach w Indjach. W Kalkucie odbył się międzynarodowy mecz piłki nożnej Indie — Chiny, zakończony wynikiem remisowym 2:2. Drużyna Indji uratowana od porażki dzięki karnemu, którego wykorzystała.

Zawody zgromadziły fantastyczną liczbę 125 tys. widzów. Drużyna chińska wyruszyła następnie z Bombaju na igrzyska olimpijskie do Berlina.

Przed olimpiadą

Zapaśniczy obóz przedolimpijski rozpoczął treningi w Katowicach. W obozie znajdują się czolowi zapaśnicy (ostatni mistrzowie Polski) Rokita (Warsz.), Świątosławski (W.), Marcek (Śl.), Słazak (W.), Neuff (W.), Szajewski (W.), Krysmalski (Śl.), Bugla (Śl) oraz czolowy reprezentant Poznania w wadze średniej, M. Łukasiewicz. Zawodników trenuje niemiecki trener p. Földes. Ostateczne wyłonienie reprezentacji nastąpi po eliminacjach w środę dnia 15 bm.

Piłka wodna

HCP I — Sokół II 6:2 (2:2). Rezerwy mistrza okręgu ustępowały znacznie rutynowanemu HCP, u którego najlepszym był strzelec wszystkich bramek Lisewski. — Bramki dla Sokola zdobyli Tilgner i Łajp. Sędzia p. Baum. (wz.)

W międzypaństwowym spotkaniu piłki wodnej w Budapeszcie drużyna węgierska w obecności 2.000 widzów zwyciężyła ponownie Niemcy w stosunku 5:1 (4:0).

Różne

Bydgoska młodzież szkolna jedzie na olimpiadę. Do dnia 20 lipca sekretariaty bydgoskich szkół średnich przyjmują zgłoszenia i zapisy młodzieży i nauczycielstwa na wycieczkę zbiorową do Berlina na olimpiadę. Koszt przejazdów w obie strony, paszportu zbiorowego i opłat administracyjnych obliczono na 40 zł od osoby. Zgłaszający się powinni złożyć dwie fotografie nieretuszowane typu paszportowego, dowód osobisty z poświadczeniem obywatelstwa polskiego, oficjerowie zaś rezerwy zezwolenie miejscowego PKU na wyjazd zagranicę. Trudny przygotowania i prowadzenia wycieczki wzięli na siebie profesorowie pp. Fibig z gimnazjum humanistycznego, Florkowski z gimnazjum klasycznego i inż. Karczewski z Liceum Rolniczego.

Wskazany wyżej termin 20 lipca nie może być przekroczony, ponieważ zabiegi o uzyskanie wiz i paszportu na wyjazd zająć muszą dłuższy czas.

W Budapeszcie odbyło się międzypaństwowe spotkanie w gimnastyce przyrządowej pomiędzy Węgrami i Japonią. Zwyciężyli Węgrzy 345:330 pkt. Indywidualnie pierwsze miejsce zajął Węgier Pollo.

Radjo na kolejach żelaznych

Dziwnem się wydaje, że radjo, znajdujące szerokie zastosowanie w żegludze powietrznej i wodnej, jest tak niewykorzystane w kolei żelaznej. Do niedawna uważano, że czujność maszynisty, w połączeniu ze stałymi znakami orientacyjnymi, jest wystarczającą rękojmią bezpieczeństwa ruchu. Obecnie jednak odczuwa się konieczność zapewnienia bezpieczeństwa — wobec wzmagającego się ruchu — przy pomocy bardziej nowoczesnych środków. Stwierdzono, że znaki ostrzegawcze, pojawiające się przed oczyma maszynisty wewnątrz parowozu, są znacznie wygodniejsze, niż orientowanie się według migających z wielką szybkością semaforów i kolorowych świateł.

Niemieckie koleje (błyskawiczne na linii Berlin-Hamburg) stosują system sygnalizacji elektrycznej. Cewka żelazna o trzech rodzajach częstotliwości przyłączone do szyny, wywołuje w podobnej cewce znajdującej się wewnątrz parowozu reakcję w postaci zwolnienia biegu.

Amerykańskie koleje posługują się innym systemem, polegającym na działaniu prądu przebiegającego przez same szyny, na odpowiednio instalacje w parowozie. — Koleje w New Yorku, New Haven i Hartford używają właściwego radja.

Radjo może odegrać bardzo ważną rolę w nagłych wypadkach, zwłaszcza, że im pociągi towarowe są dłuższe, tembardziej zwiększa się ryzyko rozrywania się pociągów i wykoślenia się wagonów. Zdarzało się często, że maszynista, nie wiedząc o rozzerwaniu się taboru, podawał sygnał, że tor jest wolny.

Posiadanie przez tow. kolejowe stacyj nadawczych było znane zresztą już przed wojną. Dwie takie stacje należały do tow. kolejowego „Delaware Lackawanna and Western Railroad“ i służyły komunikacji telegraficznej z pociągami i stacjami wzdłuż linii New Jersey w Buffalo. Wiadomości, wysyłane systemem Morse'a, mogły być odbierane w pociągach.

Nakoniec wspomnieć jeszcze należy o odbiorze radiowym, istniejącym na linii Londyn — Leeds — Szkocja.

Wielka zabawa letowa

na ubogich parafii św. Marcina

Dowiadujemy się, że w najbliższą już niedzielę, 19 bm., po południu o godz. 16 Komitet Stowarzyszenia Pań Wincentek parafii św. Marcina urządza wielką zabawę letową. Zabawa odbędzie się w pięknym Ogrodzie Strzeleckim na Szelągach i zapowiada się wspaniale. Panie dokładają wszelkich sił, ażeby uczestnikom zabawy przygotować jak najwięcej przyjemności

Marzenie każdej gospodyni...

to przygotować znakomite
marmelady, galaretki, konfitury
w ciągu 9 minut
Jest to możliwe przy użyciu

„OPEKTY“

i miłych rozrywek. A więc będzie przedewszystkiem doskonała orkiestra, dalej wyborowy i tani, jak zwykle u naszych Wincentek, bufet; dalej będą kregle, strzelanie, kostki, ryba itd., z cennymi i licznymi nagrodami. Słowem będzie wszystko, co przyczyni się może do prawdziwie miłej i przyjemnej zabawy. To też nie wątpimy, że publiczność nasza pośpieszy na tę zabawę tłumnie, ażeby tem samem także poprzeć wysiłki naszych Pań Wincentek ku zgromadzeniu funduszy dla najbiedniejszych swej parafii.

TEATRY

Z Teatru Polskiego

Doskonała komedia Bus - Feketego „Z miłości niedostatecznie“ grana będzie bez przerwy do końca tego tygodnia. Świetna ta komedia grana jest obecnie na wszystkich scenach zagranicznych.

Ze względu na długość przedstawienia, przedstawienia rozpoczynają się punktualnie o godz. 20.

Z Teatru Nowego

Ostatnie trzy przedstawienia doskonałej komedji Henryka Zbierzchowskiego „Małżeństwo Loli“ z gościnnym występem świetnego komika scen polskich Władysława Waltera, odbędą się w środę, w czwartek i w piątek bież. tygodnia.

Dzisiejsze przedstawienie zostało zakupione.

W sobotę premiera sezonu — mianowicie wznowienie granej w swoim czasie z dużym powodzeniem wesołej komedji Hennequin'a i Veber'a: „Codziennie o 5-tej“ z gościnnym występem Władysława Waltera.

Premjera znajduje się w reżyserskim opracowaniu Zygmunta Noskowskiego, jednocześnie odtwórcy jednej z głównych ról.

RADJO

Jadwiga Musielewska przed mikrofonem

zapowiadaliśmy już interesująca audycja rozgl. pozn. pt. „Nasze pieśni“, w ramach której wykonane zostaną pieśni mistrza Feliksa Nowowiejskiego. Audycja ta nadana zostanie dnia 16 bm. o godz. 21.00 — 21.30 na fali ogólnopolskiej. Interpretacje pięknych pieśni Nowowiejskiego powierzono świetnej śpiewaczce opery pozn. p. Jadwidze Musielewskiej, której sukces w wesołym sezonie operowym doskonale pamiętają szerokie sfery kulturalne naszego miata.

Ważne dla właścicieli aparatów elektrycznych

Od pewnego czasu Polskie Radjo prowadzi energiczną walkę w obronie radjostuchacza przeciwko zakłóceniom odbioru radiowego. Akcja ta opiera się na podstawach prawnych, a mianowicie na ośmiodniowym rozporządzeniu P. Wojewody Pozn., nakładającym obowiązek zabezpieczenia wszelkich aparatów elektrycznych, mogących powodować zakłócenia. Wśród tych aparatów wymienić przedewszystkiem należy silniki, prądnicę, przetwornice i motorki elektryczne maszyny do prania, elektr. pompy, aparaty chłodnicze, instalacje dzwonkowe, przerywacze do reklam świetlnych, reklamy neonowe, zegary elektryczne, aparaty do celów leczniczych, windy, maszyny wiertnicze, aparaty dentystyczne i fryzjerskie, odkurzacz elektr., automatyczne poduszki i żelazka elektr., regulatory ciepłote, wentylatory, przerywacze, puszkki, kontaktowe, przelazniki i wyłączniki, tablice rozdzielcze — słowem wszystkie elektr. urządzenia i aparaty. W myśl rozporządzenia P. Wojewody Pozn. wszystkie tego rodzaju aparaty muszą być zaopatrzone w środki tłumiące zakłócenia odbioru radiowego. Z tego względu poleca się przy zakupie koniecznie żądać aparatów i urządzeń elektrycznych już w fabryce zaopatrzonych w środki przeciwdziałające zakłóceniom. Zmniejszą to bardzo wydatnie koszty, jakie posiadanie aparatów niezabezpieczonych grożą ich właścicielom. Nie kupujcie więc aparatów elektrycznych nie zabezpieczonych przeciwko zakłóceniom odbioru radiowego.

STUDJA POD GOŁEM NIEBEM.

Cheć użyć trochę speakerem, orkiestrze i artystom, a także stworzyć dla radjostuchaczy letnią atmosferę w głośnikach czy słuchawkach — Polskie Radjo organizuje obecnie studia pod golem niebem.

I tak w najbliższym czasie nadane będą w podwórze arkadowego Wawelu trzy koncerty wielkiej orkiestry symfonicznej, która wraz ze swym kapelmistrzem Grzegorzem Fitelbergiem wyjeżdża do Krakowa na festiwal muzyczny.

Poza tem transmitowane będą przez całe lato koncerty o lżejszym repertuarze ze słynnego basenu solankowego i z parku w Ciechocinku. Jak wiadomo przebywała tam przez pewien czas orkiestra Polskiego Radja pod dyr. Zdzisława Górzyńskiego.

W dalszym ciągu mają radjostuchacze możliwość słuchania przyjemnych koncertów popularnych z Poznania z parku Wilsona i tamtejszego ogrodu zoologicznego.

Przyjemna inicjatywa podjęła również rozgłośnia Krakowska, nadając na całą Polskę koncerty spacerowe z przylegającego do studia ogrodu, do którego dopuszczona jest także publiczność.

Wreszcie na tem miejscu wymienić należy cieszące się dużym powodzeniem koncerty orkiestry marynarki wojennej, nadawane z Gdyni z promenady spacerowej pod dyr. kpt. Dulina.

Reportaże, transmitowane przy pomocy ruchomych mikrofonów auta radiowego, są dużym ożywieniem programu i cieszą się uznaniem radjoabonentów.

Dnia 13 lipca 1936 r. o godz. 19-tej zmarł, zaopatrzony Sakramentami św., po długich i bardzo ciężkich, cierpliwie znoszonych cierpieniach, mój ukochany, najdroższy mąż, nasz drogi brat, stryj i szwagier, ś. p.

Ludwik Borczyński

emeryt. radca leśnictwa i inspektor lasów państwowych.

Pogrzeb odbędzie się dnia 16-go lipca 1936 r. o godz. 17-tej z kaplicy cmentarza starofarnego przy ul. Grunwaldzkiej.

ng 14 848

Pograżona w smutku

żona i rodzina.

Bydgoszcz, Tokarzew, Ostrzeszów.

KREM i PUDER THO-RADIA
zawierające RAD (radium) i TOR (thorium), w/g przep. D-ra Alf. CURIE, nadają najbardziej nowat i niedobanę cerze świeży i młodzieńczy wygląd.
SOCIÉTÉ SECOR, PARIS

ng 14 854

Nowe szkockie śledzie

CROW BRANDT w 1/2 i 1/4 beczkach poleca Pg 5694-5682

CYGAŃSKI I SEMMA

Hurtownia Kolonjalna — Poznań, ul. Wielka 18, tel. 33-32
Specjalność: **KAWY** świeżo palone z własnej palarni

FARBY LAKIERY POKOSTY

Fabryki J. Perek, Leszno, po cenach fabrycznych tylko
Wodna 13, tel. 53-26, dawniej W. Garbary 39
Pokost czysto lniany zł 1,55 za 1 kg, Pokost zwykły lniany 1,40 za 1 kg
n 13 561

Pierwszorzędne nieruchomości w Niemczech

z wysokim oprocentowaniem
sprzedam lub zamienię na równoważnościowe domy, fabryki, ewentualnie hipoteki w Polsce.
Szczegółowe oferty pod **zg 13 922** do Kurjera Poznańsk.

PRZETARG.

Związek Wałowy Miejskiej Niziny Chełmińskiej w Chełmnie ogłasza przetarg na roboty podwodne przy zabezpieczeniu fundamentów czerpaka w Rzadzu.

Rozmiar robót: Wykopu w wodzie około 120 m², betonowanie pod wodą około 130 m², rozebranie podłogi w służbie około 59 m², obcięcie ścianek szczelnych około 50 mb.

Słabe kosztorysy można otrzymać w biurze Związku Wałowego Chełmno, Ratusz, pokój nr. 7, za opłatą 1,— zł.

Otwarcie ofert nastąpi w dniu 1 sierpnia br. o godz. 12 w biurze Związku Wałowego w Chełmnie, ratusz pokój nr. 7. Związek Wałowy zastrzega sobie wolny wybór oferenta wzgl. unieważnienie przetargu.

Oferenci winni złożyć wadium w kwocie 3% oferowanej sumy, wpłacając odnośne sumy na rachunek Związku Wałowy PKO, Poznań nr. 201.385 i dołączyć dowód wpłaty do oferty.
dg 2451

Zawacki, Przewodniczący Związku Wałowy.

Dnia 12 lipca 1936 r., zasnęła w Bogu, ś. p.

Hanka Nawratilówna

magister farmacji
seniorka Akad. Koła Harc.

mając 24 lat. Życie Jej było dążeniem do Boga, było pełne pracy i czynienia dobrze ludziom. Miała Wielkie Serce i Jasną Duszę. Żegnamy Ja prawdziwym żalem i harcerskim Czuwaj!

Akademickie Koło Harcerskie

zg 13 923

Dnia 26 czerwca 1936 r., zmarł członek Towarzystwa naszego, ś. p.

Aldona Lewandowska

Pogrzeb odbył się w Zakopanem.

Tow. „Pielgrzym“ pod wezw. Matki Boskiej w Poznaniu.

Wypadek 407.

zg 13 920

Poszukuję

pobytu na wsi dla moich dzieci — oddzielnie dla córki (14 lat) i dla syna (15 lat) na miesiąc sierpień celem udoskonalenia się w języku polskim. Dypl. inż. Geschke, Poznań, ul. Marynarska 7.
ng 14 849

Nowy

dom, blisko Poznania sprzedam. Cena 6 500. Zgłoszenia Górna Wilda 189, dom 8, Poznań
zd 67 308

Służący

potrzebny od zaraz na wieś do większego majątku. Zgłoszenia z dołączeniem świadectw (odpisy) kierować do Kurjera Poznańsk. zg 13 921.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:

1-linowy milimetr 50 groszy

Znak oferty naprzykład: n 3695, z 21 025, d 1811
i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia w dni powszednie przyjmuje się do godz. 11,10, w soboty i dni przedświąteczne przyjmuje się do godz. 11,00.

1. DOMEY - PARCELE

Wille

1-2 mieszkaniowa kupie przy wpłacie gotówka 10—12 000 zł resztę w krótkim czasie. Zgłoszenia Kurjer Pozn. ng 14 836

Dom

składem 13 ubikacjami mieszkalnymi podwórkiem, ogrodem owocowym przy głównej ulicy sprzedam. Oferty do Agencji Kurjera w Kościanie. ng 14 846

Kamienice

komfortowa, śródmieście, dochód 14.000 za 100.000 sprzedam. Oferty reflektantów Kurjer Pozn. zg 67 248

Na sprzedaż

willa w mieście powiatowym na Pomorzu, przy linii kolejowej Warszawa — Gdynia. Tamże poszukuje się dzierżawy majątku 600—1000 m. Zgłoszenia Kurjer Poznański zg 67 293

Okazja

spowodu podziału sprzedam zaraz plac budowlany, położony przy urzędzonej ulicy między Focha, a Parkiem Powystawowym. Oferty Kurjer Poznański zg 65 914

Nieruchomość

na cicha fabrykację wzdł. parcie kupie. Zgłoszenia Kurjer Poznański zg 67 314

Kupię dom

lub zabudowania za 50—100 morgów ziemi parcelowanej przy Poznaniu. Zgłoszenia Osadopol, Rzeczypospolitej 3. zg 67 315

Kamienice

nowa, komfortowa, dochód 11 500, sprzedam 82 000. Maciejczyk, ul. Piekary 12 a. II. zg 67 550

Kamienice

dwupiętrowa na Wielkiej sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zg 67 431

Kamienice

100 000, dochód 10 000, wpłata — 60 000, bliżej centrum kupię. — Szeszne oferty wyłącznie właścicieli Kurjer Pozn. zg 67 572

Kamienica

nowa, komfortowa, wolna od stempli, budowa pierwszorzędna. dochód 8 400, cena 75 000 wpłaty 30 000.—

Wille

nowa sześciopokojowa, wygodami ogrodem na Łazarzu sprzedam. — Zymala, Wielkie Garbary 14—4 zg 67 395

Kamienica dochód 15 000, cena 115 000.

Kamienica nowa, cena 155 000, wpłaty 100 000

Kamienica nowa, dochód 7 800, cena 75 000, wpłaty 50 000.

Kamienica nowa cena 50 000.—

Kamienica nowa nieukończona, cena 35 000.

Karalus, Poznań, Marszałka Focha 25. zg 67 576

Dom

z składem sprzedam. Tarczowa 23a, Debiec. zg 67 403

Kamienice

solidnej budowy mieszkania, trzy-pokojowe, dochód 11 000, wpłaty 10 000 Gruszczyński, Poczta 30 zg 67 411

Kupię

dom nowy, wpłata 8 tys. Pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer Poznański zg 67 357

Domek

z ogrodkiem można budować kamienice centrum Łazarza przy tramwaju sprzeda właściciel. — Oferty Kurjer Pozn. zg 67 345

Kamienice

sprzeda 35 000 Malecki, Poznań Rybaki 20a. zg 67 447

2. PIENIĄDZ

Wspólnika

czynnego przyjmie przedsiębiorstwo transportowe, gotówka zł 10 000. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zg 67 341/2

Wspólnika (czkę)

do rzeźnictwa gotówka do 7 000 fachowość niekonieczna, zabezpieczenie 50% dochodu. Oferty Kurjer Poznański zg 67 514

UrządNIK

państwowy etatowy poszukuje pożyczki 280 zł. na 2 miesiące. — Oferty Kurjer Pozn. zg 67 485

3. LETNISKA I UZDROWISKA

Pensjonat Szenkinówna Chłapowo W. Wieś, pow. morski, pełne morze, całodziennie 4,50—5,— złotych zg 59 859

Zakopane

Solidny chrześcijański pensjonat „Szopenówka” — wolne pokoje, ceny niskie — zajeżdżać wprost. zg 65 883

Pani

poszukuje letniska, las, woda — (sierpień). Oferty Kurjer Pozn. dg 2437

Zaleszczyki

pensjonat „Janina” jeden z najsolidniejszych poleca Janina Olszewska zg 66 696

Dokąd wyjechać

na sierpień? Wskaże bezpłatnie „Erest” reprezentuje

kilkaset

pensjonatów i dworów w całej Polsce. Biuro prop. letnisk polskich, Mielzńskiego 22. zg 67 589

4. OSOBISTE

Ostrzegam

przed wynajmem mieszkania w domu w Steszewie, Kazimierza Koscińskiego 9 od Malinowskich. — ponieważ dom jest moją własnością i mej żony Anny Krecowej, a nie Malinowskich, których z zajmowanego przez nich mieszkania eksmituje. Władysław Krec, Śmigiel, Sienkiewicza 14. zg 67 349/50

100

zł komu powiem nieprawdę. Chirromantka „Lu-ne”, Maleckiego 19, mieszkanie 1, 1—9 wieczór. zg 67 537

Ewa

Marszałka Focha 60, sprzedaż posesjonowa

20% rabatu

tenisówki, pończochy, trykoty kąpielowe. zg 66 308

6. OZENKI

Wojskowy

lat 27 poszukuje żony. Oferty wraz z fotografią Kurjer Pozn. zg 67 399

Kawaler

lat 28, inteligentny, gotówka 10 tysięcy szuka żony, panny lub wdówki, bezdzietnej, przystojnej do lat 25 gotówka 7 000 zł. Najchętniej krawcowej dyplomowanej lub akuszerki wzdł. wżeni się w odpowiednią nieruchomość. — Oferty fotografija która zwracam do Kurjera Pozn. zg 67 348 Sprawę traktuję poważnie.

Znajomości

matrymonjalne
w sferach zamożnych najszybciej najdyskretniej ułatwia Echo, dysponując olbrzymim dobrem. — Poznań, św. Marcin 68, telefon 50-30. zg 67 346

Kawaler

wielkop., wieku powyżej agromom posiada 120 tys. zł znużony samotnością szuka religijnej żony Panie wieku od 28 lat, posiadające coś gotówki, realność miejską, majątek ziemski uprasza się o łaskawe zgłoszenia z całym zaufaniem do Kurjera Pozn. zg 67 337 Dyskrecja zapewniona.

7. SPRZEDAŻE

Oszczędność

stosuje kto u nas
meble
kupi je oraz różne inne sprzęty użytku domowego biurowego przy Świętosławskiej 10. (Jezuicka). — Dom Okazyjnego Kupna. ng 11 876

Sprzedam

slicznie urządzonego
ogród
ca 2000 kw. metr. z pawilonem i garażem przy przystanku tramwajowym lub zamienię na wille za dopłatą do zł 20 000. Zgłoszenia Kurjer Pozn. ng 14 837

Kompletny
Serwis
na dwadzieścia osób, czeska porcelana okazja Świętosławska 10 — (Jezuicka). ng 13 307

Osiółka

wózek sprzedam. Tel. 5463 zg 62 406

Walizki

nałtaniej
Torebki — parasole teki
Wrocławska 31.

Baumgart

dg 2306

Maszyny do pisania walizkowe

Największy wybór — najniższe ceny. Kochanowicz S-ka, Plac Wolności 13. Pg 5189-25,93

Fabryka mebli

poleca meble wszelkiego rodzaju. Skład fabryczny, Wrocławska 19 dg 2399

Platforma

Strzelecka 15, wchód, Waly Jagiello. zg 67 289

Po

okazyjne kupno wszelkich

Meble

nowych — używanych, spiesza wszyscy gremjalnie na
Świętosławska 10 (Jezuicka)
ng 13 306

Wózki

wybor. tanio. Trabczyńska, Pierackiego 11. podwórze. — Kredytuje. zg 62 617

Neufundlandy

z rodowodami, szczeniata po importach, czarne sprzedaje Hodowla Neufundlandów Maj. Dulsina, poczta Gostyń Wlkp. Hodowla ostrzega przed kupnem takiego szczeniata-suczki, skradzionego 12 lipca w Poznaniu na Pokazie psów. ng 14 847

Brylantowy

pierścień sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zg 67 253

Pianino

koncertowe tanio. Oferty Kurjer Poznański zg 67 267

Większa partja

krzesel

różnych innych mebli gietych — okazynie Świętosławska 10 (Jezuicka). ng 13 305

Rower

sprzedam. Kowalska 10, m. 6. zg 67 271

Pianino

jak nowe. Kantaka 2, m. 5. zg 67 320

2

dywany kilim 2x3 i 2x1/2, stary firany i kape filetowe, nowe za becen sprzedam. Al. Marcinkowskiego 1, m. 8, od 6—9. zg 67 324

Bilard

automatyczny tanio. Stary Rynek 43 — 9, podwórze, 4—5. zg 67 285

Kolonjalke

z maglem, mieszkaniem, — tanio sprzedam. Powód objęcie posady. Oferty Kurjer Pozn. zg 67 286

Jadalnie - Sypialnie

używane — nowe oraz różne inne sprzęty użytku domowego biurowego najtaniej tylko Świętosławska 10 (Jezuicka). ng 13 304

Kolonjalke

maglem, mieszkaniem, sprzedam powód wyjazd. Adres Kurjer Poznański zg 67 566/7

Puchow

pierzynę, poduszki, kilim, serwetę filet nieużywane, okazynie. Józefa 9 — 2. zg 67 731

Charta

syberyjskiego bardzo slicznego, jednorodzonego psa sprzedam. — Oferty do Kurjera Poznańskiego zg 67 532

Dla drogerzystów

kolonjalka, częściowo drogerja, mieszkania. Nowa dzielnica Poznania 1800 zł. sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zg 67 477

Kasa

registracyjna — National — Pierackiego 15 — 14. zg 67 481

Słoje

pełnowartościowe
Słoje
niezmiernie trwałe sprzedaje

Hurt

Porcelany, Wronecka 24. zg 67 497

Pianino

krzyżowe, zagraniczne okazynie. Podgórna 5, m. 1. zg 67 448

Pianino

pierwszorzędne, zagraniczne. — Marcina 15 — 5. zg 67 469

Meble

najtaniej poleca
Baranowski
Poznań, Podgórna 13. Pg 5428/9

Paski

teki. Czyska, Szkolna 11. Pg 5436/7-11.46/7

Rowery
turystyczny 85, balonowy 95, 5 lat gwarancji tylko firmie Bracia Nowaczyk. Poznań, Górna Wilda 30 ng 12 151/2

Bardzo elegancka
Jadalnia
jak nowa, z witrażami, solidne wykonanie okazynie Świętosławska 10 (Jezuicka). ng 13 303

Dykta Dykta Dykta
najlepsza, najtańsza, nowy transport. Skład fabryczny
św. Wojciecha 28.
Ng 12 923/4

Meble
w wielkim wyborze poleca najtań-
niej
K. Bakoś,
Stary Rynek 51.
zdg 63 076/7

Młyn
motorowy, Poznaniu, przemiał
200 ctr. sprzedam. Oferty Kur-
jer Poznański zdg 67 533

Pianino
450 zł. Marcin 22. podwórze.
zdg 67 555

Gabinet
meski polerowany, orzech kau-
kaski tylko 425.— Świetosławska
10 (Jezuicka). zdg 13 301

Restauracja
z pełną koncesją, sprzedaż bu-
telkowa i wyszynk, obszerne ubi-
kacje lokalowe i mieszkalne w
centrum, spowodu choroby od za-
raz do wynajęcia. Oferty Kur-
jer Poznański zdg 67 433

Sprzedam
urządzenie do wyrabiania chodni-
ków i wycieraczek kokosowych.
Oferty Kurjer Poznański zdg 67 446

Meble
najtaniej kupisz nowe i używane
komisowa
hala
mebli

Woźna 12
przy Garbarach, telefon 56-64.
zdg 67 522

Otomana
leżanka. Prusa 18 — 6.
zdg 67 511

Sprzedam
korzystnie urządzenie rzeźniczej.
Bukowska 31, stróż. zdg 67 509

Wózek
dziecięcy niebieski tania. Słowac-
kiego 25. IV. piętro, front.
zdg 67 608

Łańcuszek
złoty, srebrne łyżeczki (herbaty)
kazyjnie sprzedam. Marcinkow-
skiego 7. m. 16. zdg 67 615

Platformy
25 i 40 ctn. sprzedam. Poznań-
ska 18. zdg 67 559

Sypialnię
jasną, szperowaną korzystnie
sprzeda stolarnia Mała Garbary 1.
zdg 67 375

Sprzedaje
mieszkanie meblami. Strzelecka
7. m. 5. zdg 67 563

Restauracje
w centrum pełen wyszynk, cena
2 000.— sprzedam. Kowalik, św.
Marcin 22. m. 36. zdg 67 565

Motocykl
D. K. W. tania. Wybickiego 5.
podwórze. zdg 67 571

Sypialkę
mahoniową jak nowa. Stary Ry-
nek 54. m. 5. zdg 67 578

Kuchnie
gustowne zestawienie kolorów
korzystnie Świetosławska 10 (Je-
zucika). ng 13 302

Słoje gwarantowane
hermetyczne 1 lt. 55, do wiązania
0,25

Szkłanki
restauracyjne 2/10 tuzin 2,30

Kieliszki
1/40 tuzin 1,80

Marjan Lesiński,
Wroniecka, hurt. szkła, porcelany
Nagrody — fanty
wielkim wyborze. dg 2449

Skład
na różne branże, 75 złotych mie-
siecznie odda gospodarz. Wodna
26. zdg 67 412

Likwidacja mieszkania
łóżka, nocne stoliki, szafy, kanap-
ka, fotele, regulator, lustro.
Grunwaldzka 20a m. 2. godz. 5—7
zdg 67 358

Lustro
ca. 2 metry ponad podstawie 80
cm szerokie, 67 zł. Komis. Słu-
carska 7. zdg 67 360

11. KUPNA

Motor
pedzony nafta, benzyna, spiry-
tusem lub gazem o sile 12—18
KM okazynie kupię za gotówkę.
Wejman. Poznań, Kościelna 17.
zdg 65 136

Kupimy
złożenie kamieni francuskich 100
cm. z kompletnym okuciem w
stanie dobrym. Zgłoszenia Kurjer
Poznański zdg 67 165

Foksterjery
młode kupię. Janaszek Puszczy-
kowo. Pg 5691-56.73

Samochody
używane, opony dekki kupuję —
płaci najwyższe ceny Autoskład.
Poznań. Dąbrowskiego 89. telef.
46-74.

Złoto
srebro, brylanty kupuje
Kruk,
27 Grudnia 6. Ng 11 613

Kupię
lokomobile 6—8 konną używaną.
Oferty Kurjer Poznański zdg 67 316

Kupię
używane jadalnie, sypialnie, ga-
binety oraz różne
Meble
tylko Woźna 12, przy Garbarach,
telefon 56-64. zdg 67 523

Dorożkę
konną z koncesją kupię. Oferty
Kurjer Poznański zdg 67 505

Cegły 150 000
sztuk — tonówki z dostawą ul.
Ochlebowska, za gotówkę kupię.
Oferty Kurjer Poznański zdg 67 602

Prądnicę
kupię 6—7 kw. 115-160 volt. Ofer-
ty Kurjer Poznański zdg 67 385

Kupię
Dryling 16 z lunetą ewtl. bez —
krzesło lub kij do stójki, telefon
49-54 lub oferty Kurjer Poznański
zdg 67 364

Kuchnię
nowoczesną, cena. Oferty Kurjer
Poznański zdg 67 367

Platformę
dobrą 20—30 centarów kupię. —
tel. 41-10. zdg 67 423

12. DO WYNAJĘCIA

Pięciopokojowe
mieszkanie III piętro. Niegolew-
skich 16. zdg 66 907

3 pokoje
kuchnia itd. Stary Rynek 57 od
1. 8. 1936 do wynajęcia. Informa-
cja M. Malinowski, Stary Rynek
57. telefon 11-89. zdg 67 196

Dwupokojowe
z kuchnią w nowym domu —
ul. Kórnicka 44. Rataje od za-
raz. zdg 67 212

8-pokojowe mieszkanie
komfortowe, słoneczne z obszer-
ną przynależnościami. ul. Słow-
ackiego, parter, nadające się na
biuro i mieszkanie, wolne od 1. 7.
Tamże

Skład z mieszkaniem,
wzgl. 4 ubikacje na biura
front. niski parter. Zgłoszenia J.
Łoga. Słowackiego 18. telefon
66-89. Pg 5192-18.89

Sześciopokojowe
Wyspiańskiego, remontowane —
IV, czynsz 325. Oferty Kurjer
Poznański zdg 65 175

Ośmiopokojowe
komfortowe, bardzo słoneczne. —
Wyspiańskiego II piętro. Oferty
Kurjer Poznański zdg 65 176

Siedmiopokojowe
blisko Parku Wilsona I, strona
słoneczna. Oferty Kurjer Poznański
zdg 65 783

Sołacz
trypokojowe. Mazowiecka 5.
zdg 65 793

6-pokojowe
komfortowe, św. Marcin 18, m. 4.
Od sierpnia, 180 zł, do wynajęcia
Wiadomość tamże. zdg 66 620

Pokój
kuchnia zaraz do wynajęcia. —
Gwiaździsta 9. zdg 67 392

6 pokoi.
komfort. słoneczne, II ptr., śród-
mieściu. Oferty Kurjer Poznański.
zdg 67 247

Czteropokojowe
wygodami II. zgoda gospodarza,
80.— miesiecznie. Zwrot kosztów
150.— Oferty Kurjer Poznański
zdg 67 321

Dwupokojowe
przynależnościami od 1. 8. War-
szawska 135, Osiedle. zdg 67 282

Pokój
kuchnia, bezdzietnym. Warszaw-
ska 135 — Osiedle. zdg 67 283

Dla lekarza
mieszkanie 5-pokojowe wraz 3-
pokojowe przy St. Ryńku z fron-
tu do wynajęcia. Łaskawe zgło-
szenia St. Rynek 41, m. 4. godz.
13—14 lub tel. 71-31. godz. 8—12.
zdg 67 311

Czteropokojowe
Dąbrowskiego.
„Jur“, zdg 67 430

Czteropokojowe
komfortowe I. centrum Jeźyce,
zwrotem remontu. Mielżyńskiego
23 — 12. zdg 67 510

Próżne
2 pokoje słoneczne, kuchnia, ła-
zienka. Plac Działowy 6 — 2.
zdg 67 508

Eleganckie
siedmiopokojowe
I piętro, widok na park Wilsona.
Zgłoszenia Matejki 59, tele-
fon 70—25. zdg 67 592

Mieszkanie
4-pokojowe, śródmieściu, od zaraz
wolne. ul. Romana Szymańskiego
9, wiadomość także u stróża.
zdg 67 598

Trypokojowe
komfortowe, pewnym platniko-
wi, urzędnikom, odpowiednio emy-
retów, oficerów, księdza, szkola,
kościół 2 min. Osiedle Warszaw-
skie, Płocka 5, do szóstej.
zdg 67 600

Pokój
i kuchnia do wynajęcia, czynsz
zgóry. Szamarzewskiego 34, m. 6.
zdg 67 613

3—4
pokojowe wygodami Łazarz. —
informacja Patrona Jackowskiego
13, m. 5, godz. 16—18.
zdg 67 562

Trypokojowe
I piętro 80.—. Aleja Hetmańska
27, m. 3. zdg 67 570

Czteropokojowe
słoneczne, komfortowe, I ptr. —
willi, pobliżu gimn. Mickiewicza
wydzierżawi zaraz gospod. Kaz.
Jarochońskiego 56. zdg 67 451

3
pokojowe komfort, willa Bie-
drzyckiego 20 przy Winklera, —
godz. 11 — 4. zdg 67 577

Dwupokojowe
słoneczne, balkon. Warszawska
49. zdg 67 394

Trypokojowe
komfort. słoneczne I piętro wolne
od podatku. Emilji Szczyńskiej
5, od 5—7. zdg 67 406

Centrum
6 pokoi, III p. wolne od zaraz.
Zgłoszenia Kurjer Poznański
zdg 67 413

3 pokoje
kuchnia, łazienka, elektryczność,
gaz, parter, obok Zamku. Szwed-
ziński, Piłsudskiego 3 — 3. go-
dzina 15—16. zdg 67 354

Pięciopokojowe
I i III przy Jackowskiego od za-
raz. Oferty Kurjer Poznański
zdg 67 370

2 mieszkania
5 pok. I piętro zł 150.— miesiec-
nie, 4 pokoje II pt. 110.70 mie-
siecznie b. ładne, wygody, sło-
neczne, Szewska 20 gospodarz.
zdg 67 351

Nowym domu
trypokojowe,
komfortowe,
wszelkimi przynależnościami sło-
neczne, świeże powietrze, balko-
nem, centralnem, wodnem ogrze-
waniem 1 sierpnia, Racyńskiego
8a, m. 4. Tramwaj 3, od 16—18.
Ng 12 960

Czteropokojowe
łazienka, weranda. Wielka 163.
zdg 67 468

13 SZUKA MIESZK.

50 zł prowizji
za pomoc w uzyskaniu mieszka-
nia 3 do 4 pokojowego w nieda-
leką okolicę Parku Marcinkow-
skiego i Wyższej Szkoły Handlo-
wej, Zgłoszenia z podaniem ulicy
i warunków do Kurjera Poznańskiego
zdg 64 478

3—4
pokojowego wygodami emeryt. —
Oferty Kurjer Poznański zdg 76386

3—4
przynależ. nie wyżej II piętra,
wprost gospodarza, wyższy emy-
retowany urzędnik ewtl. rok
zgóry. Oferty Kurjer Poznański.
zdg 67 260

Pokoju
kuchnia śródmieście. Pewny plat-
nik. Oferty Kurjer Poznański.
zdg 67 303

3—4
pokoj. komfortowe mieszkanie —
ewtl. garaż — najchętniej willi
poszukuje. — Zgłoszenia Kurjer
Poznański zdg 67 305

Poszukuje
mieszkanie 3 pokoje i kuchnia, w
centrum miasta od zaraz lub 1. 8.
Zgłoszenia Kurjer Poznański
zdg 67 318

Poszukuje
pokój z kuchnią zaraz. Oferty
przesłać Kurjer Poznański
zdg 67 554

Komfortowe
mieszkanie 3—4-pokojowe poszu-
kuje. Zbigniew Krautwald. Bank
Polski. zdg 67 434

Urzędnik handlowy
dwiu-trypokojowego komforto-
wego, nowym domu od 1. 8. Zgło-
szenia Kurjer Poznański
zdg 67 521

4 lub 5 pokoi komfort
poszukuje najchętniej w willi w
okolicy opery. Jasnej, Wyspiań-
skiego, Matejki. Wiadomość se-
kretariat Teatru Polskiego.
dg 2 452

3
pokoje w okolicy Jeźyce potrzebne
dla księdza. Zgłoszenia Kurjer
Poznański zdg 67 366

Jedno-
lub dwupokojowe w starym do-
mu, poszukuje gospodarz. Oferty
Kurjer Poznański zdg 67 369

15 POKOJE UMEBL.

Kwiatowa
3 — 3. zdg 66 796

Działyńskich
6 — 3. zdg 67 384

Milutki
wygody. Strzelecka 3 b. m. 8.
zdg 67 388

Słoneczny
jedno-dwuosobowy. Plac Ber-
nardyński 1 — 5. zdg 67 389

Ratajczaka
31 — 5 mniejszy 12.—, większy
25.—. zdg 67 390

Klatki
Różana 23 — 5. zdg 67 259

Małaństwu
Strzelecka 23/24 — 8. zdg 67 244

Wroniecka
18, m. 6. zdg 67 274

Frontowy
Śniadeckich 9 — 10. zdg 67 277

Ladny
frontowy, duży balkon. Wierzbie-
cice 59 — 5. zdg 67 278

Niekrepujący
frontowy. Matuszek. Działyń-
skich II, parter. zdg 67 066

Wygodami
Słowackiego 35 — 7. I.
zdg 67 288

Sieroca
zdg 67 365

Przyjezdny
tania. Wodna 13 — 9.
zdg 67 422

Przecznica
2 — 4. zdg 67 424

Niekrepujący
Kreta 5 — 9. zdg 67 421

Dwa
próżne. Małeckiego 36 — 6.
zdg 67 344

Dwom
panom. Mylna 50 — 14.
zdg 67 330

Jedno-
dwuosobowy balkonowy, czysty,
niekrepujący. Dąbrowskiego 23
m. 7. zdg 67 235

Duży
czysty, Garbary 45, m. 6.
zdg 67 480

Klatki
utrzymaniem. Woźna 18 — 7.
zdg 67 482

Ogrodowa
13—15. zdg 67 486

Jedno
dwuosobowy. Garncarska 2—6.
zdg 67 495

Klatki
schodowej. Wodna 6, — 15 We-
gner. zdg 67 496

Duży
Marcina 16/17 — 9. zdg 67 500

Tani
niekrepujący. Plac Nowomiejski
5, m. 12. zdg 67 449

Panu
klatki. Wroniecka 16 — 4.
zdg 67 450

Garncarska
2—4. zdg 67 466

Gieszkowskiego
6—6. zdg 67 292

Panu
zaraz. Marcin 20 — 5.
zdg 67 296

Dwa
elegancko umeblowane pokoje —
śródmieściu, telefon, łazienka, —
Oferty Kurjer Poznański zdg 67 307

Panom
niekrepujący. Romana Szymań-
skiego 3—5. zdg 67 061

Balkonowy
Skrzyta 8 — 7. zdg 67 328

Pokoik
10.— zaraz. Półwiejska 38a — 15.
zdg 67 543

Ogrodowa
2 — 8. utrzymaniem — bez.
zdg 67 544

Niekrepujący
dobrze umeblowany, telefonem.
Piekary 12 a — 11, piętro II.
zdg 67 551

Pokoje
od zaraz. Grottgera 3 — 1.
zdg 67 552

Frontowy
Jasna 5 — 9. zdg 67 556

Zaraz
plac Bernardyński 1 a — 5.
zdg 67 504

Łakowa
19 — 4. zdg 67 426

Pokoik
Grunwaldzka 21 — 3. zdg 67 427

Niekrepujący
frontowy. W. Garbary 36 — 17.
zdg 67 441

Niekrepujący
Ratajczaka 11 a, wejście 5, m. 82.
zdg 67 442

Zaczisze
Elegancki zaraz. 4 — 6.
zdg 67 443

Chwaliszewo
15/16 — 12, pokój frontowy, sło-
neczny, czysty. zdg 66 827

Pierackiego
8 — 12. zdg 67 527

Utrzymaniem
bez. Wały Jana 11 — 2.
zdg 67 515

Śniadeckich
15, m. 1. zdg 67 506

Tanio
Kwiatowa 4 — 11. zdg 67 586

Przyjezdny
najtaniej. Kolegiacki 5 — 3 (No-
wy Rynek). zdg 67 590

Słoneczne
także przyjezdny. Półwiejska
2 — 6. zdg 67 603

Szymańskiego
9 — 9. zdg 67 607

Słoneczny
balkonem. Strzelecka 3 b — 7.
zdg 67 611

Podgórna
2 a — 9, utrzymaniem — bez.
zdg 67 612

Ratajczaka
11, m. 52. zdg 67 614

Próżny
duży, niekrepujący osobom stano-
wisku lub biuro. Wskaże Kurjer
Poznański zdg 67 630

Intelig.
Jackowskiego 9 — 10.
zdg 67 557

Klatki
inteligentnym u samotnej. Sło-
wackiego 37 — 15. zdg 67 558

Niekrepujący
od zaraz. Romana Szymańskie-
go 9, m. 10. zdg 67 377

Pokój
elegancki, telefon, wynajm. Ra-
tajczaka 40 — 13. zdg 67 354

Pokój
Dąbrowskiego 36 — 7. zdg 67 561

Pokój
7 — 10. zdg 67 564

Pokój
Marcina 64, III, front. zdg 67 573

Komfortowe
utrzymaniem — bez. Ratajczaka
26 — 6. zdg 67 581

Dwuosobowy
kuchni. Zielona 3 — 5.
zdg 67 470

Pokój
dwuosobowy, osobne wejście. —
Wały Król. Jadwigi 5a, m. 7.
zdg 67 474

Skarbowa
20—6 słoneczny. zdg 67 400</

Koncesje
wódczana oddam. Przemysłowa 34 - 6. zdg 67 549

Poza
domem tanio przetrabiam. ceruje dziecięce, szyje. Woźna 18 - 18. zdg 67 873

24 NAUKA

Kursy stenografii
księgowości. Ogrodowa 16, 11 piętro. zdg 67 281

Kursy kroju, szycia
przyjmuje warunki najkorzystniejsze. Klawiterowa Marji Magdaleny 1. m. 7. dg 2340/1

Udzielam
lekcyj języka angielskiego, konwersacji, tłumacze, przyjmuję do domu, poza domem. Zgłoszenia od 3-7. Ruczewska, Rybaki 16, mieszkanie 20. zdg 66 624

25. MUZYKA

Kwartet lub kwintet
piewszorzodny koncertowo-dancingowy tylko dobrze zrany potrzebny 1. 8. Oferty fotografii warunki, wyszczególnienie instrumentów Kurjer Pozn. zdg 67 523

25 SZUKA POSADY

Ozłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy do jednej trzeciej cenie drobnych

a) Służba domowa

Starsza
panna, inteligentna szuka posady jako gospodyni samotnej osoby, warunki skromne. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 391

Dziewczyna
wiejska, starsza, polecona do wszystkiego szuka posady. Kwiatowa 2, Łaszczewska. zdg 67 261

Dziewczyna
poszukuje posady w śródmieściu od 15 lipca, przed południem. Oferty Kurjer Pozn. zdg 67 265

Starsza
poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer Pozn. zdg 67 440

Siedemnastoletnia
służąca z dobrym poleceniem szuka posady zaraz. Oferty Kurjer Pozn. zdg 67 582

Samodzielną
uczciwa, dobrem gotowaniem, zaprawianiem, przyjmie posadę od zaraz lub 1. 8. jako kucharka lub do wszystkiego, polecenia dobre. Łaskawe zgłoszenia z lepszemu domu do Kurjera Poznańskiego zdg 67 605/6

Remigranckę
młoda, uczciwa pracownica może polecić do dziecka. Zna wszelkie robotki szycielskie i igliczkowe. Jasna 9, m. 1. zdg 67 332

Posługaczka
szuka posługi. Oferty Kurjer Pozn. zdg 67 502

TEATRY

TEATR POLSKI: Środa, 15. 7. „Z miłości niedostatecznie”.
Czwartek, 16. 7. „Z miłości niedostatecznie”.
Piątek, 17. 7. „Z miłości niedostatecznie”.

TEATR NOWY: Środa, 15. 7. „Małżeństwo Loli”, występ Waltera.
Czwartek, 16. 7. „Małżeństwo Loli”, występ Waltera.

ADRIA: Dziś „Frontem do Warty”.

KINA

Poznań, środa, 15. 7.
APOLLO: „Wielki plan”.
CORSO: „Kajdany Zycia”.
GLORIA: „Charlie Chaplin”.
GWIAZDA: „Roześmiane oczy”.

METROPOLIS: „Navarana”.
OSWIATOWE T. C. L.: „Nasze słoneczko” oraz nadprogram aktualności.
RENAISSANCE: „Don Juan” oraz „Tajemnica Ogrodu Zoologicznego”.

SLONCE: „Armja Ewy”.
SFINKS: „Skadale milionerów”.
SWIT: „Wojna w królestwie walca”.
TECZA-Lazarz: „Niebezpieczny flirt”.
TECZA-Wilda: „Wacuś”.
WILSONA: „Tygrys Pacyfiku”.

Służący
kawaler, lat 27, z dużego domu poszukuje posady. Adres Kurjer Poznański zdg 67 529

Dziewczyna
młoda z prowincji poszukuje posady do pomocy pani domu lub obsługi gości zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 487

Panienska
krawczyni, lepszego domu, inteligentna, pracowita, znająca również kuchnię, haft, wszystkie prace domowe, przyjmie posadę panny służącej szcziem majątek, względnie zajmie samodzielnie do domu jednej osoby, Marta Kromczyńska, Leszno, Sokola 14. zdg 66 726

Dziewczyna
poszukuje posady do wszystkiego lub pokojowej. Oferty Kurjer Pozn. zdg 66 756

Starsza
dziewczyna poszukuje posady do wszelkiej pracy z gotowaniem lub posługą, dłuższe świadectwa. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 66 779

Poszukuję
posługi do wszystkiego. Oferty Kurjer Pozn. zdg 66 786

Gospodyni
ze szkoła gospodarczą poszukuje posady z dobrymi świadectwami do księdza lub do samotnej osoby. Oferty Kurjer Pozn. zdg 66 787

Córka
leśniczego szuka posady do towarzyszenia starszej osoby, albo dzieci. Łaskawe oferty proszę kierować do Kurjera Poznańskiego zdg 66 793

Panienska
z prowincji skromna, szuka posady do starszego państwa, samotnej osoby lub dzieci. Łaskawe oferty proszę kierować do Kurjera Poznańskiego zdg 66 794

Kucharka
samodzielną gotowaniem szuka posady u samotnego pana. Oferty Kurjer Pozn. zdg 66 818

Pracznka
uczciwa. Za Bramka 4, m. 4. zdg 66 852

Gospośnia
szuka posady od 15. 7. Oferty Kurjer Pozn. zdg 66 856

Posługaczka
szuka posługi 15. Oferty Kurjer Pozn. zdg 66 629

Poszukuję
stałej posady wyroczycielki pani domu, w majątku. (Młodzi - bezdzietni). Mogę złożyć 800 - 1000 zł kaucji, pensja według umowy. Maż może pracować jako urzędnik lub pisarz podwórzowy, za utrzymanie, na praktykę. Szkole Rolniczej. Łaskawe oferty Kurjer Pozn. zdg 66 636

Dziewczyna
uczciwa szuka jakiegokolwiek lżejszej pracy. Oferty Kurjer Pozn. zdg 66 895

Gospodyni - kucharka
samodzielną, dobrymi świadectwami kilkuletnimi poleceniami, znająca wszelkie prace wchodzące zakres gospodarstwa domowego poszukuje posady od 1 sierpnia lub później. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdg 66 727

Dziewczyna
uczciwa szuka posługi. Oferty Kurjer Pozn. zdg 66 801

Poszukuję
posługi. Oferty Kurjer Pozn. zdg 66 987

Dziewczyna
wiejska szuka posady - do wszystkiego - gotowaniem, od 15 Poznaniu. Oferty Kurjer Pozn. zdg 66 988

Służąca
do wszystkiego 2-3 osoby szuka posady. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdg 66 912

Panienska
inteligentna z dobrej rodziny jako wychowawczyni, towarzysząca lub skład, zna książkowość szuka posady. Najchętniej na prowincji. Oferty Kurjer Pozn. zdg 66 916

Kucharka
szuka posady do wszystkiego. Oferty Kurjer Pozn. zdg 67 065

Noże krajowe
wszelkie wyroby stalowe
Sprzęty kuchenne, naczynia aluminiowe
duży wybór tanie ceny
Jan Deierling
Szkołna 3 Tel. 35-18, 35-43
Hart. Detal.

b) Inni

Monter-mechanik
rutynowany tokarz, obeznany z frezowaniem i szlifowaniem szuka pracy od zaraz. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 66 040

Aptekarska
siła pomocnicza bardzo biegła szuka posady aptecko-drogerji. Oferty Kurjer Pozn. zdg 66 938

Młodsza
biuralistka poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 66 928

Kupiec
z branży spożywczej, w średnim wieku, powstaniec, poszukuje posady podróżującego, ekspedienta, inkasenta itp. przyjmie także zastępowo lub też administracji domów. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 67 060

Rolniczej
praktyki wakacyjnej za utrzymanie poszukuje dla syna. Ukończył 2 rok szkoły rolniczej. Odpowiedzi proszę Knast 3 Maja, Poznań zdg 61 731

Poszukuję
zastępstwa poważnej firmy - względnie posady biurowej, dysponując gwarancją (kaucją) hipoteczną oraz gotówką 30 000. Zgłoszenia „Poznańczyk” - Orendnik, Łódź. - ng 14 761

Szwajcar
dojarz żonaty, lat 46 poszukuje posady zaraz lub później. Mam dobre świadectwa i polecenia. Stanisław Stachowiak, Kłaczyn, poczta Kaźmierz, powiat Szamotuły. zdg 67 253

Książkowa
z długoletnią praktyką, biegła - język niem., skromnie wymagająca szuka posady. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 67 249

Pomocnik handlowy
kolonialka-wyszynk, dobry książkowy, poszukuje posady. Wymagania skromne. Oferty Sieraków n. W. Biuro Buchaltaryjne. zdg 67 252

Krawcowa
początkująca z krojem, szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 67 319

Kto
zaopiekuję się 19-letnim młodzieńcem, sierotą inteligentnym, bez ogniska rodzinnego, bezrobotnym. (Pisze maszynje). Przemysł, Poste Restante 84 04667. zdg 67 301

Kto
przyjmie chłopca do posyłek. - Oferty Kurjer Pozn. zdg 67 309

Szofer
dobre świadectwa poszukuje posady, wymagania skromne. Oferty Kurjer Pozn. zdg 66 878

Osobę
która wskaże jakiegokolwiek posadę (pracę) dobrze wynagrodze. Oferty Kurjer Pozn. zdg 67 279-80

200,-
dam za wskazanie posady inkasenta, woźnego lub innej za kaucją. Oferty Kurjer Pozn. zdg 67 540/41

Szofer - mechanik
żonaty szuka posady względnie portjerstwa. Oferty Kurjer Pozn. zdg 67 429

Inteligentna
panienka z średnim wykształceniem, poszukuje posady od 1 sierpnia lub 15. Może być pomocą w lekcjach. Dobre polecenia. Oferty Kurjer Pozn. zdg 67 591

Wychowawczyni
siła dyplomowana z praktyką poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 67 594

Krawcowa
szuka posady poza dom 1.50 dziennie. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 67 596

Wychowawczyni
do niemowlęcia lub starszych dzieci z kilkuletnią praktyką. - Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 67 616

Piekarz
samodzielny, lat 41, żonaty, sumienny, szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 67 623

Młoda
wdowa, osoba zaufana poszukuje posady w charakterze ekspedientki, kasjerki, prowadzenie filji lub jakiegokolwiek innej w branży kupieckiej. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 67 356

Szofer
kował poszukuje posady, złoży kaucji 200-300 zł. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 67 569

Panienska
inteligentna, znająca obsługę gości szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 67 405

Rutynowany administrator
poszukuje od zaraz lub później większej dyrektywy maj. chociaż z dewastowanych, ewntl. dojeżdż. administr. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 67 530

Dzielny kupiec
fachowiec, z branży żelaza, artykułów instalacji w wod, kanalizacyjnych, kuchennych i budowlanych oraz technicznych, 15 lat czynny, rzutki organizator, poszukuje stanowiska w handlu lub przemyśle. Oferty Kurjer Pozn. zdg 66 638

Poszukuję
stróżstwa w zamian za mieszkanie, wykonam wszelkie drobne naprawy. Dobre polecenia. Oferty Kurjer Pozn. zdg 66 639

Krawcowa
dobrym krojem szyciem, dziennie 2-3 szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 66 914

Dziennikarz
młody, dwanaście języków szuka posady, biuro, korepetycje. Oferty Kurjer Pozn. zdg 66 933

Pracownia
lat 32, w krytycznym położeniu, poszukuje zajęcia w składzie i biurze lub jakiegokolwiek prac. Oferty Kurjer Pozn. zdg 67 018

Kelner
z kaucją poszukuje posady. Miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Pozn. zdg 66 605

Panna
zna szycie, do dzieci, poszukuje posady, miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Pozn. zdg 66 604

Technik
dentystyczny, operatywa i technika szuka posady miejsc. obojętna warunki skromne. Oferty proszę skierować do agencji Kurjera Poznańskiego w Krotoszyńcu. zdg 66 603

Krawcowa
poza dom szuka posady 150. - Oferty Kurjer Pozn. zdg 67 118

18-letni
własny rower poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 66 653

Urzędnik gospodarczy
kawaler, lat 34, praktykujący w majątkach Wielkopolski, nabywca wszelkich doświadczeń poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 66 747

Krawcowa
działa na wszelką pracę poza dom szuka pracy. Oferty Kurjer Pozn. zdg 67 347

Uczniaka
do bezpłatnej pracy biurowej, celem wyczerpania się pisania na maszynie uprasza o łaskawe zgłoszenia poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 67 331

27 WOLNE POSADY

Fryzjerki
działnej poszukuje, pensja, utrzymanie, Grodzisk, skrzynka pocztowa 28. zdg 67 120

Magister (tra)
farmacji, zarządzający (a) potrzebny na 3-miesięczne zastępstwo. „Apteka pod koroną”, Bydgoszcz, Dworcowa 48. dg 2414

Służąca
z dobrem gotowaniem, praniem i własną pościelą zaraz. Małeckiego 28, m. 21. zdg 67 268

Starsza służąca
z dobrymi świadectwami, gotowaniem, do wszelkich prac domowych 1. 8. rb. Pogorzelski - Wodna 7, w składzie. zdg 67 269

Służąca
z dobrymi poleceniami zaraz potrzebna. Niegolewskich 19, parter zdg 67 270

Fryzjerka
wodna ondulacja potrzebna. - Oferty Kurjer Pozn. zdg 67 275

Kto
może polecić dobrą, uczciwą służącą, umiejącą gotować. Oferty Kurjer Pozn. zdg 67 287

Potrzebna
gospośnia, samodzielna, dobrem gotowaniem skromnych wymagań Kasyo Oficerskiej, Saperów Rolna 43. zdg 67 294

Służąca
gotowaniem potrzebna. Woźna 16 m. 5. zdg 67 300

Ogrodnik
kawaler, zaraz. Ławica-wieś. - Zielona 11. zdg 67 326

Ucznia
ślusarskiego w trzecim roku na dokończenie przyjmie ślusarnia. Małe Garbary 7. zdg 67 539

Książkowy
rutynowany kilka godzin miesięcznie. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 67 503

Młodsza
kochająca dzieci, prac domowych, praniem potrzebna. Artyleryjska 2 - 4. zdg 67 432

Służąca
samodzielną gotowaniem, praniem potrzebna. Półwiejska 2, mieszkanie 1. zdg 67 535

Poszukuję od zaraz
młodszego ekspedienta
do składu żelaza i mat. budowl. z dokładną znajomością branż, a szczególnie okuć budowlanych: M. Janaszewski, Kalisz, ul. Rynek - Dekerta nr. 7. dg 2450

Pracznka
nowa sześciopokojowa, wygodami 12. 9. zdg 67 393

Dziewczyna
dobra, do pracy domowej, gotowaniem zaraz. Wielkie Garbary 53, m. 1. zdg 67 401

Chłopak
do posyłek, porządnej rodziny, inteligentny, wyczerpujące zgłoszenia. Piekary 16/17, 111 ptr. - godz. 15-16. zdg 67 407

Panienska
uczciwa z dobrego domu potrzebna od zaraz do składu cygar. - Oferty Kurjer Pozn. zdg 67 408

Potrzebna
posługaczka z samodzielną gotowaniem. Oferty Kurjer Pozn. zdg 67 609

Fryzjerka
na stałe. św. Marcin 64. zdg 67 610

Uczeń
potrzebny. Drogerja Kraszewskiego 4. zdg 67 560

Służąca
do wszystkiego. Wrocławska 20, mieszkanie 6. zdg 67 355

Dziewczyna
młoda do wszystkiego potrzebna zaraz, kochająca dzieci. Czesława 3 - 15. zdg 67 353

Służąca
potrzebna. Rybaki 29, m. 4. zdg 67 579

Dziewczyna
do wszystkiego potrzebna. Działyskich 8 - 2. zdg 67 352

Dziewczyna
z gotowaniem potrzebna. Górna Wilda 102 - 3. zdg 67 525

Potrzebna
dziewczyna z gotowaniem do wszystkiego. St. Rynek 80/82. Restauracja. zdg 67 520

Dziewczyna
uczciwa zaraz może się zgłosić. Wronecka 11, Skład kwiatów, przy Wolnicy. zdg 67 588

Dziewczyna
do wszystkiego zaraz. Ratajczaka 11 a, mieszkanie 26. zdg 67 593

Chłopiec
do posyłek potrzebny. Olszewski, Półwiejska 11. zdg 67 597

Służąca
młodsza może się zgłosić. Pocztowa 11, m. 6. zdg 67 387

Humor zagraniczny

Dromedar, który po jednej przejażdżce grubego pana po pustyni, stał się wielbłądem.

Co futro - to Edmund Rychter - co palto - to Edmund Rychter - co ubranie - to Edmund Rychter, Poznań, Ostrów Wielkop.

Przedpłata
na miesiąc lipiec 1936 roku za oba wydania razem w Poznaniu w ekspedycji z 3.20, w agencjach w mieście z 3.50, z odnoszeniem do domu w Poznaniu z 3.70, z odnoszeniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie z 4.10, kwartalnie z 12.30, pod opaską miesięcznie w Polsce z 5.00, w innych krajach z 7.00-9.50. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia
na stronie 6-lamowej 25 gr, na stronie 4-lamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr, na stronie 4-lamowej (lub piętej) 100 gr, na stronie drugiej (lub trzeciej) 120 gr, przed wiadomościami potoczny 200 gr od 1-lamowego milimetra. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30, w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża, do wydania głównego (wieczornego) „drobne” do z. 11.10, w dni przedświąteczne do godz. 11.00, większe według możliwości. Drobne ogłoszenia (najwyżej 100 słów w tem 5 nagłówki): słowo nagłówek. (tuste) 25 gr, każde dalsze słowo 15 gr. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstała wskutek matrycy, wydawnictwo nie odpowiada.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materiał poświęcony danej uroczystości. Telefony do Redakcji i Administracji: 44-61, 14-76, 33-07, 35-24, 35-25, 40-72, w niedzielę, święta i nocą tylko 14-76, 35-24 i 40-72. P. K. O. Poznań nr. 200.149.